יודען.געדענקט, אז דער קאמף געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט

הייגט 10 זייטען (טאבעלע פון די מלוכה־לאטעריע זעה — 9 זייט) פרייז 15 גראשען

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

נייער פאלקסבלאט

№ 269 | Łódź, Środa, 20 listopada 1935 | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך כ"ד מרחשון תרצ"ו | № 269

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

געשלאסען אלע הויכשולען אין ווארשא

נעכטיגע ווייטערדיגע עקסצעסען געגען די יודישע סטודענטען

וו א ר ש א, 19 (טעלעפאניש)

היינט פארמיטאג האבען די ענדעקישע סטודענטען ווידער געפרובט זייערע פוחות אין די הויכשולען.

אין דער זעלבער צייט האבען זיך גרופעס ענדעקישע סטודענטען געזאמעלט פארן אוניווערזיטעט און פאר דעם געשלאסענעם פאליטעכניקום. פון פאליטעכניקום זענען זיי אוועק אין דער העבערער האנדעלס־שול און מיטגענומען מיט זיך פון דארט די סטודענטען זענען זיי אוועק אין אוניווערזיטעט.

די ענדעקישע סטודענטען האבען זיך פערזאמעלט אין זאל פון דריטען סעמעסטער, וואו ס'האט געזאלט לייענען א לעקציע דער ענדעקישער פראפעסאר ריבארסקי. דער ענדעקישער פראפעסאר איז אריינגעקומען אין דער בעגלייטונג פון דזשעקאן מאקאווסקי. באלד ווי ריבארסקי האט אנגעהויבען צו לייענען די לעקציע האבען זיך געהערט אנטיסעמיטישע אויסגעשרייען און זיי האבען ארויסגעטריבען די יודישע סטודענטען פון זאל.

דער דזשעקאן האט אויפגעפאדערט די סטודענטען זיך צו פערהאלטען רוהיג און ווען דאס האט נישט געהאלפען, האט ער צוזאמען מיט ריבארסקי'ן פערלאזען דעם זאל.

די ענדעקישע סטודענטען האבען דאן געבילדעט א שפאלער און יעדער ארויסגעהענדער יודישער סטודענט איז געשלאגען געווארען מכות רצח.

דאן זענען די ענדעקעס ארוים אין גאס און אנגעהויבען דעמאנסטרירען אויף דער קראקאווער פאר שטאט און זיי האבען אויסגעהאקט די גרויסע אויס שטעלונגס־שויב אין קראקאווער „קוריער אילוס־טראוואני". די דאזיגע שויב איז ערשט אריינגעשטעלט געווארען היינטיגען מאנטאג נאך די לעצטע עקסצעסען.

2 א זייגער בייטאג איז פארן אוני־ווערזיטעט ארויסגעהאנגען געווארען א מעלדונג, אז צוליב די עקסצעסען ווערט דער אוניווערזיטעט געשלאסען אויף אנ'אונבעשטימטער צייט. אזעלכע מעלדונגען זענען אויך ארויסגעגעבען אין דער הויכער האנדעלס־שול און דער העכערער אגראר־שול.

בעת די אוואנטורעס זענען ארעסטירט געווארען עטליכע ענדעקישע סטודענטען.

האלב 3 בייטאג האבען די ענדעקישע סטודענטען געפרובט צו דעמאנסטרירען אויף מארשאלקאווסקא גאס. ס'איז אויסגעהאקט געווארען א שויב אין יו־בעליר־געשעפט פון פעלדשטיין אויף מארשאלקאווסקא 71.

פון די יודישע סטודענטען זענען פערוואונדעט געווארען שמואל האליטשער שוו. יערסקא 28, אלעקסאנדער פאסטערנאק, אקאפאווא 20, בארנשטיין, זבאר (ביאליסטאק) און זיין קרוב זבאר (בריסק).

סענסאציע אויפן פראצעס געגען די מערדער פון קעניג אלעקסאנדער

דער אדוואקאט בעזייטיגט. — די אנגעקלאגטע ערקלערט א הונגער־שטרייק

קאן־פ ר א וו א נ ס, 19 (ספ. טעל.)

אויפ'ן פראצעס געגען די מערדער פון קעניג אלעקסאנדער און מיניסטער בארטו, איז היינט געקומען צו א סענסאציע. דער פערטיידיגער דעם קאן האט אריינגעטראגען א רייה פארשלאגען און פראטעסטירט נעגען דעם פארוואס ער בעקומט נישט קיין ווארט, איבעררייסענדיג די רייד פון פראקוראר האט ער אויסגעשריגען: „ דאס איז די רעפובליקא־נער גערעכטיגקייט". דער פראקוראר האט דאן פאר געלעגט, אז מ'זאל ביי דעסקאנ'ען אפנעמען דאס רעכט צו פערטיידיגען אין פראצעס. דער פערטיי־דיגער האט פראטעסטירט זאגענדיג: „איהר ווילט ביי מיר צונעמען דאס שטיקעל ברויט, איהר פער־פאלגט מיך דערפאר, ווייל איך בין א פריינד פון די כארוואטען און מאקעדאניער.

דאס געריכט האט דערוויטערט דעם אדוואקאט פון דער פערטיידיגונג און איבערגעגעבען די פער־טיידיגונג דעם פארזיצער פון אדוואקאטען־ראט, אויף וואס די אנגעקלאגטע האבען גענטפערט מיט א הונגער־שטרייק. דער פראצעס איז איבערגעריסען געווארען.

הילפס־אקציע פאר פוילישע יודען אין ענגלאנד

ל א נ ד א ן, 19 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער זיצונג פון באארד אף דעפיוטיס, האט דער לייטער פון דער הילף־אקציע פאר פוי־לישע יודען, יוסף מעלער ערקלערט, אז די אקציע אין ענגלאנד האט ביז איצט געבראכט 24 טוי־זענד פונט. די סומע איז געזאמעלט געווארען פון 4 טויזענד שפענדער, דערפון איז אראפגעגאנגען 8 פראצענט אדמיניסטראציע־קאסטען. מעלער האט אויך אפגעגעבען א בעריכט וועגען דעם פלאן צו שאפען א פאנד פון 150 טויזענד פונט אויף קאנ־סטרוקטיווע הילף־טעטיגקייט פאר די יודען אין פוילען. דערפון זאל אין ענגלאנד געזאמעלט ווע־רען 45 טויזענד פונט. דער „דזשאינט" זאל געבען צו דעם צוועק 75 טויזענד דאלאר. די איבעריגע סומע זאל גענומען ווערען פון א קליינפראצענ־טיגע הלואה פון א מלוכה־איגסטאנץ. א געוויסע סומע זאל אויך געזאמעלט ווערען צווישען די יודען אין פוילען. אין ענגלאנד איז שוין צו דעם צוועק געזאמעלט געווארען א סומע פון 4 טוי־זענד פונט.

דער טראנספער זאל אפגעשטעלט ווערען אויף 2 יאהר

צוליב דער שוואכער נאכפראגע אויף דייטשע ארטיקלען אין א"י

י ר ו ש ל י ם, 19 (יט"א טעלעגראפיש)

א ידיעה פון בערלין טיילט מיט, אז דער טראנספער פון דייטשלאנד קיין ארץ ישראל זאל אפ געשטעלט ווערען אויף 2 יאהר.

דאס זאל געשעהן צוליב די שוועריגקייטען פון טראנספער, און צוליב דער שוואכער נאכפראגע אויף דייטשע ארטיקלען אין ארץ ישראל זייט נאך דעם טראנספער־אפמאך.

אנגעקומען די ערשטע פארטיע סערטיפיקאטען

פאר די. וועלכע ווילען זיך פערנעהמען מיט לאנד־ארבייט

וו א ר ש א, 19 (טעלעפאניש)

היינט האט דער פאלעסטינא־אמט בעקומען די ערשטע פארטיע פאר קרובים פון לאנד־ארבייטער, וועלכע ווילען פאהרען אויף לאנד־ארבייט קיין ארץ ישראל. יעדער עולה, וועלכער וועט בעקומען אזא סערטיפיקאט וועט מוזען אונטערשרייבען אנ'אפמאך אז ער וועט 3 יאהר ארבייטען ביי לאנד־ארבייט, אויב ער וועט נישט אויספיהרען די הבטחה וועט ער נישט לעגאליזירט ווערען און וועט ארויסגעשיקט ווערען פון ארץ ישראל.

נאך לאנגע שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער הייסגעליבטע און איינציגע טאכטער, שוועסטער און איניקעל

נ"ע
רויזע גיטל שיינבערג

אין בלי־הענדען עלטער פון 13 יאהר.

די לוי' קומט פאר היינט, מיטוואך, 12 א זייגער בייטאג פון ראדא־גאשטשער שפיטאל, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע עלטערן און ברידער

אונזער ווארט

ס'איז א סיסטעם אזא...

אין די יודישע רעפרעזענטאנץ־קרייזען איז ענטשטאנען א געדאנק, איינצוקלאגען אין געריכט די ענדעקישע אדוואקאטען, וועלכע זענען ארויס־געטרעטען אויפ'ן גראדנער פראצעס מיט אונער הערטע בלבולים געגען יודען און דער יודישער רעליגיע.

מיר ווייסען נישט, צי ס'זענען פערהאן יורי־דישע פארמען צו פערפיהרען אזא פראצעס געגען אדוואקאטען, וועלכע בענוצען פערשידענע ארגו־מענטען אין זייערע „פערטיידיגונגס־רעדעס". עס איז אבער כאראקטעריסטיש דער עצם־פאקט.

ביז מיט א געוויסער צייט צוריק האט מען זיך נישט געקענט פארשטעלען, אז אדוואקאטען זאלען זיך ערלויבען אין געריכט, פאר'ן ריכטער־טיש, אנצופאלען אויף יודען און אויסלאדענען די אידיאטישע טעאריעס, וועגען יודען־קענטניש, זא לען אויסלאדענען זייער גאנצען גיפט אלס פער־טיידיגונגס־ארגומענטען און זאלען האלטען אנטי־סעמיטישע מיטינג־רעדעס נישט כדי צו מילדערען די לאגע פון זייערע בעשולדיגטע קליענטען, נאר פאר דער צעיושעטער גאס. פאר דעם צעווילדע ווען המון, פאר די, וועלכע האבען געשלאגען, שלאגען, און ווילען שלאגען יודען.

דאס איז נישט קיין צופאל, נישט קיין ארא־טארישע ווענדונגען. נאר ציל־בעוואוסט יוערט נאך פאר'ן ארויסטראגען דעם אורטייל שוין בערעכטיגט די מעשים פון די אנגעקלאגטע.

דעם ערשטען פרוב האבען די ענדעקישע אדוואקאטען געמאכט אין לאדז, בעת דעם גרויסען פראצעס פון די ענדעקעס, און בעת אנדערע גע־לעגענהייטען. דעם דאזיגען פרוב טוען שוין נאך אנדערע אדוואקאטען און איינציגווייז יוערט דאס ווערען א סיסיטעם פון אפען־בערעכטיגען אנפאלען און עקסצעסען אויף יודען.

מיר ווייסען נישט, צי די יודישע רעפרעזענ טאנץ אין גראדנע וועט געפינען די מעגליכקייט צו פערקלאגען די דארטיגע אדוואקאטען פאר בע־ליידיגען יודען און די יודישע רעליגיע. אין דעם האנדעלט זיך עס נישט. עס האנדעלט זיך דערין, או אזא פראצעס וואלט געווען געוואונשען, יוען ס'וואלט מעגליך געווען צו מאכען א סוף צו אזא סיסטעם, אבער דערין דארפען קודם־כל זיין פער־אינטערעסירט די העכסטע אדוואקאטען־ארגאניזא־ציע — די אדוואקאטען־קאמער.

ה.

טאג־טעגליך

א צווייט מאנדזשוריע?

די געשעהענישען, וועלכע קומען איצט פאר א'ן כינא, דארפען און ווען ציהען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון די מלוכות, וועלכע האבען דארט פאליטישע אוןווירטשאפטליכע אינ־טערעסען.

ס'קומט דארט פאר א נייע אקופאציע פון כינע אויפ'ן מוסטער פון יאפאן, קיינער וועגדט זיך אבער נישט צו דער פעלקער־ליגע, ס'ווערען נישט אנגענומען קיין סאנקציעס און כינא האט זיך אפילו נישט געווענדעט וועגען דעם צו דער פעלקער־ליגע.

ס'האט זיך געשאפען א פאראדאקסאלע לאגע ראס קליינע יאפאן פערשפרייט שטארק איהר בעזיץ צווישען די סאוויעטען, וועלכע זענען 30 מאל גרעסער ווי יאפאן, און צווישען כינא, וועלכע זענען 16 מאל גרעסער פון איהר. מ'דארף אבער נישט פערגעסען, אז די סאוויעטען האבען מאר־ריש רעזיגנירט, ווען זיי האבען — כדי אויסצומיידען א קאנפליקט — מסכים געווען צו פערקויפען די מזרח־כינעזישע באהן. כינא ווידער איז פערזונקען אין אנארכיע, וועלכע וועט נאך לאנג דויערען. אממייסטען קען צוליב די קומענדיגע ענדערונגען ליידען ענגלאנד, וועלכע האט געמאכט א פעהלער, קינדיגענדיג דעם בונד מיט יאפאן, כדי נאכצוקומען דעם פערלאנג פון אמעריקא.

יאפאן טוט זיך דאס איהריגע. אונטער דעם אויסרייד פון קאמף מיט די קאמוניסטען, וועט יאפאן מארגען פערעפענטליכען א פראקלאמאציע וועגען דער אונאפהענגיגקייט פון 5 כינעזישע צפון־פראווינצען, וועלכע וועלען פעראייניגט ווערן מיט מאנדזשוריען און יאפאן וועט דארט רעגירען פונקט ווי זי רעגירט ביז איצט אומגעשטערט אין מאנדזשוריען. קיינער רופט זיך דערווייל נישט אפ אויף דער יאפאנישער אקציע. בלויז אמעריקא, וועלכע איז נישט קיין מיטגליד פון דער פעלקער־ליגע, אבער וועלכע איז אמשטארקסטען פעראינטע־רעסירט אין דער יאפאנישער גרויסמאכט, קוקט זיך גענוי צו צו דער יאפאנישער עקספאנסיע און דאס לעצטע ווארט וועט טאקע געהערען צו אמע־ריקא.

י.

אינטערווענץ אין אינערן-מיניסטעריום

וועט היינט אדורכגעפירט ווערן דורך אלע יודישע דעפוטאַטען און סענאַטארען

ווי מיר דערוויסען זיך, האָט זיך דעפּ. מינצ־בערג נעכטען טעלעפאָניש געווענדעט צום סענאַטאָר פּראָפּ. משה שאָר, אַז צוליב דער לעצטער אַנטי־סעמיטישער העצע אין גאַנצען לאַנד זאָל פאָר־קומען אַ געמיינזאַמע אינטערווענץ ביים פּרעמיער און אינערן־מיניסטער, פון אַלע, אָהן אויסנאַהם, פּאַרלאַמענט־מיטגלידער, פון די וועלכע געהערען צו דער „קאָלאָ“ און יואָס געהערען נישט צו דער „קאָלאָ“.

סענאַטאָר שאָר האָט אָפּגעלעגט דעם ענטפער ביז אַ פאַרשטענדיגונג מיט דער „קאָלאָ“. נאָכ־מיטאָג האָט סענאַטאָר שאָר געענטפערט טעלע־פאָניש, אַז ס'איז שוין בעשטעלט אַנ'אוידיענץ ביים אינערן־מיניסטער און ער איז מסכים, אַז אין דער אוידיענץ זאָלען אנטיילנעהמען אַלע יודישע פאַר־לאַמענטאַריער.

היינט וועט אַלזאָ דער אינערן־מיניסטער אויפ־נעהמען אַלע יודישע דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען.

דער פּרעמיער וועט היינט רעדען דורך ראַדיא

וואַרשאַ, 19 (טעלעפאָניש) היינט 7 מיט 45 מינוט אין אָוונד וועט דער פּרעמיער קאָש־טשאַלקאָווסקי האַלטען אַ רעדע דורך ראַדיאָ וועגען אַקטועלע מלוכה־פּראָבלעמען.

וויצע-מיניסטער קאָץ ביים פראַנצויזישען פינאַנץ-מיניסטער

וואַרשאַ, 19 (טעלעפאָניש)

דער וויצע־פינאַנץ־מיניסטער קאָץ האָט בעת זיין ווײַלען אין פּאַריז בעזוכט דעם פראַנצויזישען פינאַנץ־מיניסטער רעניע. נאָך דעם בעזוך האָט דער מינ. קאָץ ערקלערט אַ פּרעסע־פאַרשטעהער, אַז ער האָט בעת דעם וויזיט ביים פראַנצויזישען מיניסטער בעריהרט עקאָנאָמישע פראַגען, וועלכע אינטערעסירען פוילען און פראַנקרייך.

הזכרה נאָך באַראָן ראָטשילד אין פּאַריז

פּאַריז, 19 (יט״א טעלעגראַפיש)

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ הזכרה נאָכ'ן פאַרשטאָרבענעם באַראָן עדמונד ראָטשילד, אויף וועלכער ס'איז מיטגעטיילט געוואָרען, אַז מיט'ן הסכם פון לעצטען ווילען פון פאַרשטאָרבענעם, וועט דער באַראָן און זיין פאַרשטאָרבענע פרוי איבערגעפיהרט ווערען אין זייער אייביגער רוה קיין ארץ ישראל.

די זיצונג פון ועד-הקהלות אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 19 (יט״א טעלעגראַפיש). אין שייכות מיט דער אָנפראַגע פון ועד הקהלות וועגען דער לאַגע פון די יודען אין פוילען, האָט מאַנסע־פיאָרע ערקלערט, אַז די פוילישע מאַכט האָט אָנגענומען ענערגישע שריט, אַ סוף צו מאַכען צו די אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען.

אויף דער זיצונג פון דער ארץ־ישראל־קאָמיסיע ביים ועד הקהלות, האָט זיך אַנטוויקעלט אַ דיסקוסיע וועגען דעם טראַנספער. אַ טייל רעדנער האָבען זיך אַרויסגעזאָגט פאַר'ן טראַנספער און אַ טייל געגען.

בעלוינונג פאַר ענטדעקען דעם מערדער פון סערזשאַנט ראָזענפעלד

ירושלים, 19 (יט״א טעלעגראַפיש)

די ארץ־ישראל־רעגירונג האָט בעשטימט אַ בעלוינונג פון 200 פונט אויף צו ענטדעקען דעם מערדער פון יודישען סערזשאַנט ראָזענפעלד.

די וועלט-צענטראַלע פון דער „אגודה“ ווערט איבערגעטראַגען קיין לאָנדאָן

לאָנדאָן, 19 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם אַריבערפיהרען די מערב אייראָפּעאישע צענטראַלע פון דער „אגודה“ פון פראַנקפורט קיין לאָנדאָן, האָט דער פּרעזידענט פון דער „אגודה“־וועלט־צענטראַלע, יעקב ראָזענ־היים בעזוכט דעם קאָלאָני־אַל־אַמט און אָפּגעהאַל־טען אַ קאָנפערענץ וועגען פאַרשידענע ארץ־ישראל־ענינים.

לעצטע דעפּעשען

לאָנדאָן, 19 (ספּ. טעל.)

אַ גרויסע סענסאַציע האָט אַרויסגערופען די ידיעה וועגען אַרעסט פון דייטשען בירגער ד"ר הערמאַן גערין אונטער דער בעשולדיגונג פון שפּיאָנאַזש. דעם דאָזיגען אַרעסט בינדט מען צונויף מיט דעם דערווייטערן פון ענגלאַנד דעם קאָרעספּאָנדענט פון „פעלקישען בעאָבאַכטער“ ד"ר טהאָסט.

בודאַפּעשט, 19 (ספּ. טעל.)

אויפ'ן פילאָזאָפישען פאַקולטעט פון היגען אוני־ווערזיטעט איז געקומען צו אַנטי־יודישע דעמאָנ־סטראַציעס. דער בילדונגס־מיניסטער האָט געשלאָ־סען דעם דאָזיגען פאַקולטעט אויף 2 טעג.

לאָנדאָן, 19 (ספּ. טעל.)

די ענגלישע רעגירונג לייקענט, אַז ס'זאָלען פאָרקומען איצט אונטערהאַנדלונגען צווישען ענג־לאַנד און די סאָוויעטען וועגען אַ הלוואה פאַר די סאָ־וויעטען. די איצטיגע האַנדעלסאַנדלונגען ווערען גע־פיהרט וועגען פאַרשטאַרקען דעם עקספּאָרט פון ענגלישע סחורות קיין רוסלאַנד.

די רעגירונג לייקענט אויך, אַז ס'ווערט גע־רעדט וועגען בעצאָהלען די צאַרישע חובות.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקה.
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 ביטאָג און פון 4—9 אָווענד.

מוראַדיגע באָמבאַרדירונג פון איטאַליענישע אעראָפּלאַנען

5000 טויטע און פערוואונדעטע אביסיניער

רוים, 19 (ספּ. טעל.)

די טעטיגקייט פון די איטאַליענישע אַעראָ־פּלאַנען אויפ'ן אָפּשניט צווישען אַמבאַלאַגי און אַנ־טאַלאָ זענען געווען די גרעסטע אָפּעראַציע זייט דעם מלחמה־אויסברוך אין אַביסיניען. צוויי איטאַל־יענישע עסקאַדרעס פון 20 אַעראָפּלאַנען האָבען בעמערקט הינטער בורא אויף דרום פון מאַקאַלע אַ שטאַרקע גרופּירונג פון אַביסיניש מיליטער. די אַעראָפּלאַנען האָבען זיך אַ אָפּגעלאָזט נידריגער, כדי צו קענען בעסער בעשיסען די פּאָזיציעס. די 7000 אַביסיניער האָבען צוריק געשאָסען אויף די אַעראָפּלאַנען. איינער פון די איטאַליענישע פליהער איז פאַרוואונדעט געוואָרען. דער אַעראָפּלאַן פון מוסאָליני'ס איידעם גראַף טשאַנאַ האָט זיך גע־מוזט אַראָפּלאָזען נעבען מאַקאַלע. די צאָהל טויטע און פאַרוואונדעטע אַביסיניער איז גרויס. זי זאָל בעטרעפען 5000 פּערזאָן. די ראַסען קאַסאַ און סעיום וועלען איבערגעהען צו אַנ'אָפענסיווע פאַר'ן אַנקומען פון מאַרשאַלעק באַדאָגליאָ.

לאָנדאָן, 19 (ספּ. טעל.)

פון בערבעראַ מעלדעט מען: די איטאַליענישע פליה־קאָלומנע האָט איבערגעשניטען דעם קאַראַ־וואַנען־וועג צווישען ענגליש־סאָמאַליאַ און דער שטאָט דזשידזשיגאַ. די שטאָט דזשידזשיגאַ אַליין איז נעכטען באָמבאַרדירט געוואָרען פון אַעראָפּלאַנען. די שטאָט איז טיילווייז פאַרניכטעט געוואָרען. די פּליטים פון דזשידזשיגאַ דערצעהלען, אַז דאָס אַבי־סינישע מיליטער ענטלויפט אין פּאַניק אין דער ריכטונג צו האַראַר. די פראַנצויזען, רעכנענדיג זיך אַז די באַהן־ליניע דזשיבוטי־אַדיס־אַבעבאַ וועט איבערגעריסען ווערען, בויען אַ שאָסיי פון פראַנ־צויזיש־סאָמאַליאַ און דירעדאַוואַ.

רוים, 19 (ספּ. טעל.)

נאָכ'ן פאַרענדיגען די זיצונג פון דעם העכ־סטען פאַשיסטישען ראַט, איז אַרויסגעגעבען גע־וואָרען אַנ'אָפיציעלער קאָמוניקאַט. פון דעם קאָ־מוניקאַט איז צו זעהען, אַז מוסאָליני האָט גע־האַלטען אַ רעדע פון צוויי שעה וועגען דער מילי־טערישער און פּאָליטישער לאַגע. אין דער נאָ־הענטסטער צייט דאַרף מען נישט ערוואַרטען קיין גרויסע איטאַליענישע מיליטער־אַקציע. איידער די איטאַליענער וועלען אָנהויבען אַ נייע אָפענסיווע מוז אָפּגערייניגט ווערען פון פייַנד די געגענד שעמ־ביען. דאָס וועט זיין די אויפגאַבע פון גענעראַל באַדאַגליאָ.

הייליגע מלחמה געגען איטאַליען

קאַאיראָ, 19 (ספּ. טעל.)

נאָיאָ באַשאַ האָט ערקלעהרט אין האַראַר אַ הייליגע מלחמה געגען איטאַליען מצד די מו־סולמענער.

אַדיס־אַבעבאַ, 19 (ספּ. טעל.)

די אַביסינישע רעגירונג טיילט מיט, אַז די ציווילע בעפעלקערונג אין דער געגענד פון מאַקאַלע, וועלכע איז איצט אין בעזיץ פון איטאַליען, האָט זיך צובונטעוועט. די איטאַליענישע מאַכט האָט בעפוילען אַלס שטראָף צו באָמבאַרדירען די דערפער.

מפּלה פון די איטאַליענער

לאָנדאָן, 19 (ספּ. טעל.)

לויט ידיעות פון האַראַר, האָט דער ראַס אייעל היינט שטאַרק אָנגעגריפען די איטאַליענישע פּאָזיציעס צווישען אַנאַלע און גאַראהאַי, און האָט געמאַכט די איטאַליענער שטאַרקע פאַרלוסטען. אייעל ערקלעהרט, אַז שוין מיט 3 טעג צוריק איז אָפּגענומען געוואָרען ביי די איטאַליענער אַנאַלע. דער קאַמף איז געפיהרט געוואָרען פון פאַרטאָגס ביז מיטאָג און די אַביסיניער האָבען אָפּגענומען די פּאָזיציעס ביי די איטאַליענער. דאָס מיליטער פון אייעל פיהרט ווייטער דעם קאַמף.

אנגעהויבען זיך די סאַנקציעס געגען איטאַליען

אמעריקאַנער אַרבייטער דראָהען מיט אַ שטרייק, אויב מ'וועט פיהרען געוועהר צו איטאַליען

אַנקאַראַ, 19 (ספּ. טעל.)

די רעגירונג האָט היינט אָפיציעל פאַרעפענט־ליכט די דעקרעטען וועגען אָנווענדען סאַנקציעס געגען איטאַליען, אָנהויבענדיג פון 18 ד. ח.

וואַשינגטאָן, 19 (ספּ. טעל.)

דאָס אַריינטרעטען אין קראַפט פון די סאַנק־ציעס איז אָפיציעל נישט קאָמענטירט געוואָרען. די רעגירונג שווייגט אינגאַנצען בנוגע דעם בע־שלוס פון דער פעלקער־ליגע. די פרייטאָגדיגע ערקלעהרונג פון מינ. האל ווייזט אָבער, אַז וואַ־שינגטאָן בעציהט זיך מיט סימפּאַטיע צו די גענפער בעשלוסען, וועלכע צילען צו פערענדיגען דעם אי־טאַליעניש־אַביסינישען קאָנפליקט. די עווענטועלע אַקציע פון דער רעגירונג וועט גיהען אין דער ריכטונג אויסצואיבען אַ דרוק אויף די אונטער־נעהמונגען, נישט צו מאַכען קיין געשעפטען מיט די מלוכות, וועלכע פיהרען מלחמה.

וואַשינגטאָן, 19 (ספּ. טעל.)

דער פּאָרזיצער פון דער אַמעריקאַנער אַרבייטס פעדעראַציע, גרין, האָט פאַרעפענטליכט אַנ'אויפרוף אַז יעדער פּרוב צו שיקען מלחמה־מאַטעריאַל קיין איטאַליען קען אַרויסרופען אַ שטרייק פון די מאַ־טראָסען און טראַנספּאָרט־אַרבייטער.

מאָנטעווידעאָ, 19 (ספּ. טעל.)

די רעגירונג פון אורוגוואַי האָט פאַרעפענטליכט אַ דעקרעט, וועלכער פאַרווערט אַרויסצופיהרען קיין איטאַליען פאַרשידענע מלחמה־מאַטעריאַלען און געוועהר.

לאָנדאָן, 19 (ספּ. טעל.)

„רייטער“ מעלדעט, אַז ענגלאַנד האָט איבער־געשיקט קיין דייטשלאַנד, עסטרייך, אונגאַרן און שווייץ אַ נאָטע, אַז די ענגלישע רעגירונג וועט פערלאַנגען אַנ'אָפּשטאַמונג־צייגניש פון די סחו־רות, וועלכע ווערען פון די דערמאָהנטע לענדער אַריינגעפיהרט קיין ענגלאַנד. דער ציל פון דער פאַראָרדנונג איז אוממעגליך צו מאַכען דעם אַריינ־פיהר קיין ענגלאַנד סחורות פון איטאַליען.

דייטשלאַנד שטעלט זיך אַקעגען דער דאָזיגער פאַראָרדנונג.

פּאַריז, 19 (ספּ. טעל.)

דער פּרעמיער לאַוואַל האָט היינט אויפגענומען דעם איטאַליענישען אַמבאַסאַדאָר צערוטי, און איהם איבערגעגעבען דעם פראַנצויזישען ענטפער אויף דער איטאַליענישער נאָטע, וועלכע האָט פּראָ־טעסטירט געגען די סאַנקציעס.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס דעם ה' מענדעל וויינשטיין, צוליב'ן טויט פון אייער אונפערגעסליכע געטרייע מוטער נ"ע
זיים געטרייסט!
עקיבה גרינבוים.

„קרן-היסוד“ לאָדז.
היינט, מיטוואָך, כ״ד מרחשון, דעם 20/11, 8.30 אָוונד
פילהאַרמאָניע-זאַל נאַרוטאָוויטשאַ 20.
פייערליכע ארץ-ישראל-אַקאַדעמיע
צום 15-טען עקזיסטענץ־יובילעאום פון קרן־היסוד. — מיט אַ רעדע אויף ד. ט.:
„15 יאָהר קאָנסטרוקטיווע אויפבוי־אַרבייט אין ארץ־ישראל“
וועט אַרויסטרעטען
הויפּט־דירעקטאָר פון קרן־היסוד אין ירושלים
דיכטער לייב יפה
איינטריטס־קאַרטען צו בעקומען אין ציוניסטישען ביוראָ, פּיאָטרקאָווסקאַ 29 און פון 5 נ"מ אין פילהאַרמאָניע־קאַסע

צו דער פאַרלאָבונג פון מיין חשוב'ען פאַך־קאָלעגע פון דער גראַפישער אינדוסטריע און אונזער פריינד
מאַרקוס סטריקאָווסקי
מיט פרל. סאַלאַ ברייטשטיין
ווינשען מיר פיל גליק און אַ הערצליכען מזל־טוב
ש. מ. בראַמבערג און פרוי.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען-, הארץ און סקלעראָז־קראַנקהייטען
פּיעטרקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אָוו.

שייטלען
מיט פּאַריזער שריפטן און פערטיגע שייטלען
ביי קערש.
סקווערקאָווא 15

פאַר גאַלד, בריליאַנטען
און לאָמבאַרד־קוויטען
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזער פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

Dr. med.
W. Łaski
ספּעציעל אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
2 פּאַלודניאָווא 2
אָן נעמט אָן נור 2 שעה פון 11—1 ביטאָג
אויף נייערס מאַרק 3/4
Plac Reymonta 3/4.

גדענקט, שטשענשליווי
ביי
צום ווינטער־סעזאָן. אַ גרויסער אויסוואָהל פון אריגינעלע בילליגער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פאַרשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
גדענקט פּראַנט II שטאָק.

פּאַראַפין-אַפּאַראַטן,
פּאַדען־פיהרער און טיילען פאַר שפּול־מאַשינען
בעקומט מען אין דער מעכאַ־נישער שלאָסעריי
י. רעדער
לאָדז,
11־טער ליסטאָפּאַדאַ 11/13

Dr. med.
H. ROZANER
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און טעקסטועלע קראַנקה.
Narutowicza 9
tel. 128-98
נעמט אָן פון 9—1
פאַרמ. און פון 5—8

אויערן, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו., ווי אויך אַמבולאַ־טאָרישע פון 9—2 און פון 4—8 אָוונט

Dr. J. Lubicz
כירורג און אָרטאָפּעד
9 פּאַלודניאָווא 9
טעל. 183-17.
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

צווייטער טאג פון פראצעס
געגען די מערדער פון מיניסטער פיעראצקי

אין צווייטען טאג פון פראצעס געגען די מערדער און מיטהעלפער אין מארד איבער דעם געוו. אינערן־מיניסטער פיעראצקי, איז געלייענט געווארען די צווייטע העלפט פון בעשולדיגונגס־אקט, אין וועלכען ס'ווערט צווישען אנדערן געזאגט:

די אוקראינישע מיליטער - ארגאניזאציע איז ענטשטאנען אין מזרח־גאליציען אין דער צייט פון די ענטשיידענע פויליש - באלשעוויסטישע שלאכטען, די מיטגלידער פון דער ארגאניזאציע האבען זיך דער עיקר רעקרוטירט פון די איבערבלייבענישען פון דער געוועזענער אוקראינישער ארמעע, זיי זענען ארויסגעטרעטען

מיט דער לאזונג פאר א בעוואפענטען אויפשטאנד

צו דעם צוועק האבען געזאלט ארגאניזירט ווערען בעוואפענטע באנדעס ,,ראיעס". צוזאמען דערמיט האט די געוו. אוקראינישע רעגירונג פון שאוג. פעטרוסעוויטש, וועלכע האט זיך געפונען אין ווין, געמאכט בעמיהונגען אפצונעמען ביי פוילען איהרע דרום־מזרח־שטחים ערד. די אוקראינישע מיליטערישע ארגאניזאציע איז דאס ערשטע מאל ארויפגעשוואומען אויף דער אויבערפלאך דורך אויספיהרען דעם אטענטאט אויפ'ן מלוכה־נאטשעלניק יוזעף פילסודסקי. אין רעזולטאט פון דעם דאזיגען אטענטאט איז לייכט פערוואונדעט געווארען דער לעמבערגער וואיעוואדע גראבאווסקי. דער אנפאלער איז געוועזן סטעפאן פעדאק. נאכדעם בעקומט א דאמינירענדען איינפלוס אין דער אוקראינישער מיליטערישער ארגאניזאציע דער פולק. קאנאוואלעץ, וועלכער איז געקומען קיין פוילען. קאנאוואלעץ איז געווארען קאמענדאנט אין דער ארגאניזאציע און איז אויף זיין אמט ביז'ן היינטיגען טאג. בעת די וואהלען אין יאהר 1922 האט די ארגאניזאציע ,,אקטיוו" אונטערשטיצט די אבסיסטענץ־פאליטיק ביי די וואהלען נעגען די, וועלכע האבען אנדערש געהאנדעלט, איז אנגעווענדעט געווארען טעראר. דער פארשטעהער פון פאזיטיווען בעציהען זיך צו דער פוילישער מלוכה סודאר טווערדאכליב איז דערשאסען געווארען דורך א טעראריסט. באלד דערויף איז קאנאוואלעץ אנטלאפען קיין אויסלאנד, זייענדיג בעדראהט, אז ער זאל ארעסטירט ווערען. די פיינדליכע אקציע נעגען פוילען ווערט נישט איבערגעריסען, נישט קוקענדיג דערויף וואס אין יאהר 1923 זענען דורך די מערב־מלוכות אנערקענט געווארען די מזרח־גרעניצען פון פוילען. די אקציע איז אויך נישט אפגעשוואכט געווארען, ווען פעטרושעוויטש האט זיך דעקלארירט אלס קאמוניסט נעגען דער מיינונג פון קאנאוואלעצ'ן. די טעראריסטישע אקציע פון דער אוקראינישער מיליטערישער ארגאניזאציע ענטוויקעלט זיך ווייטער. דער ווייטערדינער

נישט איינגעגעבענער אטענטאט אויפן פרעזידענט וואיטשעכאווסקי

(5 סעפטעמבער 1924). בעוואפענטער אנפאל אויף אנ'אמבולאנס און פאסט־אמטען, דער מארד פון קוראטאר סאבינסקי, אין צוזאמענהאנג מיט די פראצעסען איז געקומען צום פארשיין, אז אין איהר טעטיגקייט האט די ארגאניזאציע גענאסען פון פרעמדער פינאנציעלער הילף, פיהרענדיג דערפאר שפיאנאזש אויפ'ן געביט פון דער פוילישער מלוכה. דאס ענטדעקען פון די דאזיגע פאקטען האבען ארויסגערופען אנ'אונצופרידענהייט אין די עקס־נאציאנאליסטישע אוקראינישע קרייזען. דעמאלס, אין יאהר 1924, איז פארגעקומען א שפאלטונג. ס'האבען זיך געשאפען אין פראג: ,,ארגאניזאציע פון דער נאציאנאליסטישער יוגענד" און דאן די ,,נאציאנאליסטישע אוקראינישע ליגע". אין יאהר 1927 האבען זיך די צוויי ארגאניזאציעס פעראייניגט אין א בשותפות'דיגער רעפרעזענטאנץ א. נ. ,,בונד פון די אוקראינישע נאציאנאליסטישע ארגאניזאציעס און זענען ארויסגעטרעטען מיט דער לאזונג פון צונויפרופען א נאציאנאליסטישען קאנגרעס.

דער קאנגרעס איז פארגעקומען אין ווין, פעברואר 1929. ס'האט געזיגט די קאנצעפציע פון דער אוקראינישער מיליטערישער ארגאניזאציע, בראש פון דער בעניטער ארגאניזאציע איז געשטעלט געווארען דער פולקאווניק קאנאוואלעץ, פון זיינע אנהענגער זענען אויך בעשטאנען אלע מיטגלידער פון דער פערוואלטונג. לויט די בעשלוסען איז די העכסטע מאכט געוועזן ,,די פערזאמלונג פון די אוקראינישע נאציאנאליסטען", וועלכע האלט אפ איהר סעסיע יעדע 2 יאהר. קאנאוואלעץ האט נאמינירט די קרייז־סעקרעטארען און די מיטגלידער, וועלכע האבען בעקומען ספעציעלע פונקציעס.

דער בעשולדיגונגס־אקט רעכענט דאן אויס

דעם צוזאמענשטעל פון דער פערוואלטונג ערב דעם מארד פון מינ. פיעראצקי

די קאמפס - אפטיילונג איז געוועזן אפהענגיג פון הויפט־קאמאנדאנט פון דער מיליטערישער אוקראינישער ארגאניזאציע. דער צוזאמענשטעל פון דער הויפט־קאמאנדא איז געוועזן פאלגענדער: קאמענדאנט — קאנאוואלעץ, סעקר. — מארטיניעץ, קאמפס רעפערענט — סעניק, לייטער פון שפיאנאזש — יארי, אויסבילדונג — סושקא, פינאנסען — פעדינא רעפעראט פאר בוקאווינא און קארפאטען — באראנאווסקי. ווי ס'בעווייזט די אויספארשונג, ווי אויך די דאקומענטען, וועלכע זענען געפונען געווארען בעת די רעוויזיע אין סעניק'ס ארכיוו זענען געוועזן אפטיילונגען אין קאוונא, בערלין, נדיניע און פראג. די טעטיגקייט פון די אויסלענדישע אפטיילונגען איז געוועזן שטארק קאנספיראטיוו. מ'האט זיך בענוצט מיט שיפרען און פסיידאנימען, פראג איז אנגערופען געווארען וואלאדזיווקא; בערלין — קויפאטיווקא; גענף — געניא; קאוונא — קאזאן; בריסעל — סטאבאריווקא; דאנציג — מימאזשיווקא; רוים — ראמקא; פאריז — דוביווקא.

אויף דער ,,אוקראינישער טעריטאריע" האט דער ווינער קאנגרעס בעשלאסען אנצעווענדען די פונאנדערטיילונג אויף 10 לענדער; אין דער פראקטיק איז געשאפען געווארען נאר איין לאנד, וועלכעס נעמט ארום די ארגאניזאציע פוילען. דאס לאנד איז אנגערופען געווארען ,,באנא" אדער די אויג.

די אוקראינישע מיליטערישע ארגאניזאציע האט ווערבירט אין איהרע רייהען אפילו די יונגסטע יוגענד. קינדער אין עלטער פון 8 ביז 15 יאהר געהערען צו די אזוי־גערופענע ,,דראסטען" ביז 25 יאהר צו די ,,יונאקען", א ווירקליכער מיטגליד קען מען ווערען ערשט נאכ'ן ענדיגען 21 יאהר. נאכ'ן ענדיגען 25 יאהר גיבען די מיטגלידער אפ א שבועה פון ריקזיכטסלאזע נעהארכזאמקייט, פאר פעררעט איז פארגעזעהן די העכסטע שטראף, דאס הייסט — טויט־שטראף.

אויפ'ן פוילישען געביט איז בעשטימט געווארען א פרעזעס, וועלכער איז געוועזן אונטערגעווארפען קאנאוואלעצ'ן.

דער ציל פון דער אוקראינישער נאציאנאליסטישער ארגאניזאציע

איז פעסטגעשטעלט געווארען אין די בעשלוסען פון קאנגרעס אין יאהר 1929. דער דאזיגער ציל דאס שאפען אנ'אוקראינישע מלוכה פון מזרח־גאליציען, כעלמער קאנט, וואהלין, גרוים אוקראינע איבער קאווקאז, בוקאווינא, בעסאראביען און פארקארפאטשע. אין דער פראקטיק איז די טעטיגקייט פון דער ארגאניזאציע געוועזן געווענדעט אויסשליסליך געגען דער פוילישער מלוכה, ערשט אין די לעצטע יאהרען האבען זיי זייער טעטיגקייט אויך געווענדעט נעגען סאוויעט - רוסלאנד, אבער אויך אין דעם פאל האבען זיי אלס זייער טעטיגקייטס־געביט אויסגעקליבען די פוילישע מלוכה (דער מארד פון בעאמטען פון סאוויעטישען קאנסולאט אין לעמבערג, מאסלאוו, דעם באמבען־אטענטאט אויף דער דרוקעריי ,,פראצא" אין לעמבערג), וואס שייך רומעניען און טשעכאסלאוואקיי איז דאס פעהלען פון אגרעסיע בנוגע די דאזיגע מלוכות דיקטירט געווארען מיט טאקטישע מאטיוון. אין א געהיימען ארגאניזיר־רעפעראט, וועלכער איז ענטדעקט געווארען בעת דער איצטיגער אויספארשונג און וועלכער שטאמט פון יאהר 1934, איז אויסגעדריקט געווארען דער שטאנדפונקט, אז

בעת א מלחמה צווישען פוילען און סאוויעט - רוסלאנד

[ז]ועלען די אוקראינער זיך מוזען שטעלען נישט נאר געגען פוילען און רוסלאנד, נאר אויך געגען טשעכיען און רומעניען אפילו דעמאלט ווען די דאזיגע מלוכות וועלען זיין נייטראל. דער הויפט־פרינציפ איז געוועזן, אז די אוקראינישע מלוכה דארף געשאפען ווערען אויפ'ן וועג פון א רעוואלוציאנערען אויפשטאנד.

דער בעשולדיגונגס־אקט ציטירט דאן אויסצו־ פון פערשידענע אויסגאבען און פלוג־בלעטער פון דער ארגאניזאציע, דיפארטיי־ליטעראטור עהרט אלס נאציאנאלע העלדען דעם אנדענק פון די באיאווצעס, וועלכע זענען אומגעקומען ביים אויספיהרען טעראר אקטען אדער זענען דורך געריכטס־אורטיילען אומגעקומען.

מיט א ספעציעלער ענערגיע האט די ארגאניזאציע געפיהרט די ,,אנטי־שול אקציע". די אויפגאבען פון דער אקציע איז ,,ארויסצורייסען פון פיינדס הענד דאס גרויסע מיטעל ווי ס'איז די שול און ערציהונג פאר'ן יונגען דור" ווי אויך ,,בעוואפענען די קינדערישע נשמות מיט האס צו אלץ, וואס איז פיינדליך". די קינדער דארפען, למשל, פאדערן, אז לעהרער זאל זיין נאר ,,אויפריכטיגע אוקראינער", דארפען נישט ענטפערן אויף פראגען, וועלכע ווערען געשטעלט אויף פויליש, נישט זינגען קיין פוילישע לידער, פערניכטען די פוילישע עמבלעמען א. אז. וו. ס'איז אויך געפיהרט געווארען ,,אנטי־מאנאפאל־אקציע, וועלכע איז בעשטאנען אין באיקאטירען די טאבאק און ספירט - אויסארבייטונגען. ביידע אקציעס האבען געליטען א פיאסקא.

די ארגאניזאציע האט צו איהר דיספאזיציע פוילישע פערלאגען אין אויסלאנד. אין אויסלאנד האט מען געפיהרט א פובליציסטישע אקציע ,,צו דערנידריגען פוילען אין די אויגען פון דער וועלט".

ווייטער פערנעמט זיך דער בעשולדיגונגס־אקט בענוגע מיט דער טעראר־אקציע, וועלכער ווערט געפיהרט דורך דער מיליטערישער ארגאניזאציע. אין יאהר 1927 איז ערמארדעט געווארען דער אוקראינער הוק, אין 1928 אנ'אנפאל אויף א פאסט־טרעגער און אויפ'ן מזרח־יריד, אין 1930 — א רויב־אנפאל אויף א פאסט־וואגען הינטער בוברקא (דערהרגעט א פאליציאנט, צוגערויבט 26 טויזענד זל.), אין דעם יאהר איז אויך געפיהרט געווארען א פערשטארקטע סאבאטאזש - אקציע, וועלכע איז בעשטאנען אויף אינטערצינדונגען, איבעררייסען די טעלעפאנישע און טעלעגראפישע פערבינדונגען. אין יאהר 1931 איז פארגעקומען א רויב־אפאל אויף א פאסט־וואגען נעבען בירטשא

אנפאל אויף דער יודישער באנק אין באריסלאוו

אנפאל אויפ'ן פארטיי־אמט אין טרוסקאוויעץ. אין פאל אויפ'ן פאסט־וואגען אין פאטשיניזשין, די ערמארדונג פון דעפ. האלובקא אין טרוסקאוויעץ. אין יאהר 1932 — צווייטמאליגער אנפאל אויפ'ן דירעקטאר פון אוקראינישען גימנאזיום קאפי, ערמארדעט דעם סאמיסאר טשערנאווסקי, בלוטיגער רויב־אנפאל אויף דער פאסט אין גרודעק יאגעלאנסקי. אין יאהר 1933 — אנפאל אויף דער גמינע־קאסע אין קארטשין, פרוב צו דער'הרג'ענען דעם פאליציי־אספיראנט טשעשעלטשוק, פרוב צו דערמארדען דעם קוראטאר גאדאמסקי אטענטאט אויפ'ן סאוויעטישען קאנסולאט אין לעמבערג, 1934 — ערמארדעט 3 פאליציאנטען, עטליכע אוקראינער אונטערן פערדאכט, אז זיי זענען ,,קאנפידענטען" און אין יולי די ערמארדונג פון דיר. קאבי.

צוזאמען מיט די עטליכע ארויסטרעטונגען איז געגאנגען די אגיטאציע מיט דער לאזונג פון פערמאנענטע רעוואלוציע.

דער ארגאן פון דער ארגאניזאציע ,,סורמא" האט געפאדערט פון די אוקראינער, וועלכע געהען דינען אין מיליטער, אז זיי זאלען ביי דער שבועה, אין דער נשמה שווערען, אז דעם מונדיר און געוועהר וועלען זיי אין ענטשפרעכענדען מאמענט אויסנוצען געגען פוילען און וועלען די ביקסען ווענדען געגען די פוילישע אפיצירען. וואס שייך די אפטיילונגען, וואו ס'זענען נישט פארהאן קיין אוקראינער, דארף מען דארט אגיטירען פאר אנארכיע, קאמוניזם, טאלסטאאיזם, פאציפיזם א. אז. וו. ווייל דאס שוואכט אפ דעם גייסט פון דער ארמעע און פערניכטעט זיין קאמפס־פעהיגקייט.

ס'זענען אויך צוגעגרייט געווארען פלענער צו שאפען

א געהיימע ווייסרוסישע ארמעע

וועלכע האלט פאר אנ'אויפגאבע אין פאל פון א מלחמה צו פיהרען א סאבאטאזש־אקציע. אין דער ארגאניזאציע זענען אויך פארגעקומען ספעציעלע מיליטערישע קורסען, אזעלכע קורסען זענען אויך פארגעקומען אין בערלין אין אויגוסט 1933.

די הויפט־מקור פון פינאנצען איז געוועזן די אוקראינישע עמיגראציע אין אמעריקא. די ארגאניזאציע האט אויך בעקומען פינאנציעלע אונטערשטיצונג פון דער ליטווישער רעגירונג.

די אקטען, וועלכע זענען געפונען געווארען ביי סעניק'ן, האבען אהן ספק פעסטגעשטעלט, אז אין פערלויף פון די לעצטע יאהרען, האט די ליטווישע רעגירונג אונטערשטיצט די אוקראינער מיליטערישע ארגאניזאציע מיט שטענדיגע סובסידיעס, האט אויסגעשטעלט פאלשע פעסער, און ערלויבט ביי זיך דעם פערלאג ,,סורמא". אין קאוונא האט פונקציאנירט א שפיאנאזש־עקספאזיטור בראש מיט אסיף רעוויוק. זיין הויפט־אויפגאבע איז געוועזן זיך צו בעמיהען וועגען סובסידיעס און זיי איינקאסירען. פון די דאקומענטען ווייזט זיך ארויס, אז

רעוויוק האט בעקומען יעדע 3 חדשים פון דער ליטווישער רעגירונג פון 1500 ביז 2000 דאלאר

200 דאלאר זענען פערנוצט געווארען פאר דער קאוונער עקספאזיטור און אויף דרוקען די ,,סורמא". דאס איבעריגע געלד איז איבערגעוויזען געווארען קאנאוואלעצ'ן. אזויארום האט קאנאוואלעץ בעקומען אין יאהר 1930 6476 דאלאר. דער בעשולדיגונגס־אקט רעדט געגוי ארום די פאקטען ווי אזוי די ליטווישע רעגירונג האט צוגעשטעלט פיקטיווע פעסער פאר די אוקראאינישע טוער, וועגען דעם האבען געוואוסט די העכסטע מלוכה־ארגאנען אין ליטע. קאנאוואלעץ און רעוויוק זענען געווען איז דירעקטע בעציהונגען פון יאהר 1928 ביז 1934 מיט דעם ליטווישען אויסערן־מיניסטער זאוניוס. אין סוף סעפטעמבער 1932 האט קאנאוואלעץ זיך שריפטליך פערשטענדיגט מיט'ן ליטווישען אויסערן־מיניסטער זאוניוס דורך דער ליטווישער געזאנדשאפט אין ציריך, ס'איז אפגערעדט געווארען א בעגעגעניש אין גענף בעת דער סעסיע פון דער פעלקער־ליגע. אזא בעגעגעניש איז טאקע פארגעקומען אין סעפטעמבער 1932, וועגען דער בעגעגעניש האט קאנאוואלעץ געשריבען צו סעניק'ן ,,איך האב זיך אומגעקעהרט פון געשפרעך מיט ה' ז., וועלכעס האט געדויערט אנדערט האלבען שעה. זי איז געפיהרט געווארען אין אנ־אויסערגעוועהנליך אנגענעהמען און אויפריכטיגען טאן. איך האב זיך איבערצייגט, אז זיין בעציהונג צו אונז איז פאזיטיוו און גינסטיג." פונ'ם ווייטערדיגען אינהאלט אינ'ם בריף ווייזט זיך ארויס, אז זאוניוס האט זיך אפגעגעבען א חשבון דערפון, אז אזא האנדלונג איז זעהר ריזיקליש און קען ארויסרופען פריקרע קאנסעקווענצען פאר ליטע. קאנאוואלעץ שרייבט: ,,דער ה' ז. האט געזאגט, אז די פאלאקען פארשען זיכער דעם ענין, און קענען צושטעלען דער אמעריקאנישער רעגירונג בעווייזען, אז אין קאזאן (קאוונא) איז אזא סיסטעם, אז מ'גיט פעסער מענשען, וועלכע פאהרען קיין אמעריקא

צו פיהרען א רעוואלוציאנערע ארבייט געגען פוילען און דאס נאך מיט דער הילף פון פוילישע בירגער

ווען דער ענין זאל בעוויזען ווערען פאר דער אמעריקאנער רעגירונג, וואלטען די ,,קאזאנער" פעסער איינגאנצען פערלוירען זייער ווערט אפילו פאר די קאזאנער אליין".

נישט קוקענדיג אבער דערויף, האט זאוניוס צוגעזאגט צו געבען פעסער און זשורנאליסטישע לעגיטימאציעס.

די שטאט דאנציג האט געשפילט א בעדייטענדע ראל אין דער ארגאניזאציע. ביי סעניק'ן האט מען געפינען אינסטרוקציעס, וועלכע זענען אויסגעארבייט געווארען דורך פעדינען וועגען דעם, ווי מ'קען אריבערגעהן די גרעניץ, איינע פון די דאזיגע אינסטרוקציעס הייסט אויסמיידען טשעו, וואו די גאנצע גרעניץ־וואך איז איינגעשטעלט געגען די מיטגלידער פון דער אוקראאינישער ארגאניזאציע. די אינסטרוקציע עמפעהלט דעם וועג ווארשא—מלאווא—דזשאלדאווא און דאס מיט א פאסאזשיר־צוג. קיין טשעכאסלאוואקיי איז מען די גרעניץ אריבערגעגאנגען נישט־לעגאל, דורך די בערג. מ'האט זיך אויך בענוצט מיט לעגיטימאציעס פון דער טאטרען־געזעלשאפט.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, איז אין 1934 אין קראקא געשאפען געווארען א ספעציעלע עקספאזיטור פון דער אוקראאינישער מיליטערישער ארגאניזאציע. זי האט זיך רעקרוטירט פון צווישען די אוקראאינישע סטודענטען. די אנפיהרונג האט געהאט מיכאיל קלימישען, א סטודענט פון פילאזאפישען פאקולטעט. א חוץ איהם איז טעטיג געוועזן איוואן קארפיניעץ, א סטודענט פון כעמיע. בעת דער רעוויזיע, וואס איז אדורכגעפיהרט געווארען דעם 14 יוני ביי קארפיניעצ'ן און קלימישינען, האט מען ענטדעקט א באמבען־לאבאראטאריום

דער בעשולדיגונגס־אקט רעדט צום סוף ברייט ארום דעם רעזולטאט פון די רעוויזיעס און די עקספערטיזעס פון די באמבען־לאבאראטאריעס.

דערמיט האט זיך געענדיגט דער היינטיגער טאג פון פראצעס. היינט וועלען אויסגעהערט ווערען די בעשולדיגטע.

היינט ווערט פראקלאמירט דורך יאפאן
די אונאפהענגיגקייט פון 5 כינעזישע פראווינצען

לאנדאן, 19 (ספ. טעל.)

פון שאנכאי מעלדעט מען: מארגען ווערט ערווארט דאס פראקלאמירען פון דער אונאפהענגיגקייט פון 5 כינעזישע צפון־פראווינצען אונטערן פראטעקטאראט פון יאפאן. די יאפאנער האבען געדראהט מיט א בעוואפענטע אקופאציע אויב די נאנקינער רעגירונג וועט נישט גוטוויליג אפטרעטען די דאזיגע פראווינצען. די אונאפהענגיגקייטס דעקלאראציע וועט אונטערגעשריבען ווערען דורך די גובערנאטארען פון די פראווינצען טשאהאה טאנג טונג און טאנס. די רעגירונג פון צפון־כינא וועט באלד שליסען א מיליטערישע קאנווענץ מיט יאפאן און מאנדזשוריען. די קאנווענץ וועט קודם כל פאראויסזעהן א בשותפות'דיגען קאמף מיט די קאמוניסטען.

הגם די נאנקינער רעגירונג וויל שטעלען א ווידערשטאנד די יאפאנער האלט מען אבער, אז די כינעזער וועלען נישט זיין בכח דאס צו טון.

שאנכאי, 9 (ספ. טעל.)

אין די פרעמדען־קרייזען פון שאנכאי ווערט די לאגע אפגעשאצט פאר זעהר ערנסט. מען מאכט אויפמערקזאם, אז די אויטאנאמישע רעגירונג פון צפון־כינא וועט זיך געפינען אונטער דער קאנטראל פון יאפאנישען און מאנדזשורישען גענעראל־שטאב אונטערן אויסרייד פון מיטארבייט צום שוץ נעגען די קאמוניסטען וועט דער שטאב געפינען פיל סיבות פון מישען זיך אין אדמיניסטראטיווע פראגען. די קאנצענטראציע פון כינעזישען מיליטער אין צפון האנאן און פון יאפאנישען מיליטער אין שאנכאי־קואן רופט ארויס א גרויסע בעאונרוהיגונג.

וואשינגטאן, 19 (ספ. טעל.)

די רעגירונגס־קרייזען האלטען זיך אפ פון קאמענטירען די לאגע אין צפון־כינא, אין אלגעמיין האלט מען אבער, אז זי וועט ארויסרופען א נישט קלענערע בעאונרוהיגונג ווי די אקופאציע פון מאנדזשוריען.

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל־ארצט פאר ווענערישע
הויט־קראנקהייטען און מענער־שוועכע
9 טראוגוטא 9
טעל. 262-98
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן

Dr. med.
HALTRECHT
ספעצעל־ארצט פאר הויט,- געשלעכטס-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
פעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוו.
זונטאג פון 10—1 מיטאג. אלע ארט אנאליזען
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

די צילען פון דער ענדעציע

די סטודענטישע אונרוהען אין לעמבערג און קראקא האבען אביסעלע פערשפעטיגט. געוועהנליך פלעגען זיי פארקומען אין אנהויב פונ׳ם לערן־יאהר און איצט זענען זיי אויסגעבראכען כמעט שוין פאר׳ן סוף פונ׳ם ערשטען סעפטעמבער.

אנהויב יאהר קענען די אונרוהען אין אוניווערזיטעט טראגען א סטיכישען כאראקטער; יונגע לייט קומען זיך צונויף, נייע פנימ׳ער דערזעהען זיך, די יודישע נאז איז גרויס אין די אויגען פון די עכטע פאלאקען, און ס׳קומט דער צוזאמענשטויס.

אבער דער היינטיגס־מאליגער נדחה רופט א רויס פערשידענע באכטראכטענישען.

ס׳זעהט אויס, אז צוערשט האט מען קיין העזה נישט געהאט, ווייל מ׳האט מורא געקריגען פאר דער רעגירונג פון דער סאנאציע, וועלכע האט געהאט אין זיך גענוג מוט, צו דערשטיקען די נארא און פעריאגען די אנטיסעמיטישע מאפיע אין דער אונטערערדישקייט.

זי האט דאך שוין אזא שם, די סאנאציע, אז אין פרט פון פאליטיק און עקאנאמיק היט זי אפ די תורה פון דער אנטיסעמיטישער ענדעציע און גייט מיט איהר אין גלייכען פוס, נישט אפצוטרעטען אויף א האר רעכטס און לינקס, נאר בנוגע פיזישע אנגריפען איז זי מיט איהר מחולק, און האלט, אז מ׳מוז עס אויסמיידען, ווייל דאס ברענגט סיי ווי נישט קיין שום נוצען און פערשמוצט בלויז אומזיסט דעם נאמען פון פוילען.

האט מען געקענט מיינען, אז די ענדעקעס האבען, באין ברירה, שוין מסכים געוועזען מיט אט דעם צושטאנד און אדורכגעלאזט דעם סעזאן פון אקאדעמישע עקסצעסען.

און איצט האבען זיי חרטה געקריגען פון אט דער טאקטיק. איצט איז עס שוין נישט קיין סטיכיע, נאר א פלאנמעסיגע אקציע.

קענטיג, אז די היינטיגע פאליטישע סיטואציע אין לאנד האט אנגעוויזען די דיריזשארען פון דער ענדעציע, אז ס׳איז שוין צייט א מאך צו טון מיט׳ן שטעקעלע.

נאכ׳ן טויט פון מארשאל פילסודסקי האט מען געקענט מיינען, אז ס׳איז „התורה הרצועה“, איצט מעג מען שוין ווילדעווען אין לאנד. וויפיל די כוליגאנישע הארץ וויל, און דער ערשטער פרובירשטיין איז דאמאלס געווען — גראדנע; ס׳האט זיך אבער באלד ארויסגעוויזען דער טעות ווייל דער אדמיניסטראטיווער אפאראט, וואס איז אנגעשטעלט געווארען נאך ביים מארשאלס לעבען, האט גוט פונקציאנירט, און די צעיושעטע כוליגאנעריע האט געמוזט זיך בענוגענען מיט צוויי יודישע לעבענס און א פאר הונדערט אויסגעבראכענע שויבען.

אבער נאכדעם האט מען געמוזט אנהויבען איבערשטעלען די ווייזערס פונ׳ם פאליטישען זייגער אין לאנד. ס׳זענען אדורכגעפיהרט געווארען די וואהלען, וועלכע האבען געבראכט א פיאסקא די הויפט־פיהרערס פון דער סאנאציע, און ס׳איז נאכדעם געקומען די נייע קאשטשאלקאווסקי־רעגירונג וואס איז פון איין זייט א רעזולטאט פונ׳ם יענעם דורכפאל און פון דער אנדערער זייט אנ׳אנזאג פאר א שארף־ליבעראלען אנטי־ענדעקישען קורס.

דער נייער קורס הויבט אן ארויסצווייזען סימנים פון אמת׳ן סאנירען די פאליטישע און עקאנאמישע פערהעלטנישען אין לאנד.

מיט׳ן גרעסטען טייל פון די אוקראינער אין גאליציע איז געבראכט געווארען צו א פערשטענדיגונג; די יודישע דעפוטאטען האבען אפילו ברויסע טענות. פונדעסטוועגען שטימען זיי פאר ברייטע פולמאכטען און בכלל איז קענטיג, אז יודען טראגען ענטקעגען דער רעגירונג פון קאשטשאלקאווסקין זייער צוטרוי און האפענונג. און די רעגירונג הויבט אן ארויסצווייזען פערשטענדניש פאר דער ווירקליכקייט; קומט מיט פראיעקטען פון ערנסטע רעפארמען, וועלכע דארפען פיהרען אויפ׳ן וועג פו׳ן פראגרעס, ס׳איז, אמת, אומגעוועהנליך שווער, צו פונאנדערפלאנטערען דעם קנויל פון אינערליכער און אויסערליכער פאליטיק פון פוילען, און ס׳דוכט זיך, אז ווען מ׳קריכט ארויס מיט איין פוס, זינקט מען אריין מיט דער אנדערער, פונדעסטוועגען בעקומט מען פארט דעם איינדרוק, אז די רעגירונג אריענטירט זיך אין לאבירינט און שטייט שוין כמעט ביים אנהויב פונ׳ם ריכטיגען וועג.

אט דאס קען די ענדעציע נישט פערטראגען, און זי ווענדעט אן, משמעות, אלע איהרע לעצטע כוחות צו שאפען אין לאנד א לאגע, צו קאמפראמיטירען די רעגירונג און צוטומלען איהר, זי זאל נישט געפינען דעם אויסוועג.

די אובערטיורע איז געשפילט געווארען, אפשר צופעליג, דורך פערזאגען אומבעריהרליכע, וואס האבען אין דער ביאליסטאקער וואיעוואדשאפט, ארויס געוויזען שטארקע קרובהשאפט צו דער ענדעקישער אנטיסעמיטישער שיטה.

א יודישען עדות קאן מען נישט גלויבען, א יודישען שלעגער מוז מען שטרענג בעשטראפען; אנ׳אנפאלער אויף יודען מוז בעהאנדעלט ווערען מיט דער צערטליכקייט פון פעדאגאגישען און פסיכאלאגישען צוגאנג...

נאכדעם האט שוין געמעגט קומען אנ׳אויסברוך אין אנ׳ארט, וואס איז ווידער אומבעריהרליך, אין אוניווערזיטעט, וואו פאליציי ווערט נישט אריינגעלאזט...

און אויב ס׳וועט זיך איינגעבען, אויב די רעגירונג וועט דא ארויסווייזען צוטומעלטקייט, וועט מען קענען אריבערטראגען די אונרוהען אין די גאסען, אויפהויבען די אמתע יוילדע וואקכאנאליע, אז בלוט זאל זיך גיסען ווי וואסער, און ווער ווייס — אפשר וועט עס דערפיהרען צו דער פולער ירידה פון דער רעגירונג.

צוזאמען מיט די אקאדעמישע עקסצעסען איז געקומען דער משוגעגער פראיעקט אין א דריטען אומבעריהרליכען ארט: אינ׳ם ענדעקישען פרעסע־ארגאן, אז מ׳זאל, נישט מעהר און נישט ווייניגער, ארויסטרייבען די יודען פון ווארשע.

אבער דער דאזיגער חוצפהדיגער פארשלאג וועט ברענגען צו גאסען־אנפאלען אויף יודען — און דאס איז דער עיקר.

דאס איז די סטראטעגיק פונ׳ם ענדעקישען מארש אויף דער סאנאציע. מ׳הויבט אן שיסען, פערשאנצענדיג זיך אין די פעסטונגען פון אומבעריהרליכקייט, און נאכדעם וועט מען זיך ארויסלאזען אין גאס, צו געבען א דעצידירענדיגע שלאכט אונטער׳ן פרייעם הימעל...

מ׳וועט אנהויבען אויף נאלעווקי און גענשע, אבער פון דארט אויף קראקאווער פארשטאט איז נישט גאנץ ווייט...

פ. ק.

וואס טוט דער קרן־היסוד

(א בעזוך אין „מוסדות לאומיים“ אין ירושלים)

פון ישראל ראבינאוויטש

— ווי געהט מען צו דער ביורא פון קרן הקימת?

— צו דער ביורא? איהר מאכט א טעות, מיין פריינט, ס׳איז נישט קיין ביורא נאר א ריזיגע געביידע, א זעהר אימפאזאנטע, וועלכע איז געבויט אין דער פארם פון א „כ“. דארטען געפינען זיך די „מוסדות לאומיים“ — די נאציאנאלע אינסטיטוציעס, ווי קרן הקימת, די סוכנות, דער קרן היסוד און דער ועד לאומי (נאציאנאל ראט). עס וועט אייך נישט אנקומען שווער צו טרעפען אהין, אט זעהט איהר דאך אויף רחוב בין יהודה, וועט איהר געהען גלייך אראפ און איהר וועט זיך פערקירעווען רעכטס מיט דער גאס און דארטען וועט איהר זעהן רחוב קרן קימת. דאס איבעריגע וועט איהר שוין אליין זעהען.

דער געגענד וואו עס געפינט זיך די פראכטפולע געביידע פון די „מוסדות לאומיים“ הייסט רחביה — אפשר דער שעהנסטער קווארטאל אין דעם נייעם ירושלים.

— שלום!

— שלום וברכה!

— קען איך זעהען דעם אדון בן צבי? (בן צבי, איינער פון די וויכטיגסטע ארבייטער־פיהרער אין א״י, איז אויך דער פארזיצער פון ועד לאומי).

— איך האב מורא, אז נישט — קומט א קאלטער ענטפער.

— פארוואס נישט?

— ער איז זעהר בעשעפטיגט.

איך בין אריין אין דער אפטיילונג פון דעם קרן היסוד. וועמען איך וויל דארטען זעהען? איך וויל זעהען, אנ׳אלטען בעקאנטען, יהודה יערי, ער איז איינער פון די לייטערס פון דעם קרן היסוד.

עס האט נישט גענומען לאנג און איך בין געזעסען מיט יערי׳ן אין א חדר מיוחד, וואס איך וויל וויסען? איך וויל וויסען פון ערשטען קיואל, וואס איז אזוינס דער קרן היסוד, וואס טוט ער אויף און וואס וויל ער פון דעם וועלט־יודענטום?

— אך, בבקשה! (מיט׳ן גרעסטען פערגעניגען, הייסט עס).

— בבקשה! נו, איהר ווייסט דאך, דער קרן היסוד איז דער פינאנציעלער אינסטרומענט פון דער יודישער אגענטור. ער זאמעלט געלד פון יודען אין דער גאנצער וועלט און גיט עס איבער צו דער אגענטור צו דעקען איהר בודזשעט.

די קרן היסוד געלדער ווערען אויסגעגעבען פאר פאלגענדע צוועקען:

1) עליה (אימיגראציע) פאר וועלכען צוועק מ׳האט ביז היינט אויסגעגעבען איבער א האלבען מיליאן פונט. פאר דער אנפיהרונג און רעגולירונג פון דער אימיגראציע אין ארץ ישראל זענען אויפגעשטעלט געווארען אפאראטען פאר צוגרייטונג (הכשרה) און אויך די פאלעסטינע אמטען אין פערשידענע לענדער. אין דער הכשרה גרייט מען צו חלוצים, וועלכע מוזען אין גאנצען איבערבויען זייער אייגענעם לעבען איידער זיי ווערען אנערקענט פאר צוקונפטיגע בויער פון דעם יודישען היימלאנד. אין די פאלעסטינע אמטען נעמט מען אויף אפליקאציעס פאר פראספעקטיווע עולים (אימיגראנטען) און מען גיט ארויס סערטיפיקאטען. פריהער פלעגט מען די אימיגראנטען אהן מיטלען אויך געבען הלוואות. איצט צאהלען יענע מענשען צוריק מיט פראצענט און פון דעם ווערט געדעקט א גרויסער טייל פון די הוצאות אין דער אדמיניסטראציע פון דער אגענטור. יעדער אפליקאנט, ביים ארויסקריגען דעם סערטיפיקאט, צאהלט איין א שטייער פון 20 פיאסטער (ארום איין דאלאר). אט די איינגעזאמעלטע שטייערן ברענגען אריין א בעדייטענדע סומע צו דעקן די הוצאות.

אין פערבינדונג מיט דער עליה געפינען זיך אויפגעשטעלט בתי עולים — אימיגראנטען־הייזער, איינע געפינט זיך אין תל־אביב, א צווייטע אין חיפה. דער אריינגעקומענער אימיגראנט געפינט זיך אין איינער פון אט די בתי עולים ביז ער בעקומט ארבייט. היינט קומט קיין שום אימיגראנט נישט אויס צו זיצען אין דעם בית עולים נישט מעהר ווי איין טאג, אדער העכסטענס צוויי, ווייל עס איז דא צו קריגען ארבייט, און די מעהרסטע, כמעט אלע נייגעקומענע, האבען קרובים אין לאנד.

2) חנוך, ביז מיט א קורצער צייט צוריק איז דער גאנצער יודישער ערציהונגס סיסטעם פון לאנד אויסגעהאלטען געווארען פון דעם קרן היסוד, איצט האט דער ישוב אליין איבערגענומען דעם עול. די זארג פאר דער אויסהאלטונג פון די ערציהונגס־אנשטאלטען אין לאנד געהער איצט צו דער כנסת ישראל און דעם ועד לאומי. דער קרן היסוד גיט בלויז א סובסידיע פון 26 טויזענד פונט א יאהר פאר קינדער פון ניי־אנגעקומענע אימיגראנטען, וועלכע קענען נאך גארנישט צאהלען.

צו פערשטעהען ווי אזוי עס איז געוואקסען די נעץ פון ערציהונגס אנשטאלטען איבער׳ן לאנד פאר די לעצטע 25 יאהר און ווי אונמעגליך עס איז אז ער זאל בלייבען אין די ראהמען וואו די גאנצע לאסט האט געקאנט אנגעווארפען ווערען אויף דעם קרן היסוד, וועט גענוג זיין דער פאלגענדער ציפער: אין 1913 זענען איבער׳ן לאנד געווען בלויז 12 העבראאישע שולען און אומגעפעהר טויזענט תלמידים: היינט זענען דא העכער 300 שולען מיט 33,000 תלמידים.

3) קאלאניזאציע: דער נאציאנאלער באדען וואס געפינט זיך אין רשות פון דעם קרן הקימת, ווערט קאלאניזירט מיט מיטלען וואס עס שטעלט צו דער קרן היסוד. ביז איצט האט דער קרן היסוד אויסגעגעבען 1,700,000 פונט פאר קאלאניזאציע. אין די קאלאניזאציע־פונקטען פון דעם קרן היסוד לעבען היינט 15,000 נפשות. נאך 10,000 נפשות לעבען ארום די קאלאניעס. די פארם פון דער קאלאניזאציע איז א פערשידענארטיגע: קבוצות, מושבים, קבוצים און מושבות. וואס איז דער טייטש פון אט די פיר ווערטער? לאמיר עס גלייך ערקלערען:

א) א קבוצה איז א קאלעקטיווע קאמונע געבויט אויף סאציאליסטישע יסודות. נישטא דארטען קיין סימן פון פריוואט אייגענטום.

א מושב איז א קאלאניע, וואו יעדער האט זיין שטיק פעלד, זיין אייגען הויז און אייגענע באלעבאטישקייט. די געמיינדע פון דעם דארף האט אבער געוויסע קאלעקטיווע פרינציפען און אינטערעסען וואס ווערען אפגעהיט. זיי זענען ארגאניזירט פאר דעם ציועק פון קויפען און פערקויפען קאלעקטיוו; זיי האבען בשותפות די מאדערנסטע מאשינען, פערהאן ביי זיי דער פרינציפ פון זעלבסט־ארבייט (עבודה עצמית) ד. ה. זיי טארען נישט דינגען קיין ארבייטער און עקספלואטירען זיי. זיי קענען אבער ארויסהעלפען איינע די אנדערע, און דער פרינציפ פון געגענזייטיגע הילף (ע״ח הדרית) איז איינער פון די סאמע וויכטיגסטע אין די מושבים. ווערט איינער קראנק, זארגט די געמיינדע אז זיין פעלד זאל זיין בעארבייט און זיין באלעבאטישקייט זאל זיך נישט אפשטעלען.

א קבוץ איז א קאלעקטיווע לאנדווירטשאפט אויף דעם שטייגער פון דער קבוצה, אבער אנשטאט וואס די לעצטע האט א בעגרעניצטע מיטגלידערשאפט און עס ווערט געארבייט נאר אין איהרע אייגענע גרעניצען, איז דער ערשטער אומבעגרעניצט אין דער צאהל מיטגלידער און ער שיקט ארויס א טייל פון זיינע מיטגלידער צו ארבייטען אויסער דעם קבוץ.

א מושבה איז פשוט א קאלאניע געבויט אויף אנ׳אבסאלוטער פריוואט־ווירטשאפט אהן וועלכער עס איז סאציאליסטישער אידעאלאגיע. דא טוט דער קאלאניסט וואס עס איז בעסער פאר איהם פערזענליך. ער ארבייט מיט געדונגענע ארבייטער און ער ווייסט נישט פון קיין שום קאלעקטיווער אחריות אויסער די אחריות וואס ער פיהלט, אדער דארף פיהלען, צום יודישען כלל.

דער קרן היסוד האט געגעבען הלוואות צו מיטעל־קלאס קאלאניסטען און געהאלפען זיי זיך בעזעצען אויף לאנד. ער האט אויך געגעבען הלוואות צו ארבייטער אין די שטעט. מיט די הלוואות האבען די ארבייטער געבויט היייזער פאר זיך.

4) מיט די געלדער פון קרן היסוד ווערען אויך געשטיצט די שפיטאלען, פאר וועלכע עס זארגען פון איין זייט די הדסה און פון צווייטען זייט די קופת חולים — די קראנקען־קאסע פון דער הסתדרות

דער פראצעס פון די מערדער פון קעניג אלעקסאנדער און מיניסטער בארטו

אין א קליין פראווינצער שטעטעל עקסיאן פראוואנס, אין פראנקרייך, האט זיך מאנטאג אנגעהויבען פאר א געריכט פון געשוואוירענע דער פראצעס פון דריי כארוואטיווע טעראריסטען, וואס האבען צוזאמען מיט דימיטראוו — קלעמען — וועליטשקא צוגעגרייט און אדורכגעפיהרט די ערמארדונג פון יוגא־סלאווישען קעניג אלעקסאנדער, בעת׳ן אטענטאט איז אויך צופעליג דערהרגעט געווארען דער פראנצויזישער אויסערן־מיניסטער בארטו.

די נעמען פון די דריי אנגעקלאגטע זענען זוואנימיר פאספישיל, איוואן ראאיטש און מיא קראל. א חוץ דעם וועלען אויך געמשפט ווערען ד״ר אנטע פאוועליטש, וועלכען דער בעשולדיגונגס־אקט האלט פאר דעם פיהרער פון דער טעראריסטישער ארגאניזאציע „אוסטאשי“ יעווגעני קוואטערניק און איוואן פערסעוויטש, די לעצטע דריי וועלען געמשפט ווערען אונטער די אויגען, ווייל די איטאליענישע רעגירונג האט זיך אפגעזאגט ארויסצוגעבען פאוועליטשען און קוואטערניקען, וואס זענען ארעסטירט געווארען אין טורין, און די עסטרייכישע רעגירונג — פערסעוויטשען, וואס איז ארעסטירט געווארען אין וויען.

דער בעשולדיגונגס־אקט שטיצט זיך אויף דעם מאטעריאל, וואס איז צונויפגעזאמעלט געווארען דורך דער אויספארשונגס־מאכט אין פראנקרייך און יוגא־סלאוויען. אלע אנגעקלאגטע געהערען צו דער כארוואטישער טעראריסטישער ארגאניזאציע „אוסטאשי“ וואס איז געגרינדעט געווארען אין 1929 דורך דעם געוועזענעם דעפוטאט פון דער בעל גראדער סקופשטשינא ד״ר אנטע פאוועליטש.

די דאזיגע ארגאניזאציע האט צוגעגרייט דעם אטענטאט אין מארסייל. לויט דעם בעשולדיגונגס אקט זענען די פיזישע אויספיהרער פון טעראריסטישען אקט געווען וועליטשקא, פאספישיל, ראאיטש און קראל, די דריי לעצטע האבען זיך געפינען אין רעזערוו אויפ׳ן פאל ווען וועליטשקא זאל (נישט געלונגען דער אטענטאט, ער איז ווי בעוואוסט דערהרגעט געווארען בעת׳ן אטענטאט.

די טעראריסטען זענען זיך צוזאמענגעקומען קיין לאזאן, וואו זיי האבען בעקומען די נויטיגע אינסטרוקציעס פון „דעלעגאט“ קוואטערניק, וועלכער האט געבראכט פעראָרדנונגען פון אנפיהרער פון דער ארגאניזאציע פאוועליטש, וועליטשקא און ראאיטש זענען פון לאזאן ארויסגעפאהרען קיין פראנקרייך דורך עוויאן; קוואטערניק, פאספישיל און קראל — דורך טראנאן. ביידע גרופען האבען זיך צוזאמענגעטראפען אין פאנטענעהלא און זענען צוזאמען געקומען קיין פאריז.

איבערפאהרענדיג פון איין האטעל אין צווייטען האבען די „אוסטאשי“ צוגעגרייט דעם אטענטאט. קראל, וועליטשקא און קוואטערניק זענען אוועקגעפאהרען אין עקס־או־פראוואנס. עס האבען זיי דארט אהין בעגלייט נאך צוויי פערזאן, וואס זייער ראלע איז נישט אויפגעקלערט געווארען ביז איצט: א געהיימנישפולע יונגע פרוי, א בלאנדינקע און א געוויסער פעטאר. דאס געוועהר האט די פערשווערער איבערגעגעבען פעטאר. ער האט בעשטימט ווער עס דארף דער ערשטער שיסען. קיין מארסעל זענען אפגעשיקט געווארען וועליטשקא און קראל. אבער אין מארסעל איז וועליטשקא געבליבען אליין. זיין שותף איז אנטלויפען: קראל האט זיך דערשראקען פאר דעם געדאנק צו שיסען צווישען אזא המון, וואס איז געקומען בעגריסען דעם קעניג אלעקסאנדער. וועליטשקא האט אבער דעם אטענטאט אויסגעפיהרט און דערביי איז ער דערהרגעט געווארען דורכ׳ן המון. קוואטערניק. די געהיימנישפולע בלאנדינקע און פעטאר, וועלכע אייניגע זענען חושד, אז דאס איז געווען פאוועליטש זענען אנטלאפען און דעם געריכט זענען איבערגעגעבען געווארען נאר פאספישיל, וועליטשקא און קראל.

אין שייכות מיט׳ן פראצעס זענען אין עקס־אן פראוואנס אנגענומען געווארען אויסערגעוועהנליכע פערהיטונגס־מיטלען. די שטאט ווערט אזוי געהיטען — שרייבען די פראנצויזישע צייטונגען, ווי עס וואלט בעדארפט געהיטען ווערען מארסעל מיט א יאהר צוריק. דער געריכטס־בנין איז ארומגערינגעלט מיט א מיליטערישער קארדאן. מיליטערישע וואכען זענען אויסגעשטעלט געווארען אין אלע שכנישע גאסען. א חוץ דעם מיליטער האט נאך דער צוגאנג צום גערעכטיגקייטס פאלאץ די ארטיגע פאליציי, זשאנדארמעריע, בריגאדעס פון דער אומגעגענד, עטליכע הונדערט פונקציאנארען אז. געהר. פליה־זשאנדארמעריע. מען האט קאנטראלירט די פערזענליכקייט פון אלע איינוואוינער פון עקס, ארגאניזירט א גענויע קאנטראלע איבער אלע צוגערייזטע. ביי טאג און ביינאכט פאטרולירען זשאנדארמעריע אפטיילונגען אויף ראווערען, וואס זוכען דורך די ווייטע פעריפעריע פון דער שטאט.

לויט ווי עס אינפארמירט דעם „מאטען“, זאנדעלט עס זיך אונמעגליך צו מאכען א עווענטועלען נייעם אטענטאט פון דער „אוסטאשי“.

די דאזיגע טעראריסטישע ארגאניזאציע האט שוין אויף איהר געוויסען א גאנצע סעריע אטענטאטען דערונטער אייניגע נישט געלונגענע אויפ׳ן קעניג אלעקסאנדער. דער טויט־אורטייל אויפ׳ן קע

(ווייטער זעה 15־טע זייט)

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

מיטוואָך, 20 כ״ד מרחשון תרצו

נאָוועמבער

7.05 זון-אויפגאַנג
3.38 זון-אונטערגאַנג

דער עפּאָס פון נאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל

צום היינטיגען אנקומען פון לייב יפה קיין לאָדז

פון ד״ר אריה טאַרטאַקאָווער

עפּאָס און קאַפּיטאַל, דיכטער און געלד־זאַמלער — צי קלינגט דאָס נישט אין ערשטען מאָמענט ווי א שרייענדע אכזריותדיגע סתירה? וואו איז די בריק, וואָס פיהרט פון דער אָפּענבאַרונג פון רבונו של עולם אין דער נשמה פון א געניאַלען מענש, פון דער ממשלה פון שענקייט און נביא'שען ברען ביז צו דער שווערער פּראָזע פון מטבעות, ביז צו די קלינגענדע אַרגומענטען, וועמענס קלאַנג איז נישט תמיד ריין, נישט תמיד עסטעטיש און אוודאי נישט תמיד גוט פאַר דער מענשהייט?

און פונדעסטוועגען האָבען מיר די דאָזיגע בריק אויפגעבויט אין ציוניזם. אין דער לאַנגער שורה פון נסים, וואָס זענען פאָרגעקומען אין יודישען לעבען זינט דער גרויסער אָפּענבאַרונג פון העם און פון פינסקער און פון טעאָדאָר הערצל, איז דער דאָזיגער נס זיכער נישט פון די קלענסטע. מיר האָבען קיינמאָל אין דער יאָהרטויזענדען — לאַנגער יודישער געשיכטע נישט געזעהן אַזעלכע אייגענאַרטיגע משולחים ווי איצט, גאָט־בענאַדעטע מענשען מיט א היסטאָרישען פּערנעם, וואָס זאַמלען געלד דעראָבערנדיג די הערצער פון פאָלק און אונטער וועמענס אויגען דאָס דאָזיגע געלד וואַנדלט זיך אום — אין א אומגעקעהרטען פּראָצעס ווי אין דער בעקאַנטער גריכישער לעגענדע — אין לעבען, א גרויס, איינציגאַרטיג נייע לעבען אין ארץ ישראל.

לייב יפה שטעהט אין די ערשטע רייהען פון די דאָזיגע איינציגאַרטיגע משולחים פון דער יודישער רענעסאַנס. א פאָלקס־דיכטער אין בעסטען און טיפסטען זין פון וואָרט און דער אָרגאַניזאַטאָר פון קרן היסוד, דער אָנזאָגער פון א נייע לעבען און דער דיקטאַטאָר פון ציוניסטישען געלד־זאַמעל־אַפּאַראַט — אויף א געוואַלטיגען אופן האָט ער בעוויזען צו פאַראייניגען אין זיך די דאָזיגע כלומרשט סתירות'דיגע מערקמאַלען און פאַרקערפּערן אין זיין פּערזאָן דעם עפּאָס פון געלד. פון דער פּראָזע פון געלד־יאָגעניש האָט ער בעוויזען צו מאַכען די פּאָעזיע פון א גרויסער פאָלקס־שאַפונג.

וואו ליגט די סיבה פון דאָזיגען נס? נישט אַזוי שווער צוצוקומען צו איהר — **דאָס איז דער נס פון נאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל**, פון געלד, וואָס געהט קיין א״י נישט לשם פּראָפיט, נאָר לשם אויפבוי־אַרבייט, נישט פאַר מעהר אָדער ווייניגער געלונגענע אינוועסטיציעס, נאָר כדי איינצואָרדנען די מאַסען פון פאָלק, נישט כדי צו בעדייכערן דעם יחיד, נאָר כדי צו שאַפען דעם איינציג מעגליכען געזונדען יסוד פאַר א דעראָבערונג פון לאַנד דורך יודישער אַרבייט. ווי וואָלטען מיר היינט געווען אָהן דער איינציגאַרטיגער פינאַנציעלע לייסטונג פון ,,קרן היסוד״ אין די 15 יאָהרען פון זיין עקזיסטענץ? וואָס וואָלטען היינט געטון די מאַסען פון פאָלק אין זייער פערצוויפלונג, וואָס וואָלטען געטון די מיליאָנען פון פּריוואַטען קאַפּיטאַל, וואָס פונדעווען זיך היינט אויף די יסודות פון נאַציאָנאַלע מיטלען אָנגעזאַמעלט אין 15 יאָהרען פון א שווערער, היסטאָרישער זאַמעל־אַרבייט?

לאַנדווירטשאַפטליכע זידלונגס־אַרבייט, און לאַנדווירטשאַפטליכע פּראָדוקציע, אָרגאַניזירונג פון א מאַסען־עליה פון צענדליגער טויזענדער, געזונדהייט, קולטור און דערציהונג, קאַמף פאַר יודישער אַרבייט און יודישער שאַפונג אין שטאָט און דאָרף, אַלץ האָט אונז געגעבען דער ,,קרן־היסוד״. דאָס איז זיין העלדען־עפּאָס. דאָס איז זיין גרויסע פערגאַנגענהייט. דאָס איז אויך זיין גרויסע שליחות פאַר דער צוקונפט.

יאָ, זיין שליחות! ווייל מיר זענען נאָך ווייט נישט ביים סוף. **געוואַלדיג גרויס שטעהען פאַר אונז נאָך די אויפגאַבען. צעהנדליגער ישובים האָבען מיר אויפגעבויט אין לאַנד — הונדערטער און טויזענדער דאַרפען זיי ווערען. הונדערטער און טויזענדער האָבען מיר אַריינגעפיהרט און איינגעפונדעוועט אין א נייע לעבען —** מיליאָנען דאַרפען נאָך דערלייזט ווערען פון זייער היינטיגער גלות־עקזיסטענץ. און צוליב דעם — פינף מיליאָנען פונט נאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל האָט איינגעוועסטירט דער ,,קרן־היסוד״ ביז היינט אין א״י, עס דאַרפען אָבער קומען נאָך א סך, א סך ווייטערדיגע ביז פון דער לאָזונג פון נאַציאָנאַלען היים וועט ווערען א גרויסע, א ענטשיידענדע רעאַליטעט.

און דאָס וועט טאַקע זיין דער בעסטער גרוס, מיט וועלכען מיר וועלען בעגריסען דעם דיכטער און דעם פיהרער פון קרן־היסוד. לאָמיר אייך פערזיכערן אַז מיר שטעהען אַלע מיט איהם, גרייט צו רעאַליזירען דעם עפּאָס פון זיין, פון אונזער לעבען. לאָמיר פון הייליגטום פון זיין אַרבייט מאַכען די שטאַרקסטע לאָזונג פון אונזער טאָג־טעגליכען ווירקען און שאַפען. אַלע אויף די פּראָנט פון קרן־היסוד.

לייב יפה

דער דייטש-פּוילישער האַנדעלס-אָפּמאַך

בעדראָהט דעם עקזיסטענץ פון דער פּוילישער גאַלאַנטעריע-אינדוסטריע

(אַג) דער ווירטשאַפטליכער אָפּמאַך, וואָס איז דעם 4טען נאָוועמבער געשלאָסען געוואָרען צווישען פּוילען און דייטשלאַנד האָט שוין איצט ד. ה. קוים צוויי וואָכען נאָכדעם ווי דער אָפּמאַך איז אַריין אין קראַפט געהאַט רעאַלע פאָלגען אויפן לאָדזער גאַלאַנטעריע מאַרק.

ווי בעוואוסט האָט די פּוילישע גאַלאַנטעריע־אינדוסטריע זיך ענטוויקעלט אין דער צייט ווען צווישען פּוילען און דייטשלאַנד איז געווען דער צאָל־קריג, עס איז דעריבער פערשטענדליך, אַז א אָפּמאַך פון סחורות־אויסטויש מיט דייטשלאַנד וואָס שטיצט זיך כמעט פולשטענדיג אויף דער קלויזולע פון דער גרעסטער פּריווילעגירונג און וואָס וועט שטאַרק גורם זיין דאָס דער עקספּאָרט פון דייטשע אינדוסטריע אַרטיקלען קיין פּוילען זאָל זיך זעהר פערשטאַרקען, איז נגוועגדעט דירעקט, לויט ווי עס ערקלערען, די פּראָאינטערעסירטע קרייזען, נעגען די אינטערעסען פון דער פּוילישער גאַלאַנטעריע פּראָדוקציע.

די לאָדזער גאַלאַנטעריע פּראָדוקציע איז בעדראָט דורך דער בעדייטענד טעכניש העכער־שטעהענדע בעסער אינוועסטירטע און דערפאַר ביליגער פּראָדוצירענדע דייטשע גאַלאַנטעריע אינדוסטריע. און דאָס געשעהט אין א צייט ווען די לאָדזער גאַלאַנטעריע אינדוסטריע האָט ערשט אָנגעהויבען צו ענטוויקלען זיך אויף א גרויסען מאַסשטאַב, שוין די פערגאַנגענע וואָך האָבען אַלץ גרעסערע גאַלאַנטעריע פירמען אין לאָדז בעקומען פון די דייטשע פּראָדוצענטען אָפּערטען, די דאָזיגע אָפּערטען בעציהען זיך אויף אַלע אָהן אויסנאַהם גאַלאַנטעריע אַרטיקלען. אַלע זענען זיי אויף א גלייכען אופן רעדאַגירט און זיי ווייזען אַן דאָס די דייטשע גאַלאַנטעריע איז קאָנקורענץ פעהיג און קען אַרויסשטויסען די אויסלענדישע גאַלאַנטעריע אַרטיקלען.

ביי די לאָדזער גאַלאַנטעריע פּראָדוצענטען האָבען די דאָזיגע אָפּערטען אַרויסגערופען א גרויסע בעאונרוהיגונג, אין פאַל ווען די דייטשע פּראָדוצענטען זאָל געלונגען אנצוקניפּען בעציהונגען מיטן לאָדזער האַנדעל דאַן וועט די גאַנצע פּוילישע גאַלאַנטעריע פּראָדוקציע זיך מוזען אָפּשטעלען.

בריף פון שטאַטישען קאָמיטעט פאַר פיזישער ערציהונג

צום גענעראַל אָלשינאַ-ווילטשינסקי

צוליב דעם וואָס גענעראַל אָלשינאַ־ווילטשינסקי איז נאָמינירט געוואָרען אויפן אַמט פון דירעקטאָר פון מלוכהשען אַמט פאַר פיזישע ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג אין וואַרשאַ — האָט דער לאָדזער פּרעזידענט אינזש. גלאַזעק אַלס פּאָרזיצער פון שטאָטישען קאָמיטעט פאַר פיזישער ערציהונג איבערגעשיקט דעם גענעראַל פאָלגענדען בריף:

הויכווירדיגער ה׳ גענעראַל! אין מאָמענט ווען איהר זייט בעשטימט געוואָרען אַלס דירעקטאָר פון מלוכהשען אַמט פאַר פיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג האָט לאָדז, וועלכע נעהט מיט גרויסע שריט אויפ'ן געביט פון פיזישע ערציהונג, און מיליטערישער צוגרייטונג, פערלוירען זיין דירעקטען בעשיצער און די יוגענד, וועלכע איז פעראייניגט אין די רייהען פון די קומענדיגע פאַטערלאַנדס־פערטיידיגער — האָבען פערלוירען זיין פּאַטראָן.

און אויב מיר האָבען זיך געפרייט וואָס דעם ה. גענעראַל איז צוגעטיילט געוואָרען אַזא הויכער אַמט, מוזען מיר פון דער צווייטער זייט פעסטשטעלען אַז לאָדז אַלס צענטער פון די פערשידענסטע אינטערעסען, נאַציעס און שטאַנדען, פערלירט אין דער פערזאָן פון ה׳ גענעראַל א בעשיצער, וועלכער איז אַריינגעדרונגען אין די קלענסטע קעמערלעך פון אונזער געזעלשאַפטליכען לעבען, זאָרגענדיג וועגען פיזישען געזונד פון אונטערוואַקסענדען דור און זיין מיליטערישער צוגרייטונג.

ווינשענדיג דעם ה׳ גענעראַל ערפאָלג אויף זיין נייער פּאָזיציע האָפען מיר אַז ער וועט ווייטער טראַכטען וועגען אונזער שטאָט.

אונטערגעשריבען:

פּרעזידענט **אינזש. גלאַזעק**

סעקרעטאַר: **ז. פּאָלט.**

ביי א משפחה=געשלעג

זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען עטליכע פערזאָנען

עהערנעכטען אין אָוונט איז אויף אַלטשטאָט 1 פאָרגעקומען א מוראדיג משפחה־געשלעג, וועלכעס האָט זיך געענדיגט זעהר טראַגיש, איינעם פ׳ין די אנטייל־גענומענע אין געשלעג, א געוויסען פישעל לעווין האָט די פּאָגאָטאָוויע מיט אַנ׳אויסגעהאַקטען אויג געמוזט אָפּפיהרען אין שפּיטאָל, אויך אַלע איבריגע זענען זעהר ערנסט צושלאָגען געוואָרען.

ווי מיר דערוויסען זיך איז דאָס געשלעג פאָרגעקומען צוליב פאָלגענדער סיבה.

אין דעם דערמאָהנטען הויז וואוינט זייט עטליכע וואָכען דער מוזיקער אברהם לעווין מיט זיין פרוי לאַלאַ. א מאַניקוזשיסטקע. צווישען דעם פּאָר־פּאָלק זעהט אויס האָט נישט געהערשט קיין שלום בית, ווייל די שכנים האָבען פון דער דאָזיגער וואוינונג קעהערט כסדרדיגע געשרייען און מחלוקת צווישען מאַן און ווייב. ס׳איז דערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז ע־הערנעכטען האָט דאָס פאָרפאָלק זיך געזאָלט געהען גט'ן צום רב. צו דעם איז אָבער אויך נישט געקומען, 11 א זייגער אין אָוונט איז צו לעווינגען אין שטוב געקומען זיין ברודער פישעל, פון דער פ־ויס זייט איז געקומען איהר ברודער און עטליכע גוטע פריינד, דאָס פּאָר־פאָלק האָט געזאָלט זיך איבערבעטען, אָבער אנשטאָט דעם איבערבעטעניש איז געקומען צו א מוראדיגען געשלעג צווישען ביידע צדדים וועלכעס האָט אָנגענומען שרעקליכע פאָרמען, ערשט די אינטערוועניץ פון דער פּאָליציי האָט געמאַכט א סוף צו דעם געשלעג, אויפן ,,שלאַכטפעלד״ זענען געבליבען פישעל לעווין מיט אַנ׳אויסגעהאַקטען אויג. מ׳האָט איהם אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל, אויך אברהם לעווין איז זעהר ערנסט פערוואונדעט געוואָרען.

וועגען די געלד-זאַמלונגען ביי די שול-קינדער

(א) די שול־מאַכט האָט אַרויסגעשיקט א פאָראָרדענונג, וואָס בעצוועקט דאָס געגענשטעלען זיך ה׳ גרויסע זאַמלונגען און סקלאַדקעס אין די שולען. מאַכענדיג פאַראַנטוואָרטליך די שול־לייטערס און די לעהרערס ווערט פאָראָרדענט, אַז אַלע זאַמלונגען לטובת געזעלשאַפטליכע, אָדער קולטור־צוועקען מוזען האָבען א גוטווילליגען כאַראַקטער. יעדער פּרוב אויסצואיבען א דרוק אויף דער יוגענד אין דער הינזיכט, איז נישט דערלאָזבאַר.

פּאָבאָר-רשימה

(א) היינט מיטוואָך, דעם 20 ד. ח. דאַרפען זיך מעלדען צו דער פּאָבאָר־רשימה אין מיליטער־ביוראָ ביי דער לאָדזער זעלבסטפערוואַלטונג (אויף פּיעטריקאָווער 165) די אַלע עלטערע סאָבאָראָווצעס פון'ם יאָהרגאַנג 1914, און עלטערע, וועלכע וואוינען אין לאָדז (אַלע קאָמיסאַריאַטען).

אינ'ם טערמין ביז'ן 30 ד. ח. קענען זיך צו דער רשימה מעלדען פּאָבאָראָווצעס פון יאָהרגאַנג 1915, וועלכע האָבען זיך נישט געשטעלט אין בעשטימטען טערמין.

אויפקלערונגען וועגן געשענקטען לאָקאַל-שטייער

צוליב די ספקות, מיט וועלכע עס ווענדען זיך צו אונז אונזערע לעזער, טיילען מיר מיט, אַז **דער פערלעגענער לאָקאַל שטייער איז געשענקט געוואָרען פון וואוינונגען וואָס בעשטעהען פון איין צימער און א צימער מיט אַ קוך, דער לאָקאַל־שטייער פאַר די דאָזיגע וואוינונגען איז געשענקט געוואָרען ביז'ן 1 יאַנואַר 1936.**

די לאָדזער יודישע קהלה

האָט רעגולירט אַלע איהרע היפּאָטעקן

צוליב די קלאַגען, וואָס האָבען זיך פערשפּרייט וועגען דעם, אַז עפּעס א קריסט מאַכט זיך פּרעטענזיעס דערצו, אַז דער פּלאַץ, אויף וועלכן ס׳געפינט זיך דער יודישער בית עולם, געהער צו איהם, **אינפאָרמירט אונז די קהלה קאַנצעלאַריע אַז די גאַנצע זאַך איז א פאַנטאַזיע, ווייל די קהלה האָט שוין רעגולירט אַלע היפּאָטעקען פון אירע אונבעוועגליכע גיטער און ממילא אויך רעגולירט די היפּאָטעק פון בית-עולם פּלאַץ, וועלכער געהער צו דער קהלה.**

ווי אַזוי דאַרף מען אָפּגעבען ביטעס

ווענדען פונאַנדערלעגען אויף ראַטעס אָדער אַנולירען דעם מיליטער-שטייער

צוליב דעם, וואָס פיל פּערזאָנען טראָגען אַריין צו דער צענטראַלער מאַכט ביטעס וועגען אַנולירען אָדער פונאַנדערלייגען אויף ראַטעס מיליטער שטייער צוליב אָרימקייט — טיילט מיט די שטאָט־פערוואַלטונג די פּראָאינטערעסירטע, אַז די ביטעס דאַרפען אַריינגעטראָגען ווערען אויסשליסליך אויפן אַדרעס פון דער שטאָטישער גמינע, וועלכע האָט דעם שטייער אַרויסגעלעגט.

אין פאַל ווען די שטאָט־פערוואַלטונג וועט נישט בעריקזיכטיגען די ביטע, דאַרף מען אָפּגעבען א רע קורס דורך דער פערמיטלונג פון דערזעלבער שטאָט פערוואַלטונג און נישט צום קריגס מיניסטעריום אָדער אינערן־מיניסטעריום.

אַנ׳אונטערגעוואָרפען קינד

(א) אין דער אָפּטיילונג פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ (זאַוואַדזקאַ 11) האָט אַן אומבעקאַנטע פרוי איבערגעלאָזט א אַנדערטהאַלבען־יאָהריג מיידעלע. מ׳האָט דאָס קינד איבערגעשיקט אין דער־ציהונגס=הויז. די מוטער ווערט געזוכט.

B. Robinzon

אינערליכע קראַנקהייטען

האָט זיך איבערגעצויגען

אויף 10 פּאָמאַרסקאַ 10

פּראָנט II שטאָק, טעל. 86=131

נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונט.

Dr. med. H. LUBICZ

פאַר הויט, ווענעריש און געשלעכטס-קראַנקה.

צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפּפאַנגס-שעה׳ן 8–10, 12–2 און 5–8 אָוונד.

זונטאָג פון 9–11 ביימאָג און יום-טוב פון 9—

KINO TEATR

MIRAŻ

11 LISTOPADA 16

היינט–לאַנג-ערוואַרטעטע פּרעמיערע

דאָס בעריהמטע ווערק פון

דער וועלט-פּראָדוקציע א. נ.

סינג-סינג

אין די הויפּט-ראָלען:

SPENCER TRACY,

BETTE DAVIS

אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבע

Paramount און **P.A.T.**

אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייט.

בעשטעטיגט דעם אורטייל

איבער דעם קשיאנדז ראגאזשינסקי

(א) אין דער אַפּעלאַציע - אָפּטיילונג ביים לאָדזער קרייז-געריכט איז בעטראַכט געוואָרן דער פּראָצעס פונ׳ם קשיאָנדז ראָגאָזשינסקי, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרן דורך דעם ענדעק אַלעקסאַנדער סטאָלאַרעק, אַז ער האָט איהם און זיין ווייב עפּענטליך בעליידיגט, דורכ׳ן דערקלעהרען, אַז ער איז בעגאַנגען מיסברויכען אויף אַ מלוכה-אַמט.

בשעתו איז דער קשיאָנדז דערפאַר פארמשפּט געוואָרען אויף 3 חדשים אַרעסט, און אויף צו בעצאָהלען 200 זלאָטעס שטראָף.

דער פּערמשפּטער האָט אַפּעלירט, און נעכטען — נאָך פינף מאָל אָפּלייגען — האָט דאס קרייז-געריכט דעם אורטייל אינגאַנצען בעשטעטיגט.

געגן-שווינדזוכט-פּראפּאגאנדע אין די שולען

(א) ווי מ׳אינפאָרמירט אונז, אָרגאַניזירט דער פּוילישער געגען-שווינדזוכט-פערבאַנד, ווי יעדעס יאָהר, אויך היי-יאָהר, פונ׳ם 1 דעצעמבער ביז׳ן 10 יאַנואר די געגען-שווינדזוכט—טעג געווידמעט דער געגען-שווינדזוכט-פּראָפּאַגאַנדע.

אין שייכות דערמיט, ווערט ביי אונז אין שטאָט געגרינדעט אַ ספּעציעלער קאָמיטעט, אין וועלכען עס וועלען אַריין פאָרשטעהער פון דער מלוכה-מאַכט, זעלבסט-פערוואַלטונג, לעהרערשאַפט, געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, א.אז.וו.

חוץ מזה וועלען, אין הסכם מיט אַ פאַראָרדנונג פון דער שול-מאַכט, אין דער ערשטער העלפט דעצעמבער ה. י. דורכגעפיהרט ווערען אין אַלע מיטעל- און פאָלקס-שולען געשפּרעכען א.ד.ט. פון קאַמף מיט שווינדזוכט.

אין דערזעלבער צייט וועלען דעמאָנסטרירט ווערען ספּעציעלע אויפקלערונגס-פילמען.

קלאַנג-קינא-טעאַטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאלג. טעג !

גרויסער דאָפּעלטער שלאַגער-פּראָגראַם:

— I —

„שפּיל פון לײדענשאַפטן"

מיט דעם פילם-קינסטלער

HARRY BAUR

וועלכער שאַפט אַ פּרעכטיגע קרעאַציע.

— II —

„די קונסט פון לעבן"

אין די הויפּט-ראָלען:

F. March, Garry Cooper

און M. Hopkins

אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 פריה.

לייב יפה קומט היינט קיין לאדז

ארץ-ישראל-אקאדעמיע אין פילהארמאניע

היינט 4.40 נ. מ. קומט קיין לאָדז מיט דער פאַבריקס-באַהן דער הויפּט-דירעקטאָר פון קרן-היסוד אין ירושלים, דיכטער לייב יפה. דעם חשוב׳ן גאַסט וועלען מקבל פנים זיין די מיטגלידער פון קרן היסוד-קאָמיטעט און פאָרשטעהער פון ציוניסטישע גרופּירונגען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער יובל-פייערונג פון דער 15-יעהריגער עקזיסטענץ פון קרן-היסוד, קומט פאָר היינט, אום 8.30 אַ זייגער אין פילהאַרמאָניע זאל א גרויסע ארץ-ישראל-אַקאַדעמיע, אויף וועלכער ה׳ לייב יפה וועט אַרויסטרעטען מיט א רעפעראַט א. ד. ט. "15 יאָהר קאָנסטרוקטיווע אויפבוי-אַרבייט אין ארץ-ישראל"

קאנסול מאקס קאהן

פּרעזעס פון דער „צע-קא-בע"-אקציע אין לאדז

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען האָבען אויפ׳ן רוף פון „צע־קא־בע" אין וואַרשע א רייהע אָנגעזעהענע כלל-טוער צוגעטראַטען ביי אונז אין שטאָט אַדורכצופיהרען די זאַמעל-אַקציע פאַר די פויפּערייזירטע יודישע מאסען אין לאָדז.

נעכטען אָוונט איז אין לאָקאַל פון רעטונגס-קאָמיטעט פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון פּרעזידיום, וועלכעס האָט זיך קאָנסטיטואירט אויף פאָלגענדען אופן: אַלס פּרעזעס איז געוועהלט געוואָרען קאָנסול מאַקס קאָהן, וויצע-פּרעזעסען די ה״ה: דעפּוטאַט לייב מינצבערג, אַדוואָקאַט יוסף ווייצמאַן, ד״ר י. שווייג און ד״ר ד. העלמאַן.

שוין אויף דער ערשטער זיצונג האָבען זיך קאָנסול מאַקס קאָהן און אַדוו. יוסף ווייצמאַן בעשטייערט מיט גרעסערע סומען אויף דער אקציע פון „צע־קא־בע" אין לאָדז.

טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי"

דיר. ד. צערמײסטער א״פ: ה. קערמאַן

ציגעל-גאַס 27, טעל. 112-25

היינט, 9 15 אָוונט גרויסע פּאָפּולערע

מאַסען - פאָרשטעלונג צו האַלבע פּרייזען פון 54 גר. ביז 170 1-טע רייהע

צום לעצטען מאָל! די בעליבטע און בעקאַנטע קינסטלערין

דינה האלפערן

צוזאַמען מיט איהר פּאַרטנער סעם בראָנעצקי

און גאַנצען אַנסאַמבל — אין סענסאַצ. לעבענס-בילד אין 3 אַקטען מיט געזאַנג

די אונגעזעצליכע פרוי

מאָרגען—צום לעצטען מאָל צו בילינע פּרייזען „די מאַדעלקע"

אַכטונג! פרייטאָג, ד. 22-טען פייערליכע געזאַנגס-פּרעמיערע דער לעצטער סענסאַציע-באַלער טעאַטער-שלאַגער „אָפענע אויגען"...

פון ז. פילר, בעאַרבייט ל. מאָלאָך. פּרטים מאָרגען!

בילעטען פון 11 פרי אין קאַסע פון טעאַטער „Rozmaitości"

ווארענונג געגען שאנטאזשיסטען

בלומרשטע רעדאקטארען פון צייטונגען און זשורנאלען

(א) די לעצטע צייט גראַסירען אַרום אין לאָדז פאַרשידענע פּערדעכטיגע פערשוינען, וועלכע גיבען זיך אָן אַלס אַרויסגעבער אָדער אַגענטען פון פּערשידענע נישט-געשטויגענע און נישט-געפלויגענע צייטונגען און זשורנאַלען, און נאַרען דערביי אַרויס אָדער פּרעסען אויס אַנאָנסען פון פּערשידענע פירמען און פּערזאָנען. מען שטעלט זיך דערביי נישט אָפּ אַפילו פאַר סטראַשען מיט קאָנסעקווענצען און מיט דראָהען מיט רעפּרעסיעס מצד „מאַסגעבענדע פאַקטאָרען".

דער-עיקר שטעלען זיך די שווינדלער פאַר אַלס פאָרשטייער פון דעם פערלאַג „סטראַזש פּאַנסטוואָ וואַ", וואָס דערשיינט אימפּעריאַדיש און איז אויסגערעכענט אויף הכנסה פון אַנאָנסען.

אין שייכות דערמיט ווערט פּאָליציייאיש געוואָרענט פאַר די דאָזיגע לייט, און ווען אַזעלכע זאָלען פּרובען צו דראָהען אָדער שאַנטאַזשירען, זאָל מען זיי תיכף איבערגעבען אין די הענד פון דער פּאָליציי.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.

זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג.

גוט מארגען!

וואס איז ס׳געוואלד?..

אין בית-מדרש זיצען עטליכע יודען און שמועסען. און וועגען וואָס שמועסט מען היינטיגע צייטען? איינער דערצעהלט, וואָס ער האָט געזעהן אויף דער זאַזשעווסקאַ, אַ צווייטער — פון דער גלובנאַ, אַ דריטער — וועגען ראַדאָגאָשטש. אַ פערטער דערצעהלט, וואָס ער האָט געלייענט פון וואַרשאָ, לעמבערג אדגל.

צום קרענצעל שטופּט זיך צו אַ יודעל מיט אַ געל בערדעל און זאָגט אַזוי:

— כ׳פערשטיי נישט, וואָס איז דערמעהר? וואָס שרייט מען, וואָס? מילא, אַז די ענדיקיס שלאָגען יודען, דאַרף מען טאַקיש מאַכען געוואַלדען. שלאָגען גאָר! זאָלען זיי זיך שלאָגען די קעפּ אין די ווענד. דערפאַר, זעהט איהר, אַז מ׳קלאַפּט אויס אַ פּאָר שויבען, האַלט איך, אַז מ׳דאַרף נישט שרייען. ס׳איז נישט קיין געוואַלד. כ׳װאָ. אייך באמת, אַז מיך אַרט דאָס נישט, פערקעהרט.

האָבען זיך די יודען אויף דעם יודעל געוואָרפען, און איהם געוואָלט דורס זיין. שגץ! עזות פנים! עוכר ישראל! ווי שעהמט איהר זיך נישט אַזוי צו רעדען!

— פעטער, וואָס זענט איהר? — האָט איהם איינער געפרעגט.

— אַ גלעזער! — האָט דער יוד געענטפערט.

אָב—נעק

ראד-פערקעהר אויף קאשטשושקי-גאס

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערעפנונג פון ראַד-פערקעהר אויף דער ניי-אויסגעפלאַסטערטער גאַס אויף אַלעיאַ קאָשטשושקי, צווישען אַנדזשעיאַ און לעגיאָנוב, האָט די סטאַראַסטווע, אויפ׳ן פאָרשלאָג פון דער שטאָט-פערוואַלטונג אַרויסגעגעבען אַ פאָראָרדנונג וועלכע בעגרעניצט דעם פערקעהר אויף דער גאַס.

ס׳איז דאָרט נישט ערלויבט דער טראַנזיט-אַדורכפאָהר מיט גרויסע משאות. ס׳איז אויך איינגעפיהרט געוואָרען, אַז מ׳וועט נאָר קענען פאָהרען אויף דער רעכטער זייט.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען:

קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15), טראָווקאָווסקי (בזשעזשינסקאַ 56), ראָזענבלום (שרודמיעיסקאַ 21), באַרטאָשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), סקוואַר-טשינסקי (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי (ראָקיטישי-

שפּענדע

אַנשטאָט אַ מיטגעפיהל פאַר אונזער פריינדין קאהן, שפּענדען מיר 3 זל. פאַרן יתומים-הויז פּולנאָצנאַ 38. די שילערינס פון דער 2-טער קלאַס, פון פרויען-גימנאַזיום יאַשונסקאַ-זעליגמאַן. דאָס געלד איז אָפּצונעמען אין אַד-מיניסטראַציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

שטורמדיגע צייטען

ראמאן

32

דער אַלטער בעטלער איז שנעל אָפּגעשפּרונגען. זיינע אויגען האָבען געקוקט אויף סעלים-כאַנ׳ען מיט אַ מאָדנעם בליק, אָבער סעלים-כאַן האָט איצט דעם דאָזיגען בליק נישט בעמערקט, ווייל אַלע זיינע געדאַנקען זענען איצט געווען ביי זיין געליבטער דזשעאידאַ.

באַלד האָבען איהם די פרויען, וואָס האָבען זיך געפאָרעט ביי דער געווינערין, געמאָלדען, אַז דזשעאידאַ רופט איהם צו זיך.

און ווען ער איז אַריינגעקומען און צוגעגאַנגען צו איהר בעט, האָבען אויף איהם געקוקט אַ פּאָר וועהמאָגפולע אָבער שמייכלענדיגע און פערליבטע אויגען. ער איז געשטאַנען און פאַר פרייד נישט געקענט אַרויסרעדען קיין וואָרט. ער האָט דזשעאידאַ׳ן נאָך קיינמאָל אַזוי שטאַרק ליב געהאַט ווי איצט.

אין דערזעלבער צייט איז דער אַלטער בעטלער צוגעגאַנגען צו אַ פערבייגעהענדיגען יונגעל און אַ פרעג געטון, אָנווייזענדיג אויף דער סאַקלע, וואו סעלים-כאַן האָט זיך געפונען.

— ווי רופט מען איהם, דעם שלעכטען מענש, וואוינט אין דער דאָזיגער סאַקלע?

— אַ שלעכטער מענש, זאָגסטו? — קוקט איהם אָן דאָס יונגעל פערוואונדערט.

— אודאי איז ער אַ שלעכטער מענש, אויב ער טרייבט אַרויס אַנ׳אָרימאַן פון זיין שטוב!

— ער טרייבט אַרויס אַנ׳אָרימאַן? — וואונדערט זיך ווייטער דאָס יונגעל. — איז עס מעגליך?

— וואָס וואונדערסטו זיך אַזוי? — פרעגט דער בעטלער.

— דאָס איז שוין מיין זאַך... — ענטפערט דאָס יונגעל מיט אַ געהיימניספולען טאָן, און באַלד גיט ער צו, — ביזט אודאי נישט פון דעם געגענד.

— פאַרוואָס מיינסטו אַזוי?

— ווייל ווען דו וואָלסט געווען פון אונזערע געגענטען, וואָלסטו געוואוסט, אַז אָט דער מענש, וואָס געפינט זיך אין די דאָזיגער סאַקלע, האָט נאָך קיינמאָל קיין אָרימאַן נישט אַוועקגעלאָזט פון זיך אַ הונגעריגען, פערשטעהסט?

— און מיך האָט ער אַוועקגעיאָגט! ווער איז ער דען אַזעלכער? — האָט דער בעטלער געפרעגט און זיינע אויגען האָבען גענומען קוקען כיטרע.

— און ווער ביזט דו?

— זעהסט דאָך, כ׳געה איבער די דערפער און בעטעל.

— טאָ געה דיר ווייטער געזונטערהייד, — האָט געזאָגט דאָס יונגעל, און איז אַוועק ווייטער.

דער אַלטער בעטלער איז געבליבען אַ ווילע שטעהן און אויף זיין געזיכט האָט זיך בעוויזען אַ קוים-בעמערקבאַרער שמייכעל. ער האָט נאָכאַמאָל בעטראַכט די סאַקלע, וואו סעלים-כאַן האָט זיך איצט געפונען, און, ווי ער וואָלט אין עפּעס נישט געווען זיכער, איז ער נאָכאַמאָל צוגעגאַנגען צו דער סאַקלע, אַריינגעקוקט דורכ׳ן פענסטער, וואָס איז שוין איצט געווען פערמאַכט, און זיך איינגעהערכט.

פון דער סאַקלע איז אַרויסגעגאַנגען אַ פרוי. זי האָט אָנגעקוקט דעם אַלטען מיט אַ פערדעכטיגען בליק און אַ פרעג-געטון:

— וועמען דאַרפסטו דאָ? וואָס זוכסטו דאָ?

— אַ נדבה וויל איך...

— געה דיר געזונטערהייד. דאָ געפינט זיך אַ קימפּעטאָרין. פערדרעה איצט נישט קיין קאָפּ.

— אַ קימפּעטאָרין?

— יאָ.

— און ווער איז דער מאַן איהרער? דאָס איז דוכט זיך, סעלים-כאַן, יאָ? — האָט דער אַלטער צוגעגעבען מיט אַ געהיימניספולער שטים.

די פרוי האָט דעם בעטלער אָפּגעמאָסטען פון אויבען ביז אַראָפּ מיט אַ פאָרשענדיגען בליק און דערנאָך שאַרף אַ זאָג געטון:

— כ׳ווייס נישט, פערדרעה נישט קיין קאָפּ! זי איז אַוועק. דער בעטלער האָט זיך אויך געלאָזט געהן. ער האָט זיך מעהר נישט אָפּגעשטעלט ביי קיין שום כאַטע, מעהה ביי קיינעם קיין נדבות נישט געבעטען, נאָר איז מיט שנעלע טריט געגאַנגען אויפ׳ן שמאָלען און געדרעהטען שטיינערנעם וועג, וואָס האָט אַרויסגעפירט פון דאָרף.

און געהענדיג, האָט ער צו זיך געשעפּטשעט:

— כ׳האָב קיין טעות נישט, דאָס איז ער. כ׳זאָל נאָר בעוויזען ביז מאָרגען אָנצוקומען קיין וויעדיענאָ... ער קאָן מיר דאָ דערווייל ווערען אַ האָז...

* * *

אין גרוימען, שעהן-איינגעאָרדענטען קאַבינעט פון פירשט קאַראַלאָוו, דעם מיליטערישען אָנפיהרער פון וויעדיענער ראַיאָן, איז אַריינגעקומען דער דיזשורנער פעלדפעבעל, און געמאָלדען, אַז עפּעס אַנ׳אַלטער טשעטשעניעץ וויל זיך מיט איהם זעהען.

— וואָס וויל ער? — האָט קאַראַלאָוו געפרעגט.

— ער וויל נישט זאָגען. ער ערקלערט בלויז, אַז ער דאַרף נויטיג צו אייער האָהייט.

— ווי זעהט ער אויס?

— נישט אָנשטענדיג אָנגעטון. ער מאַכט דעם איינדרוק פון אַ בראָדיאַגע.

— הם... ווער קאָן דאָס זיין?... — איז קאַראַלאָוו פערוואונדערט און ענדליך זאָגט ער:

— לאָז איהם אַריין!

עס קומט אַריין אַן אַלטער טשעטשעניעץ מיט אַ פערשטויבטער בורקע.

— וואַשע וויסאָקאָסטיוואָ, איך האָב פאַר אייך אַ וויכטיגע נייעס, — מעלדעט דער אַלטער.

— אָבער ווער זענט איהר? — פרעגט דער פירשט קאַראַלאָוו. — וואָס דאַרפט איהר דאָ?

— איך... איך... — שמייכעלט דער אַלטער טשעטשעניעץ, — עס איז מיך טאַקע איצט שווער צו דערקענען. אָבער, וואַשע וויסאָקאָסיאָ, הערט מיך צוערשט אויס... איך האָב אַ זעהר וויכטיגע ידיעה... יעדע מינוט שפּילט דאָ אַ ראָלע... ס׳איז אויסערגעוועהנליך וויכטיג, אַז איהר זאָלט מיך שוין אויסהערען!

— צום ערשטען מוז איך וויסען, ווער איהר זענט, — ערקלערט קאַראַלאָוו, — נאָכדעם וועל איך אייך אויסהערען...

— אָבער...

— קיין שום אָבער — ווער זענט איהר?

— אָט זעהט... — זאָגט דער אַלטער טשעטשעניעץ מיט אַ שמייכעל און גיט אַ ריס אַראָפּ דאָס גרויע בערדעל פון דער גאָמבע...

— ווער זענט איהר? — פרעגט נאָכאַמאָל דער פירשט קאַראַלאָוו. נישט פערשטעהענדיג וואָס דער טשעטשעניעץ טוט. — וואָס זענען דאָס עפּעס פאַר אַ סצענעס?

— איהר ווייסט נאָך אַלץ נישט, דער בלומרשטער טשעטשעניעץ און וואַשע וויסאָקאָסטיוואָ? — אָט נעהמט אַראָפּ אויך דעם פּאַרוק גרויע האָר פון זיין קאָפּ, — איך בין איינער פון די געהיים-אַגענטען, וואָס זיינען ספּעציעל בעשטימט געוואָרען דורכ׳ן גענעראַל-גובערנאַטאָר מיכאַיילאָוו אויף אויס צוגעפינען סעלים-כאַנ׳ס בעהעלטעניש.

— אַך, אַזוי!... — האָט פירשט קאַראַלאָוו אויסגערופען, — האָט איהר דאָך באַלד געקאָנט זאָגען ווער איהר זענט! אַהא, גלענצענד! איך וואָלט געשוואוירען, אַז איהר זענט אַ געבוירענער טשעטשעניעץ פון די בערג! אַלזאָ, וואָס פאַר אַ ידיעה האָט איהר?

— זעהר אַ וויכטיגע, וואַשע וויסאָקאָסטיוואָ. איך בין געקומען אַהער צו אייך, ווייל וויעדיענאָ געפינט זיך צום נאָהענטסטען צו דעם אָרט, וואו ס׳האַלט זיך איצטער אויף סעלים-כאַן.

— איהר האָט זיך דערוואוסט, וואו סעלים-כאַן בעהאַלט זיך אויס? — פרעגט קאַראַלאָוו אַ ערשטוינטער.

— נישט נאָר זיך דערוואוסט, איך האָב איהם אַפילו מיט מיינע אייגענע אויגען געזעהן...

— אַליין איהם געזעהן? וואָס רעדט איהר!

— ווי איך זעה איצט אייך, וואַשע וויסאָקאָסטיוואָ!

— האָט איהר געטון אַ גרויסע נאַרישקייט, — זאָגט קאַראַלאָוו מיט א שמייכעל.

— וואָס מיינט איהר, וואַשע וויסאָקאָסטיוואָ?

— אויב איהר האָט איהם געזעהן, אַזוי ווי איהר זעהט מיך איצט, פאַרוואָס-זשע האָט איהר איהם נישט דערשאָסען?

(פאָרטזעצונג קומט).

יודישער יונגערמאן אומגעקומען ביי דער ארבייט

שרעקליך אומגליק אין פאגעל'ס פאבריק אין אזארקאוו

אין מאיר פאגעל'ס פאבריק אין אזארקאוו, האט נעכטען פאסירט א שרעקליכער פארפאל, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון אן'אזארקאווער יו-דישען בחור.

אין דער דערמאהנטער פאבריק ארבייט דער 27-יאהריגער אזארקאווער יודישער בחור מאיר יא-קובאוויטש (פילסודסקיעגא 27). נעכטען איז ער געקומען אין דער פאבריק אריין און גענומען איזא-לירן די עלעקטרישע דראטען אין דער רייסעריי-אפטיילונג. פלוצים איז ער פון די דראטען עלעק-טריזירט געווארן און אויפ'ן ארט געשטארבען.

דער פארפאל האט אין אזארקאוו געמאכט א דערדריקענדן איינדרוק.

דריי שרפות אין צענטער שטאט

(א) אויף קאשטשושקי 10, אין אסטראוסקיס פאבריק האט זיך נעכטען, מחמת א דעפעקט אין א קוימען אנגעצונדען א קאסטען גארן, און דערנאך האט זיך דאס פייער אויסגעשפרייט אויף דער פא-בריקס-איינריכטונג.

די ארויסגערופענע 2 פייערלעשער אפטיי-לונגען האבען, נאך א שעה אנגעשטרענגטער אר-בייט, דאס פייער איינגעלאשען.

* * *

(א) אינ'ם הויף אויף שענקעוויטשא 49 האט זיך פון א פונק פון מאטאר געמאכט א שרפה, וועל-כע די ארויסגערופענע פייערלעשער האבן אין שורש איינגעלאשען.

* * *

(א) נעכטען איז אויך אויסגעבראכען א שרפה איי דעם סיועטער-ווארשטאט פון הערצבערגן אויף פילסודסקיעגא 59 דאס פייער האט זיך אריבער-געווארפען אויפ'ן גארן און אויף די מאשינען, און די אנגעקומענע פייערלעשער האבען געהאט א שווער שטיקעל ארבייט ביים לאקאליזירען דאס פייער. דער היזק בעטרעפט אנ'ערך 5,000 זלא-טעס. פאליציי מאכט אנ'אויספארשונג יועגען דעם, וואס עס איז געווען די סיבה פון דער שרפה.

אמעריקאנער הילף פאר לאדזער נויטליידענדע יודען

פון ניו-יארק איז מען מודיע :

דער פעראייניגטער רעטונגס קאמיטעט פאר די יודען אין לאדז, וועלכער האט אין פערלויף פון די לעצטע עטליכע מאנאטען איבערגעשיקט קיין לאדז עטליכע טויזענד דאלאר, הויבט איצט ווידער אן א ברייטען קאמפיין צו שאפען נייע געלד-סומען פאר די חרוב געווארענע לאדזער געזעלשאפטליכע אנשטאלטען.

פון די געלד-סומעס וואס זענען ביז איצט אי-בערגעשיקט געווארן קיין לאדז, זענען געשטיצט געווארען די געזעלשאפט „ארט''. די מעדעם און בארעכאוו שולען, די געזעלשאפט אפצוהיטען דאס געזונד פון די יודען „טאז''. די אהן פראצענטיגע ליי-און שפאר-קאסע, דריי יתומים הייזער, דער פעראיין פון די לוין-וועבער, די שול פאר טויב שטומע, לינת הצדק, ביקור חולים, קינדער-היימען, פרויען-שויז-פעראיינען, און אנדערע וויכטיגע אינסטיטוציעס.

דער פעראייניגטער רעטונגס קאמיטעט פאר די ידען אין לאדז וואס בעשטעהט פון אלע לאדזער ארגאניזאציעס אין ניו יארק און פעטערסאן, ניו-דזשוירזי האט אויסגעארבייט א ריי פלענער, לויט וועלכע דער קאמיטעט האפט צו שאפען א גרעסערע סומע פאר קאנסטרוקטיווע הילף פאר זייערע אומ-גליקליכע ברידער אין זייער היים-שטאט, צווישען אנדערע פלענער ווערט אראנזשירט א גרויסע טע-אטער פארשטעלונג מיט א קאנצערט, פאר דעם דא-זיגען צוועק איז אפגערונגען געווארען דאס נעשא-נעל טעאטער פאר דעם 22-טען דעצעמבער.

געשלאסען די אויסשטעלונג

פאר „שוץ פון קינד און יוגענד אין לאדז און וואיעוואודזטווע"

(א) נעכטען איז געשלאסען געווארען די אויס-שטעלונג „שוץ איבער'ן קינד און יוגענד אין לאדז און אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע", וועל-כע האט געהאט אנ'אומגעהייערען ערפאלג.

פונ'ם 1 נאוועמבער ביז נעכטען איז זי בעזוכט געווארען דורך אנ'ערך 40,000 מאן.

די זשורי-קאמיסיע האט אויסגעצייכענט איבער הונדערט אויסגעשטעלטע, און עס וועלען ארויס-געגעבען ווערען דרייערליי אפצייכנונגען, ווי 1) פערדינסט-דיפלאם, 2) אנערקענונגס-דיפלאם און 3) לויב-בריף.

פערזאמלונג וועגן שמירת-שבת

אין לאקאל פון דער קהלה איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון שומרי-שבת צוזאמען מיט'ן ועד-הרבנים, פרנסים און כלל-טוער. דער פרע-זעס פון שומרי-שבת ה' אלפוס האט אפעלירט צו העלפען אין דער ארבייט פון שמירת-שבת. דאן רעדט הרב הערצל הארצשטארק. ס'איז בע-שלאסען געווארען צו וועהלען א ספעציעלע קא-מיסיע, וועלכע זאל אויסארבייטען א פלאן פון שמירת-שבת.

אין דער קאמיסיע זענען געוועהלט געווארען: הרב הארצשטארק, הרב יאקובאוויטש, הרב סילמאן, פרעזעס יוסף אלפוס, משה צעדערבוים, חיים שטיינ-בערג, יחיאל מילגראם, איטשע מאיר וויינטרויב, דוד לייב העבער און יחיאל דייטש.

רייזעס קיין פאלעסטינא

„וואגאן-לי-קוק'' מאכט בעקאנט, אז די קלאנגען וועגן איינהאלטען „שיפען פון די איטאליענישע פארטען, וואס געהען אפ אין דער ריכטונג קיין פאלעסטינא זע-נען ניט אמת. אלע שיפען געהען אפ רעגולער.

די נאהענטסטע רייזעס זענען פאלגענדע: דעם 22-טען ד. ח. פון טריעסט שיף „תל-אביב'', דעם 23-טען ד.ח. פון קאנסטאנצע שיף „דאציא'' ד. 26-טען ד. ח. פון קאנ-סטאנצע „הר ציון'', ד. 27-טען ד. ח. פון קאנסטאנצע די שיף „פאלאניא'', דעם 27-טען ד. ח. פון טריעסט די שיף „ירושלים'', דעם 29-טען ד. ח. פון טריעסט די שיף „פרינצעסין אלגא''.

אויף די אלע רייזעס פערקויפט די היגע אפטיילונג פון „וואגאן-לי-קוק'' שיפס-קארטען צום נאמינאלען פרייז, ווי אויך הנחה-בילעטען קיין קאנסטאנצע און טריעסט.

וויכטיג פאר די, וועלכע פאהרען קיין עסטרייך

אין צוזאמענהאנג מיט'ן שליסען דעם עסטרייכישען קאנסולאט אין לאדז, איז די היגע אפטיילונג „וואגאן-לי-קוק'' בעפולמעכטיגט געווארען ארויסצוגעבען די אזוי-גערופענע ווינטער - סעזאן-קארטען, וואס בערעכטיגען אריבערצוגעהן די עסטרייכישע גרעניץ אהן וויזע. די דאזיגע קארטע בערעכטיגט גלייכצייטיג פון א רייהע רע-דוקציע-הנחות אויפ'ן ארט.

די דאזיגע קארטען ווערען ארויסגעגעבען פערזאנען, וואס בעזיצען פעסער, וואס זענען גילטיג קיין עסטרייך.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20
צוריקגעקעהרט

ראדיא-פראגראם

מיטוואך, ד. 20-טען נאוועמבער

6.34 גימנאסטיק. 6.50 פליטען. 7.55 אינפארמא-ציעס. 8 אודיציע פאר שולען. 11.57 צייט-סיגנאל. 12.03 ידיעות. 12.15 רעפערטאר. 12.30 קאנצערט. 1.30 מוזיק. 3.12 אודיציע. 3.12 לאדזער בערזע. 3.15 עקספארט. 3.20 ווארשאווער בערזע. 3.30 פליטען. 4 שמועס פאר עלטערע קינדער. 4.20 געזאנג-קאנצערט. 5 „דיסקוסיע''. 5.20 מוזיק. גראטעסק. 6.30 ליטעראריש סקיצע. 6.45 פוי-לישע סטיליזירטע לידער. 7.20 רעקלאמע-קאנצערט. 7.35 ספארט. 7.50 רעפארטאזש. 8 מוזיק, אודיציע. 8.45 אוונט-ידיעות. 9 פון שאפינ'ס שאפונגען. 9.35 פאעזיע. 9.50 שמועס. 10 לייכטע מוזיק. 11 ידיעות, קאמוניקא-טען. 11.05 טאנץ-מוזיק.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28. טעל. 93-201
ספעציאליסט
פאר מענער - שוואכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונד.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

2-טע קלאס; 4-טער טאג

100,000 zł. — 84272. 122914.
10,000 zł. — 86106. 110259.
5,000 zł. — 54677. 138358. 152084.
2,000 zł. — 113867. 136094. 170052.
1,000 zł. — 95278. 107595. 57899.
500 zł. — 3574, 18919. 31552. 47531, 71108, 72880, 98976, 106850. 146206 152539, 193139.
400 zł. — 22453, 48619. 75692. 86515, 92402, 119754, 132257, 151149.
250 zł. — 17511, 30286, 33249, 40166, 11842, 44398, 64893, 65731. 67769. 71485, 103478, 126722, 127969. 139390. 140736, 155763, 157213. 160344. 163967. 177585, 182290.
200 zł. — 5534, 13658. 13427. 15275, 20514, 22331, 24141, 31163. 31477. 37231, 46659, 48944, 54802, 61351. 61800. 63524, 68171, 70525. 72670, 90431. 93045. 98130, 103914, 111396. 124842. 124861. 124735, 125340 130751. 131472. 137548, 146720, 147989, 158185. 160606. 170459, 179339. 180702. 183185, 185039.

Wygrane po 50 zł. z literą s 150 zł.

349s 51 727 936 77 1094s 158s 320 531s 726s 2196 297s 720 954 3047s 311s 4039 177s 600 47 79 869 5202s 23s 63 207 306 414 61s 632 767 876s 6006 162 523 637 99s 746s 7427s 42 517 649 84s 860s 542 8007 27s 82 91 26 75 98 386s 602 25s 88 912s 9105s 472 909s

10248 54 83 473 504s 735s 59s 11158 94 218 64 699 850s 960s 12232 84 973s 91s 96s 13818 14077 517 629s 49s 870s 918 15079 107 55 378 523 689s 719 62s 16201s 58 335 614s 46 97s 707 30s 78 859 79s 908s 9s 17019 27 382 704 18040 81s 880 19001 107 484s 514 719s 838 96s

20023 143 63s 338 435 547s 624s 51 21078 103 239 313s 30s 62s 514 757s 75 990 22021 34 87s 436 688s 773 79 965 23048s 126s 389s 855s 24576s 664s 967s 25262s 686 732 903 13 26216 49s 73 99 415s 714 84 807 19 27132s 232 432 543 630 911 28084 169 351s 67s 487s 784 29052s 475 77 522s 52s 618 723 940 97

30268 306 462 602s 79s 95s 841s 908s 70s 31439s 63 683s 769 32074s 179s 328s 457 521s 892 33054s 72s 51s 358 497 706 804s 58 952 34033s 60 117s 240 71s 406 690s 756 879 35052s 62s 511 37 39 689s 767s 36019s 451 508 643 916 41 37166 264s 657s 855s 38043s 63 157s 655 864s 71 39001 112 15 459 695 895s

40098 147s 310 41040 761s 89s 91s 897s 42045 117 232 377 419 20 601 10 98s 716s 942s 93s 43032 46s 77s 126 37 253 62 83s 538 70 683 885 44156 474 89s 509s 45295s 319s 423 566 620 799 962s 46269 553 770 924s 47021s 39 324 421s 39 81s 584 645 55 874 906s 48024 47 430s 86s 621 58 870s 49232s 417s 57 63s 740

50255 415s 602 701s 846 51111 88 52s 774 808 952 52059s 559 608s 40 58 53087s 439s 764s 54132 260 354s 488 550 658s 716 28s 813 55068s 371 490 759s 920 56213s 458 542s 43 618s 57048s 564s 71 655s 740 867 58381s 667 949 59144 544 55 617s 868s

60205s 307s 432s 46 717s 912 61172 334s 41s 457s 86s 613 92 920 68 62009 117 302 628s 34s 63s 726 92s 956 59s 61 63198s 404 704 40 835 67 64079 423 58 737 949s 97 65000 416s 564 728 61s 842 902 66028s 83s 837s 67096 254s 303 45s 480 555 799s 909 58 68204s 314 28 477 519s 853 64 96 949 69139s 529 673s 78

70573 646 901 71461 76 620 96s 982s 72300 645 32 795 920s 50 92 73030 240 75 314s 540s 725 835 74s 79 74074s 346s 528 75034 74 77 99 125 256 663 71s 83 765 915s 76269 365 487 506s 751 77105s 28s 59s 227s 515 613 392 971 78042s 219 412 79015s 103 38s 238 41 51 8 337 404s 64s 598 601s 48s 728 72

80185 239s 383s 503 81106 201s 332s 64 557s 851 82003 581s 680 920 83039 598s 720s 910 84300s 15 648 943 85072s 489s 536s 660 790 840 58 86006s 498 678 820 87126s 65 280 469 573s 645 749 951 88211 487 610 66 961 89023s 40 564

90477 91188s 612s 944 92153 93051 172 406s 73s 586 88 759 94169 425s 349 667 767s 95096 147s 82s 244s 554s 75s 802 989 96016 214 369 680 97012s 263 214 22 85 744 98191 226 365s 865s 986s 99149s 203s 404s 528 619 72s 79 871 966s 82 7

100077 319s 829 101087 265s 484s 604 718s 923 102212s 455 698s 736 851 103218s 356s 429 680 748 951 104023s 51 218 93s 426 708 105006 281 468s 510s 614 782 106221 332 579 605 71s 820 22 959 107227 382 530s 60 689 964 108072 152s 307 46 606s 718 109004s 169 497 653 70 818 993

110024 235s 386s 111175 112158s 296 407 83s 787s 979s 113178s 375s 510 615 964s 114025 222 554 752s 55s 115086 340 455s 772s 98s 816 22 46s 116018s 166 731 638s 679s 680 117501 613s 738 960 999 118037 110s 235s 727s 739s 119211 69 347 731 880s 888s

120149 289s 297s 332s 807s 32s 87s 997 121071 108s 52 536s 122251 371s 295s 97 754s 123000 249 587 658 124269 485s 579 607 76 125012s 184s 258 99s 358 566 625s 70s 702 826s 59 69 126008s 615 842 60 127157 67 301 687 808s 9 25 960 128053 212 43 324s 36 462s 651 972 129105 66 735s

130081 846 81 131089 315 457s 627s 759s 835s 132043 21s 224 551s 62 133254s 70 77 306 76s 480s 609s 825 58s 134016s 425s 135244 530 856s 136009 183s 249 900s 62 137158 787s 138479 503 67 86s 631 751s 805s 906 139139 287 328 585 88 65 794 826 943s

140198s 200 50 641 782s 838 51s 923 141131s 420 71 615 142056 61 685s 784 987s 143191 326 515s 934 144121s 278 553 57 716s 802 978 145066 220 92 513 621s 838s 146105 66 270 485 704s 31s 909 147209 529 744s 148028s 332 400 15 820 82s 149007s 237 658 740 886s

150065s 79s 220 53s 71s 86s 91s 351 791 864 89 933 151052s 232s 552s 152202 358 853 936 153016 101 02 371 86s 92 422 586s 620 83 937s 99 154055 330 92 434 762 834 906s 36 89s 155553 156044 75 125 62s 319 35 82 403 800 821 33s 157074 401s 515 777s 801 24 920s 158006 202 510 762 159187 266s 421s 832 906 54s

160052 84s 258 544 93s 736 161219 301 401 670 94 758s 162217 406 967 163083s 412s 564 610 886 164298s 628 998 165043 472 645 98 723s 883 166111 298 342 167339s 70 707s 800 936 168032 42 378 415 644 834 947s 169453 515 41s 698 800

170549 782 917s 171156 219s 65 76s 537s 43s 689 760s 172239 406 746 91 866 973s 173079 522 649s 85s 998s 174022 454s 683 917 175038 95 209 765s 842 915 65 176037s 68 226 563s 861s 177419s 34 600 23 34 99s 804s 178051 170 205 304 59s 405 43s 92s 675 867s 179002 145s 322 47

180005 167 265s 95 777 181776 964s 182106 28s 34 241 323 55 86 667s 183122s 245 350s 56s 504 646 700s 11 184037 160 376 436s 549 924s 89 185031s 120 222 550s 714 823 186104s 18s 31 229s 842s 187020 21 179 220s 73 307 188046 161 295 97 310 45 82s 492 646s 954 189016s 29 304s 686s 700

190112 381s 543 652 986 191106 43 291s 472 80 740s 895 997s 192274s 338s 559 762 193541 656s 796s 194005 515s 841s

CIAGNIENIE DRUGIE.

25.000 zł. — 161914
10.000 zł. — 2281
2000 zł. — 119631 146926 159751 165299 184893
1000 zł. — 3821 73295 79725 129202 105339 139028 176025
500 zł. — 38893 54920 55917 102668 140395 142866 165299 168937 185753 182057
400 zł. — 10586 22356 41274 66520 79640 95734 110871 115469 168419 165793 168937 177843 189246
250 zł. — 64619 72390 71978 78349 75423 109320 154238 168729 190088
200 zł. — 10138 10774 17141 23069 3511 38894 43064 43235 46832 52707 57304 66048 67821 68910 71664 73283 77521 77011 80600 83968 87809 92704 114494 118491 136917 147028 146565 159067 160545 161703 173001 183063 185866 191649 191562

Wygrane po 50 zł., z literą s 150 zł.

71s 315s 998s 1436s 574s 738s 2098 319 75 96 784 3191s 450s 4293 431s 5684 869 6061s 452 502 7279s 725 34 894s 8322s 777 9175 466 593

10722 11439 12268s 627s 14726 803 15742 823s 16153s 407 961 17254 538s 18419s 19045 108

20100s 388 486 980s 21126s 244s 455 870 910s 92 22083 150 741 23529 72 24176s 214 80s 375 810 37s 26178s 658s 27005s 732 28879s 29392s 510 19s 985

30062 145s 312 31549s 32309s 33634s 770 34107s 443 35089s 183s 383s 799 36092 665 37017 138 38054 145 314s 568 725s 891s 906 39085 263 552 628s

40100s 499s 599 631 42115 610 37s 702s 43387 467s 82 635s 881 45047s 126s 403s 510 45 46115s 237 407 663s 73s 47106 48298 332 442 531s 943s 49068s 144s 649 786

50114s 241s 322 507s 757 51287 418s 556 87 52704 54489 883 55048s 537s 56039 266 524 766s 57239s 572 58136s 434 719s 832s 59015 77s

60164 96 229 324s 577 826s 61047 325 473s 640 957s 62035 566s 625 729 847s 63429 64271s 674s 731 65821s 62 979 66319 503 611s 80 67602 67s 747 68104 69606 881 946

70054 843 76 966s 71146 224s 369s 459 72110s 413 782 885 73385 74106 401s 578 849 75010 72 471 558 612 76111 447 539s 627 77147s 262 965s 78423 43s 898 79201s 80s 699 778 938

80509 81722s 82022 211 30s 543 83457 736 903 84174 280s 742 945 85163 923s 30 977s 86758s 87555s 93 944 88185 361 476s 928s 89515s 38s 608 845s

90041s 159 570s 93444s 735s 950s 94446s 900 35 95090s 485s 593s 963s 87 96270s 470 539s 72s 783s 96 839s 97095s 170s 255 492 534 642s 98248 941

100037 376 97 911s 101053 601s 102103 55s 893s 103412s 104226 105062 779 983s 106585 915 41 107555s 787 108179 351 650 67 109679

110334 841 53 111062s 157 306 783 112065 606s 872 940 113054 138s 353 114023 159 220s 419 696s 115289 343s 116149s 912s 117013 229 590 118552 771s 82 119181 97 587 694

120416 62s 121141 441 696 122483s 870s 123312s 909s 124142 125671s 126452s 547s 127047 67s 799s 908s 128450 74 843s 129575s 704 902s

130787 883s 131517s 132092s 252 901 133495 884s 134706 881s 135134s 406 887 136173 593s 137063s 586s 138715s 139723s

140204 12s 400 537 908 141082 142640 841s 143009 273 393 728s 144020 55s 925s 145557 701 146019s 21s 245 53 715 147302 582 859s 977s 148226s 506 714 149319s 462s

150290 767s 912 151135 674 91s 152535 41s 153032s 396 968 154241 451 885 155155s 156006s 191s 906 157056 179 225 943 158111s 370 94 461 64 665 873 159610s 824

160340s 442s 638s 161238 162266 67s 433s 163002 56s 754 164205 20 521s 837s 165123 53 435s 532 663 739 59 166559 746 859 68s 167075 266s 456 515s 751s 168301s 449s 615s 67s 937s

170235 745 171820s 172103 83s 173591 949 93 174262 331s 999 175108 486 176098 296 327 536 709s 898s 935s 177725s 178010 295 179296s 454s 63 982s

180654s 94 733 181150 61 878s 182246s 485 90s 721s 183021s 266 843 943 62 184097 419 186090 401 509 693 187535s 188083 164 361 440 633s 189219 312s 548s 52 696s 919

190769s 862s 191575 192424 503s 850 193110 520 86s 754s 194063s 232s 563s 729

CIAGNIENIE TRZECIE.

Wygrane po 50 zł., z literą s 150 zł.

56 845 935 1183s 245s 322s 94s 2188 867 3503 618 905 4324s 50 578 908 5037 168s 309 412 765 906 72 6558s 7143s 62s 565 68 8072s 342s 98s 610 22 59 902 03 32s 68 9658s 711s.

10032s 548s 11659 12648 746 867s 984 14172s 362 595 707 15219 874s 16241s 534 643s 861s 17134s 247 79 306s 780 18009 221 523s 75s 933s 19355 57 654 780s.

20010s 611s 761 924 21036 237 22038 860 978 23149 69 415s 35 24225s 456 25221 336s 839s 26182 215s 607 27133s 28009 103 51 29265 843s.

31165 460s 527 931 32368 33924s 34108 231 382 434s 35022 719 36288 757s 841 37685 777s 38000 215s 694 934 39052 148 491s 605s 912.

40187 265s 388s 41688 755s 948 42148 333 400s 43134 58 464 44178 505 870s 948 45700s 47326s 49283 379s 631s 23 730 72s 827

50373 509 659 808 61 51090 495s 52471s 53095 110s 54246s 565 985s 55082 724 827 56044 573 782 57286s 505 58224s 325 587s 782 838s 924s 59696s 872s 936.

60113 901 61630 743 830s 62035 34s 314s 547s 63531 64805 65623s 948 24 66155s 64 303 32s 424 650s 806 967 67229 91s 308 48s 99s 815s 974s 68011 109 75s 955s 69719s.

70278s 407 506 622 711 71125 72141 250 605s 73595s 74134 75285 504s 11 689 759 948 76831 42 77990s 78182 204s 876 92 94s 79060 572

80220 593 96 832 81097 295s 905 82080 405s 23s 541 781 815s 84078 145s 526 687 921s 24 62s 85264s 86003 891 919s 87252 855 89567 713s.

90081 840 91048 92066s 93912s 94036 434 36 72 95s 95271 473 691 811 96778 95 97370 824 98674s 528s 99055 491 759.

100264 845s 101325s 448s 91 866s 102655 842 103281 104027 299 334s 659 105031s 296s 504 106129 348s 426s 767s 107209 19s 78s 429s 858 108002s 168 287 482 535 109110 214s 898.

110244 315 50 77s 439 964 111189s 303s 112218 312 411 725 113058 269 996s 114402 70s 115639s 804 116023 645 117379 688s 836s 118124 82 951s 119409.

120166s 206s 837s 122075 137s 471 123193 294s 743 114397 642 743 65 125350 661s 845 126323 830 918 127845 128147 129714.

130542 871 131046 182 336 445s 725s 132038 107s 596 133096s 237 420s 78 894s 134038 115 98 709s 37s 52s 135452 536 136607s 779s 994 137002 71 138278 493 582 139419s 871s.

140438 51s 592 141369s 638 887 142292s 324s 19 703s 143204 756 145126s 202s 544 146151 401 697 147241 148160 935 149055s.

150037 282 470 76s 598 808s 936 151176s 396 795 153273s 300 507s 154025s 505 617 155051s 849 156111s 73 754s 157058 229s 650 797 857 158124s 159093.

160559s 715 983 161087 626s 879s 162416s 49s 163585s 966 164246 557s 165318 25s 755 852 166249 383 452 93 681s 167375 168169s 262 352s 764s 935s 169124 65 568 817.

170165 788s 95 171446 606 37s 792s 172524 42 173002 652s 851 911s 174023s 79 232s 531s 805 175510s 624 177280s 178036 778 179633s.

180273s 511 676s 181603 182407 926 183435 621s 732s 887s 184601 725 185220 89 752 186138 302s 601s 47 187209 423 53 767 844 940 188813s 189758.

190136 565 619 191438 632 192142 632 193025 80 216 720 826.

פון דער פּראָווינץ

אָזאָרקאָוו.

קריסטליכע משרת פון אַ פערשטאָרבענעם יודישען דאָקטאָר רופט די קהלה צו אַ דין - תורה

אין אָזאָרקאָוו האָט פּראַקטיצירט אַ רייה יאָהרען אַ יודישער דאָקטאָר, אַ געוויסער ראַבינאָוויטש.

געלעבט האָט ער דאָ אין איינזאַמקייט, ווייל זיינע אַלע קרובים האָט ער געהאַט אין רוסלאַנד. אַליין איז ער געווען אַ חלוש און נישט געטאָרט פיהרען קיין פאַמיליען - לעבען. ער איז אַלזאָ געבליבען אַן'אַלטער בחור.

מיט זיין בעל־הביתישקייט האָט זיך פערנומען אַ קריסטליכע משרת, וועלכע האָט איהם אין משך פון דער גאַנצער צייט געטריי געדינט.

ווען דער דאָקטאָר האָט דערפיהלט, אַז ס'האַלט שוין מיט איהם. גאָר שמאָל, האָט ער געמאַכט אַ צוואה, לויט וועלכער די שטיבען־ווירטשאַפט מיט די מלבושים דאַרף בעקומען דאָס משרת און די איבעריגע ירושה מוז איבערגעגעבען ווערען דער אָרטיגער קהלה, בתנאי, אַז זי וועט איהם איינאָרדענען די לוויה, ברענגען צו קבורה און שטעלען אַ מצבה.

דער דאָקטאָר איז טאַקע באַלד נאָכדעם געשטאָרבען. די קהלה האָט די לוויה איינגעאָרדענט, אַ קרקע האָט זי אויך געגעבען, הגם נישט קיין איבעריג פאַסיגע, אַ מצבה דאַגעגען האָט זי פערגעסען צושטעלען און נישט געקוקט דערויף, וואָס פון דאָקטאָרס טויט זענען שוין פערביי אייניגע יאָהרען האָט זיך נאָך קיינער נישט געפונען, וואָס זאָל דער קהלה וועגען דעם דערמאָהנען.

מיטן ענין פון דער מצבה האָט זיך איצט אָנגעהויבען צו אינטערעסירען נישט קיין אַנדערער ווי די געוועזענע קריסטליכע משרת. מ'האָט איהר געעצה'ט, אַז זי זאָל רופען די פערוואַלטונג פון דער קהלה צו אַ דין־תורה, וואָס זי גרייט זיך טאַקע צו טון — און אויב דאָס וועט נישט ווירקען, וועט זי זיך אַפילו נישט אָפּשטעלען פאַר קיין געריכטס־פּראָצעס.

מ. וו.

דער פּראָצעס פון די מערדער פון קעניג אַלעקסאַנדער און מיניסטער באַרטו

(ענדע פון דער 4־טער זייט)

ניג אַלעקסאַנדער איז אַ אויסגעגעבען געוואָרען דעם 1. אַפּריל 1934 אין טעראַנג אין בעלגיען, דער טעקסט פון דער רעזאָלוציע מיט'ן טויט אורטייל איז פערעפענטליכט אין דער צייטונג פון דער אָרגאַניזאַציע „ניעזאַוויסנאַ הרוואַטסקאַ דרזאַוואַ" וואָס איז ערשינען פריהער אין בערלין און שפעטער אין דאַנציק.

די פערפאָלגונג פון די פערשווערער האָט געהאַט אין אָנהויב אַנגעטראָפען אויף גרויסע שוועריגקייטען צוליב דער דעזאָריענטאַציע, וואָס איז ענטשטאַנען באַלד נאָכ'ן אַטענטאַט איז די אויספאָרשונג אוועק אויף פאַלשע שפורען, דער מערדער, וואָס איז דערהרגעט געוואָרען צוערשט האָט ער בעקומען מיט אַ שווערד איבער'ן קאָפּ און דאַן ער אַדורכגעלעכערט געוואָרען דורך עטליכע קוילען און צום סוף איז געלינטשט געוואָרען. אויף דער ברוסט האָט ער געהאַט אויסטאַטואירט איניציאַלען פון דער מאַקעדאָנישער רעוואָלוציאָנערער אָרגאַניזאַציע (אי. מ. ר. אָ.) ווי אויך דעם עמבלעם פון דער אָרגאַניזאַציע: צוויי ביינער פון שקעלעטען אין דער פאָרם פון אַ קרייץ מיט דער אונטערשריפט „פרייהייט אָדער טויט".

ד"ר פּאַוועליטש און קוואַטערניק, וואָס זענען אַרעסטירט געוואָרען אין טורין, איטאַליען האָבען פאַר דער איטאַליענישער אויספאָרשונגס־מאַכט קאַטעגאָריש געלייקענט, אַז זיי זאָלען האָבען עפּעס אַ שייכות מיט'ן אַטענטאַט. פּאַוועליטש האָט ערקלערט, אַז ער איז קיינמאָל אין זיין לעבען נישט געווען אין מאַרסעל און אין פראַנקרייך נאָר אַ קורצע צייט אין 1927 יאָהר אין פּאַריז, בכדי צו בעווייזען זיין אַליבי אין די טעג פאַר'ן אַטענטאַט האָט פּאַוועליטש פעסטגעשטעלט, אַז דעם 28. סעפּטעמבער האָט ער זיך צוגעהערט צו מוסאָליניס רעדע אויף דעם פּיאַצאַ דעל דואָמאָ אין מיילאַנד. און פון 30. סעפּטעמבער ביז'ן טאָג פון אַטענטאַט האָט ער נישט פערלאָזען טורין. קוואַטערניק האָט פערזיכערט, אַז ער קען נישט קיינעם פון די כאַרוואַטען, וואָס זענען אַרעסטירט געוואָרען און ווערען בעשולדיגט אין פראַנקרייך.

דער פּראָצעס וועט געדויערען צוויי וואָכען, דאָס געריכט דאַרף אויסהערען אַ סך עדות. דער פּראָצעס וועט זיך פערשלעפען דערפאַר, וואָס קיינער פון די אָנגעקלאָגטע קען נישט קיין וואָרט פראַנצויזיש און יעדע סערבישע פראַגע וועט מען מוזען איבערזעצען אויף פראַנצויזיש און פון פראַנצויזיש אויף סערביש.

דער פאָטאָגראַפישער אַטעליער
„POLONJA"
31 גדאַנסקאַ 31
פיהרט אויס אַלערהאַנד פאָטאָגראַפיעס צו פּעסער, לעגיטימאַציעס, מעטריקעס ווי אויך צו דער אובעזפּיעטשאַלניע לויט פאָרשריפטען, בעשטעטיגט דורך דער האַנדווערקער־קאַמער. אַלעס צו זעהר ביליגע פרייזען. אויפ'ן פערלאַנג פון קליענט פערטיג איך אויס אין פערלויף פון עטליכע מינוט. אַלעס שעהן און גוט רעטושירט. פּאָסטקאַרטען ווערען אויסגעפערטיגט לויט די נייעסטע זשורנאַלען צו זעהר ביליגע פרייזן.
„POLONJA"
אינהאַבער: דיפל. פאָטאָגראַף
גוטערמאַן
לאָדז, גדאַנסקאַ 31a

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג

(קאָמוניקאַטען)

דינה האַלפערן שפּילט היינט צום לעצטען מאָל „די אונגעזעצליכע פרוי" אין „ראָזמאַטאָשטשי"

היינט 9.15 אָוונט גרויסע פּאָפּולערע מאַסען־פאָרשטעלונג צו שפּאָט־ביליגע פרייזען. די בעליבטע קינסטלערין דינה האַלפערן שפּילט היינט צום לעצטען מאָל די שטאַרק אויסגענומענע פּיעסע „די אונגעזעצליכע פרוי".

מאָרגען דאָנערשטאָג ווערט געשפּילט „די מאָדעלקע" מיט דינה האַלפערן און איהר פּאַרטנער סעם בראָנעצקי אין די הויפּט־ראָלען.

פרייטאָג ד. 22־טען ח. ח. קומט פאָר די לעצטע געזעגנונגס־פּרעמיערע. עס ווערט אויפגעפיהרט דער גרעסטער טעאַטער־שלאַגער „מיט אָפענע אויגען" בעאַרבייט פון בעריהמטען שרייבער ל. מלאך רעזשיסירט דורך ח. סאַנדלער, מיט דער בעליבטער קינסטלערין דינה האַלפערן אין אַ נייער קונסט־ראָל.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	95.00
3 פּראָצענטיגע בודאָוולאַנע —	39.90
4 " דאָלאַרובקאַ —	52.75
7 " סטאַביליזאַציע (אַמ.)	61.75
5 " וואַרשאַווער ש.־ב. 1934	49.75
5 " לאָדזער	45.75
ענגלישער פונט — — —	26.16
דאָלאַר אָפיצ. — 531,25 נישט־אָפיציעל —	5.30
גאָלד־דאָלאַר — — —	9.00
גאָלד־רובל — — —	4.75
דייטשער מאַרק — — —	1.55

Dr.
R. Zaclwasser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 19, טעל. 125-17
נעמט אָן פון 1—2 און פון 4—6.30.

היינט פּרעמיערע! אַ פילם, וועלכער איבעראַשט און פאַראינטערעסירט! עקזאָטישע דראַמע, וואָס בעריהרט די פראַגע וועגען אייביגען ראַסען־קאַמף

קלאַנג־קינאָ
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

„שאַנכאַי" א. נ.

אין די הויפּט־ראָלען:
LORETTA JOUNG,
CHARLES BOYER,
WARNER OLAND.

אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג־צוגאַבע און „פּאַט"־אַקטואַליטעטען. —::— אָנהויב טעגליך 4.30 אַ זייגער נאָכמ., שבת און זונטאָג 12.30 בייטאָג.

אַלע אַרט גאַרדינען
אין קאַפּען, טיולענע און קאָרענקאָווע, ווי אויך אַ גרויסען אויסוואַהל פון טיול און שאַטקע פון מעטער. פערשידענע קאַפּעס פון פּלוש, גאָבעלין, בראָקאַט און זיידענע. צו בעקומען ביי
L. Elbaum, Łódź, Nowomiejska 26
פּראָנט 1־טער שטאָק
ס'ווערען אָנגענומען אַלע אַרט בעשטעלונגען פון די נייעסטע פאַסאָנען.

Dr. med. M. Wejs
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
לאַגעווניצקאַ 25 טעל. 215-18
ביים קאַבינעט: בעלויכטונג מיט קוואַרץ־לאַמפּען און עלעקטריזאַציעס.

Dr. J. Herszfinkiel
ספּעצ. פאַר קינדער־קראַנקהייטען
נעהמט אָן ביי זיך זשעלאַנאַ 8a
טעל. 111-87
ווי אויך אין לעטשניצע „פּאָמאָץ" אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען־קראַנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אָן פון 11—2 און פון 5 ביז 8.30

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95,
נעמט אָן פון 9—11 און פון 6—8 אָוונט

וויכטיג
פאַר יעדער פירמע!
ווילט איהר אייער געשעפט זאָל האָבען די געהעריגע רעקלאַמע? בעשטעלט אייערע
דרוק־אַרבייט
אין דער בעוואוסטער
שנעל־דרוקעריי
בראַמבערג
8 צעגעלניאַנאַ 8 פּראָנט
טעל. 255-09
שעהן און פּינקטליך אויסגעפערטיגט.
— ביליגע פרייזען. —
שעהן
מאָדערן
פּינקטליך

וויכטיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. ווערען פאַר איבערגעמאַכט די עלטעסטע
היטען
אויף גאַנץ ניי ווי אויך נייע היטען צו
3.50
Modystka
„TOLA"
23 Zawadzka 23

לעזט און פערשפרייט דעם נייעם פאָלקסבלאַט

לעטשניצע
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
11 בושעזשינער 11
טעל. 137-63
עס נעהמען אָן פאָלגענדע דאָקטוירים:
ד"ר קויפּמאַן, ד"ר דינענזאָן,
ד"ר רויטער, ד"ר שפּירא,
ד"ר שמערלאַווסקי,
ד"ר י. איציקזאָן, ד"ר סטופּאַי
ד"ר שמירגעלד, נערווען־קראַנקה.
און דענטיסטין סטאַראָפּאָלסקאַ
וויזיטען אין שטאָט.
אַלע אַרט מעדיצינישע הילף.
קאַבינעט פאַר פיזיקאַלישער טעראַפּיע,
אַ וויזיט 3 זל.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראָנט, 1־טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 און זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פאַרטאָג.
בעזונדערער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. H. Wajs
כירורג
וואוינט יעצט
פּיעטריקאָווער 17
טעל. 148-01

לעטשניצע
פאַר ווענערישע־קראַנקע
מענער־שוואַכע און הויט־קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אָוונט.
פרויען און קינדער נעמט אָן אַ פרוי־דאָקטאָר פון 11—1 און פון 5—7 אָוונט.
אַ בעראַטונג 3 זל.

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אַלע אַרט אַנאַליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א. אַ.
אויפ'ן טעלעפאָנישען פערלאַנג שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל און שיקען אָפּ די אַנאַליזען אַהיים

Dr. med.
G. Wegmajstrowa
18 Śródmiejska 18
tel. 246-58
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
נעמט אָן טעגליך פון 5—7 נאָכמיטאָג.

Dr. med.
P. Braun
ספּעציאַליסט פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 81
טעל. 100-57.
נעמט אָן פון 8—1 און פון 4—8 אָוונט

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזן

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
פערהיטונג נעגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָוונט.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6. שערפּיען 37 (בענעדיקטאַ)
נעמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

היגיענישע־כשר'ע מיטאָגען
ווערען אויסגעגעבען אין מאָדערן־איינגעריכטעטע צימערן צו זעהר נידריגע פרייזען, אויך נאָכטלעגער ביי צוקער.
לאָדז, קילינסקיעגאָ 41, וו. 39.

קליינע
אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

ראַקאַלען

צו פערמיטען דער „נייער ווינער זאַל", פּאָמאָרסקאַ 48, ווי אויך אַ פאַבריקס־לאָקאַל מיט אַלע איינריכטונגען: — צו ערפאַהרען אויפ'ן אָרט.

אָוועקצוגעבען אַ בודקע פון קויהלען מיט אַלע איינריכטונגען זאַוואַדזקאַ 47 פּיינגלבער. 2542

ס'ווערען געזוכט בוכבינדער־ און ליניער־אַרבייטער, ווי אויך געהילפען. זיך צו ווענדען 11. ליסטאָפּאַדאַ 14, פירמע „Kajet".

פערשידענעס

Zagubiono kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej za Nr. 2696474/11745 na imię Jakób Kupfer, 6-go Sierpnia 1.

Zagubiono kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej za Nr. 5689510/21874 na imię Berek Kupfer, Przejazd 12.

Zaginiony został kwik kaucyjny z Elektrowni ódzkiej na imię Małki Leslau, Nowomiejska nr. 6. 2541

אַנאָנסען־פּרייז פאַר אַ מילימעטער־שורה
פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב־יו"ט—24 גר. אין דער ווייס שפּאַלטען
אין טעקסט—40 " " " " —60 " " 4 "
אויפ'ן טעקסט—12 " " " " —18 " " "
[illegible] 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. אַ מ/מ
(אין דער זייט שפּאַלטען)
[illegible]

אַבאָנעמענטס־פּרייז:
אין לאָדז — אַ [illegible] אַ חודש
[illegible]
פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש אין
אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקע—1 דאָל.

[illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

[ד]ייטשע פרויען פיהלען זיך אומגליקליך
צוליב די נאצי=געזעצען געגען יודען

(א בריף פון בערלין)

פון ב. סמאליאר

אין די הערבסטיגע, רעגענדיגע אָוועגטען, [...] דאס לעבען אין בערלין איז אַזוי שווער און [...] איז גוט צו זיצען אין דער היים, זיך [...] ביים פייער-פּלאַץ, און דורכקוקען דאָס [...] ליטעראַטור וואָס האָט זיך אָנגעזאַמעלט [...] מיין שרייב-טיש.

[...] קיין סך ביכער זענען אין דעם דאָזיגען פּע־[...] נישט פאַרהאַן. ביכער האָבען בכלל איצט אויפ־[...] צו ערשיינען אין דייטשלאַנד. יענע וואָס [...] יאָ, זענען נישט ווערט אין דער האַנד [...]עמען.

[...]לעטער איך די זשורנאַלען.

[...] זשורנאַלען אין דייטשלאַנד האָבען מיט־[...] אָנגעפאַנגען שטאַרק זיך צו בעשעפטיגען [...] דער דייטשער פרוי. די דייטשע פרוי איז [...]פרידען. זי איז אומצופרידען אין אַלע היב־[...]: סיי דערפון וואָס מען שטופּט איהר צוריק [...] קיך אריין, סיי דערפון וואָס מען האָט אַוועק־[...]עלט אַ געזעצליכע וואַנט צווישען איהר און [...] יודישע בעקאַנטע.

[...] דייטשע פרוי האַלט גראָד פון איהרע [...] בעקאַנטע. יונגע דייטשע מיידלעך, — [...] וואָס האָבען געהאַט אַ געלעגענהייט צו [...] אין פריינדליכע בעציהונגען מיט יודישע בחו־[...] — זיי לעבען איצט דורך אַ ריזיגע טראַגעדיע. [...]קליכע לעבענס-טראַגעדיע.

[...] יונגע דייטשע מיידלעך האָבען פאַר די לעצ־[...] קהרען, — זאָגאַר אונטער דער מאַכט פון [...]צים, — ענטוויקעלט אין זיך מעהר צוגעבונ־[...] צו יודישע יונגעלייט ווי צו דייטשע. דער [...] זאָגאַר דער יונגער מאָדערנער דייטש, איז [...] און עגאָאיסטיש. דער יוד איז מילד און [...]האַרציג. דער דייטש איז קאַרג און אויס־[...]נט. דער יוד איז לייכט און דזענטעל־[...]. דער דייטש איז דעספּאָטיש און קוקט אויף [...] פרוי ווי אויף אַ שטיק מעבעל. דער יוד איז [...] און ווייסט ווי צו שעצען זיין פרוי אַלס [...], אַלס מענש, אַלס פרוי און אַלס געליבטע.

[...] דעם דאָזיגען גרויסען אונטערשייד צווישען [...] יונגען יודען און דעם יונגען דייטש, — איהם [...] די פערשידענע נאַצי-געזעצען בשום אופן [...] געקענט פערטושעווען. מיט דער גאַנצער [...] יודישער פראָפּאַגאַנדע וואָס די נאַציס פיה־[...] האָבען זיי צו דער דייטשער אויפגעקלערטער [...] קיין צוטריט נישט געהאַט. פאַר איהר, פאַר [...] דאָזיגער פרוי, האָבען די אַנטיסעמיטישע [...]קלען אין די נאַצי-צייטונגען גאָרנישט געמיינט. [...] זי אַמאָל אין זיי אַריינגקוקען, האָט זי בלויז [...]שמייכעלט פון די אידיאָטישע בעשולדיגונגען, [...] די דאָזיגע אַרטיקלען האָבען ענטהאַלטען געגען [...] יודען. נישט געגלויבט מיט זיין מעהר-ראַפּי־[...] פּראָפּאַגאַנדע, און זיכער נישט יוליוס [...]נער מיט זיין וואולגאַר-פּאָרנאָגראַפישער פּ[...] [...]בע האָבען איהר געקאָנט איבערצייגען אין [...] געשריי וועגען „ראַסענשאַנדע".

[...]נקט ווי אין יענע יאָהרען איידער די נאַ־[...] זענען געקומען צו דער מאַכט, אַזוי אויך [...] אונטער די נאַציס, האָבען דייטשע מיידלעך [...] געזעצט זייערע פריינדליכע בעציהונגען מיט [...] און האָבען גאָר נישט געקלערט זיי איבער־[...]ען. אַ גרויסע צאָל דייטשע מיידלעך האָבען [...] יודען חתונה געהאַט און זיך זאָגאַר געלאָזט [...] אויסוואַנדערען פון דייטשלאַנד. אַנדערע [...] געלעבט מיט יודען אַלס ציוויל געהייראַט, [...] האָבען גאָרנישט געקלערט דערפון, אַז עס [...] קומען אַ טאָג ווען זיי וועלען געצוואונגען [...] מיט געוואַלד דורך דער נאַצי-מאַכט זיך [...]ייסען פון זייערע יודישע מענער. אין ערג־[...] פאַל, האָבען זיי גערעכענט, וועלען זיי [...] חתונה האָבען מיט זייערע יודישע געליבטע [...] זאַך וועט זיין ערלעדיגט.

[...] נייע אַנטי-יודישע נירענבערגער-געזעצען [...] ווי מיט אַ שאַרפער האַק אָפּגעהאַקט די

דאָזיגע אַלע אויסרעכענונגען. די דאָזיגע געזעצען וואָס פערבאָטען אונטער שווערע שטראָפען, אַז אַ דייטש מיידעל זאָל איבערהויפּט חתונה האָבען מיט אַ יוד, האָט געטראָפען טויזענטער דייטשע מיידלעך ווי אַ טויט-קלאַפּ.

טויזענטער דייטשע מעדלעך וואָס האָבען יו־דישע געליבטע, אָדער וואָס לעבען שוין מיט זיי־ערע יודישע מענער אין ציווילען הייראַט פאַר יאָהרען און יאָהרען, זענען דורך די נירענבער־גער געזעצען אַוועקגעשטעלט געוואָרען אין אַ לאַגע, אַז זייער גאַנץ לעבען איז איצט צובראָכען. זיי האָבען זייערע יודישע מענער ווירקליך ליב, זיי קענען זיך פון זיי נישט שיידען. זיי זענען פאַקטיש פערהייראַט צו די דאָזיגע מענער מיט לייב און לעבען.

פון דער צווייטער זייט, קענען זיי אָבער מיט זייערע מענער מעהר זאָגאַר זיך נישט טרעפען, אויב זיי ווילען נישט ברענגען אומגליק סיי אויף זיך און סיי אויף זייערע מענער. זיי מוזען רואי־נירען זייער גאַנץ לעבען בלויז דערפאַר, ווייל אַזוי וויל דער סאַדיסטישער שטרייכער, ווייל אַזוי וויל געבעלס, און ווייל אַזוי ווילען יענע אַלע געקריוו־דעטע דייטשען וואָס האָבען אַ בייז האַרץ אויף יודען.

די טראגעדיע פון אַזעלכע עדייטשע פרויען איז נישט צו בעשרייבען. זי איז פיל ערגסער זאָגאַר ווי די טראגעדיע פון דעם גאַנצען דייטשען יודענטום. אויף דעם דייטשען יודענ־טום קוקט דאָך די וועלט. אויף זיי אָבער — אויף די פאַקטישע ווייבער וואָס מען האָט מיט געוואַלט אָפּגעריסען פון זייערע מענער, — אויף זיי קען זיך קיינער נישט אומקוקען. זיי מוזען, — צי זיי ווילען, צי נישט, — פערלאָזען זייערע מע־נער און לעבען אין צובראָכענער איינזאַמקייט. אין טיפער בענקעניש. אין שטילען צער. אין פיינליכער נאָגעניש.

אַביסעלע קיביץ
(הומאָר פון טאָג)

ריכטער: איהר ווייסט, כאָטש וואָס פאר א שטראָף עס קומט פאר האָבען צוויי ווייבער?

אַנגעקלאָגטער ביגאַמיסט: (מיט א ביטערען זיפץ): יאָ, איך ווייס, די שטראָף פאָר נעמען צוויי ווייבער איז דאָס וואָס מען קריגט צוויי שוויגערס.

* * *

יונגעלע: איז טאַקע אמת, אז מאַנכע וואַלד-חיות קריגען יעדען יאָהר א נייעם פעלץ?

פּאַטער: געוויס, זענען דאָ אזעלכע חיות. דיין מאַמע איז איינע פון זיי.

* * *

ער: ווי קענסט איהר צווייפלען אין מיין ליבע צו אייך? פיהלט נאָר ווי שטאַרק מיין האַרץ קלאַפּט!

זי: פון וואַנען ווייס איך עס, אז אייער האַרץ קלאַפּט פון ליבע? אפשר איז עס בלויז א האַרץ פעהלער?

* * *

ער: א מאַן וואָס בעט ענטשולדיגונג ווען ער האָט בעגאַנגען אַ פעהלער, איז אַ קלוגער מאַן.

זי: און א מאַן וואָס בעט ענטשולדיגונג אפילו ווען ער האָט גאָר קיין בייז נישט געטון, וואָס פאר א מאַן איז דאָס?

ער: א פערהייראַטער מאַן!

* * *

מאַן: איך קום נאָר וואָס פון אַנ'אויסשטעלונג פון הינט.

פרוי: טאַקע? וועלכען פרייז האָסטו געוואונען?

דאָס לעבען אין ארץ=ישראל
ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען אגענטור

דאָס געזעץ - בוך פון ארץ - ישראל

ירושלים. ווי ימ"א דערוויסט זיך ווערט די טעג פערענדיגט דאָס דרוקען פון דעם נייעם געזעץ־בוך פון א"י. דריי בענדער אין דער ענגלישער שפּראַך זענען שוין אָפּגעדרוקט געוואָרען אין לאָנ־דאָן. אין העברעאיש און אין אַראַביש זענען ביז־איצט אָפּגעדרוקט נאָר צוויי בענדער. דער דריטער באַנד וועט אין קורצען אַרויס פון דרוק. ווי מען רעכענט, וועט שוין פריהלינג-צייט דאָס געזעץ-בוך זיין אין פערקויף. דאָס בוך ענטהאַלט אַלע געזעצען, וואָס זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען אין א"י. דער רעדאַקטאָר פון געזעץ-בוך איז ה' דרייטמאַן.

די בוי - בעוועגונג אין תל אביב.

תל־אביב. אין אָקטאָבער האָט די טעכנישע אָפּ־טיילונג פון דער שטאָט פערוואַלטונג אַרויסגעגעבען בוי-ערלויבנישען אויף א וואוין שטח פון 33.700 קוואַדראַט מעטער, דער דורכשניטליכער בוי שטח יעדען חודש בעטרעפט 40.000 קוו. מעטער. מען דאַרף אָבער נעהמען אין אכט אז אין אָקטאָבער זע־נען אויסגעפאַלען די ימים טובים.

40 יודישע משפחות פון פוילען ווערען קאָלאָניזירט ווערען אין א"י

ירושלים. „דבר" פערעפענטליכט א גע־שפּרעך מיט ה' צבי ליבערמאַן פון נהלל, וועלכער איז, ווי בעקאַנט, געפאָהרען קיין פוילען צו אָרגאַני־זירען די קאָלאָניזאַציע פון מיטעלשטאַנד, ה' ליבער־מאַן האָט ערקלערט, אז פערציג יודישע משפחות פון דעם מיטעלשטאַנד האָבען שוין אונטערגעשריבען די קאָנטראַקטען. אין דער צייט פון אונטערשרייבען דעם קאָנטראַקט האָט יעדער אריינגעטראָגען צו 25 פונט. דאָס איבעריגע געלד, — ביז 500 פונט — וועלען די קאַנדידאַטען אריינטראָגען נאָך א מעלדונג פון דעם קאָלאָניזאַציאָנס - דעפּאַרטאַמענט פון דער יודישער אגענטור. מיט עטליכע וואָכען צוריק האָט די עקזעקוטיווע שוין פונאַנדערגעשיקט מעלדונגען און א סך האָבען שוין אריינגעטראָגען דאָס גאַנצע געלד און די פאַמיליעס האָבען שוין בעקומען סער־טיפיקאַטען. עס איז כדאי צו בעמערקען, אז די אַלע, וואָס האָבען אונטערגעשריבען אַזעלכע קאָנטראַקטען, ווערען אָנערקענט פון דער רעגירונג אלס קאַפּיטאַלי־סטען. עס איז אנצונעהמען האָט ה' ליבערמאַן פער־ענדיגט זיין געשפּרעך, אַז אין משך פון די נאָהענט־טע צוויי מאָנאַטען וועלען שוין אַלע אריינטראָגען די נויטיגע סומען (20,000 פונט) און אין די נעכ־סטע דריי פיר חדשים וועלען זיי אַלע קומען מיט זיי־ערע משפחות צו בעזעצען זיך אויף דעם באָדען.

א"י רעגירונג קומט צוהילף די אראַבי־שע דערפער.

ירושלים. די רעגירונג האָט אסיגנירט 900 פונט אויף פערבעסערען דעם וואַסער פערזאָרגונג פון דעם אראַבישען דאָרף שעיר. וואָס אין חברונער דיסטריקט. דאָס דאָרף אַליין בעטייליגט זיך אין די הוצאות בלויז מיט 30 פונט.

נייע העברעאישע איבערזעצונג פון דעם באזעלער פּראָגראַם.

ירושלים. די עקזעקוטיווע פון דער יודישער א־גענץ האָט בעשלאָסען אויף דאָס ניי איבערצוזעצען דעם באזעלער פּראָגראַם פון דייטש אויף העברע־איש. ווי בעוואוסט איז דער ציוניסטישער פּראָגראַם וועלכער איז אָנגענומען געוואָרען אויף דעם ערש־טען ציוניסטישען קאָנגרעס אין באזעל, געשריבען געוואָרען אין דייטש. די איצטיגע ליטונג האָט איינ־געפונען אז די העברעאישע איבערזעצונג איז נישט גענוג פּינקטליך, און קאָרעקט. דעריבער האָט זי בע־שלאָסען אויסצופערטיגען א נייע איבערזעצונג. דער דאָזיגער שריט איז אויך פערבונדען מיט דער שקל־אקציע, אינגיכען דאַרף מען אָנהויבען צו דרוקען שקלים. ווייל דעריבער די עקזעקוטיווע אז אויף די נייע שקלים זאָל זיין א ריכטיגע און גוטע איבערזע־צונג פון דעם פּראָגראַם. וואָס איז די באַזיס פאר דער ציוניסטישער בעוועגונג, די נייע איבערזעצונג וועט מוזען בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן ציוניסטי־שען אקציאָנס קאָמיטעט.

דער קאַטאַסטער פון דער יודישער בעפעלקערונג אין א"י.

ירושלים. נאָכדעם ווי עס זענען בעזייטיגט גע־וואָרען געוויסע יורידישע שוועריגקייטען, האָט דער ועד הלאומי זיך ווידער גענומען ענערגיש אויס־צופערטיגען דעם יודישען קאַטאַסטער, צוגויפּשטע־לען דעם קאַטאַסטער פון דער „כנסת ישראל" איז א גאַנץ קאָמפּליצירטע ארבייט, ווי צ.ב. צו רעכענען א מענשען, וועלכער איז איבערגעפאָהרען פון איין שטאָט אין דער צווייטער, די פראַגע ווענען די נייע געקומענע און אנדערע, ווען דער קאַטאַסטער וועט געענדיגט ווערען וועט מען קענען צוטרעטען צו די וואַהלען פון דער „אַאסיפת הנבחרים."

כפר חיים בויט זיך.

ירושלים. די קאָלאָניע כפר חיים אין עמק חפר, וואו עס האָבען זיך בעזעצט 30 משפחות, איז היי יאָהר אונטער דער אויפזיכט פון קאָלאָניזאַציאָנס דעפּאַרטאַמענט פון דער יודישער אגענץ, יעדע מש־פּחה וועט בעקומער א הלוואה פון 250 פונט אויף 20 יאָהר. (4½ פּראָצענט יעהרליך), צוזאַמען מיט די 10 פונט וואָס ווערען אינוועסטירט דורך יעדע משפחה גופא, וועט דאָס זיין גענוג אויף צו בויען א דירה, ווירטשאַפטליכע בנינים, קויפען דעם נויטי־גען אינוועגטאַר, א קוה, (40 פונט), 50 עופות (10 פונט), א.ד.גל. אין דער נאָהענטסטער צייט וועלען שוין אונטערגעשריבען ווערען די הלוואה אָפּמאַכען צוערשט וועט מען איינקויפען דעם לעבעדיגען אינ־ווענטאַר און מען וועט צוטרעטען צו בויען די ווירט־שאַפטליכע בנינים.

12.000 פרוכט בוימער ווערען פער־פלאַנצט אין כפר עציון.

ירושלים. די געזעלשאַפט „אל ההר" איז שוין צוטרעטען צו די ארבייטען וואָס זענען פערבונדען מיט פערפלאַנצען 12.000 פרוכט בוימער אין כפר עציון, פון דער צאָהל וועלען 8.000 בוימער פער־פלאַנצט ווערען אויפ'ן שטח פון דער זידלונג „פרי עמל", וואָס צעהלט 50 משפחות יעדע משפחה האָט געקויפט 15 דונאַם. 3 דונאַם דאַרפען פערפלאַנצט ווערען דורך דער געזעלשאַפט מיט פערשידענע פרוכט בוימער.

ביי די פלאַנצונגס ארבייטען זענען שוין איצט בעשעפטיגט קרוב 50 ארבייטער. די זידלונג „פרי עמל" וועט אין פריהלינג צוטרעטען צו בויען 20 הייזער.

ראַספּוטין און זיין יודישע געליבטע
[ר]ויגענדע לעבענס - געשיכטע דערציילט פון איהר אַליין)

איבערגעגעבען פון ה. אַקערמאַן.

[...]אָט איז געקומען די גליקליכע מינוט און [...] איז אַריינגעקומען אין קייזערליכען הויף, [...] ער איז אַריינגעקומען (אין אויסקוק ווי [...]'ער מוזשיק, אַ ברייט-ביינינער, מיט אַ לאַנ[...] [...]פרינע האָר, איינמיטען אַ שרונט) און האָט [...]גוינט פאַר'ן קיסר מיט דער קייזערינע, [...] זיי ענטוזיאַסט געוואָרען נאָך זייער גרויסער [...]טונג.

[...] ווי אַ מענש, וואָס טרינקט זיך כאַפּט [...] אָן אַ שטרוי, אַזוי האָבען זיך די פער־[...]טע עלטערען (דער קיסר מיט דער קייסע[רין] [...] אָנגעכאַפּט אָן ראַספּוטינ'ען.

[...] ראַספּוטין איז מיט'ן קייזערליכען שטאַ־[...] אָפּגעפאָהרען פון דאָרף קיין פעטערבורג, [...] ער זיך געזעגנט מיט נעמי'ן און ער האָט [...] צוגעזאָגט צו שרייבען. אַז ראַספּוטינ'ען וועט [...]רט זיין צו בלייבען שוין אויף שטענדיג אין [...]בורג, דאָס האָט זיך איהם אפילו נישט [...] און נעמי'ן אויך נישט.

[...] ער וואָלט עס דאַן געוואוסט, אַז דער [...]צודרעהטער, פשוט'ער פויער וועט קומען אין [...]ליכען הויף און וועט דאָרטען שפּילען אַ [...]

[...]עמי, ווען ראַספּוטין איז אַוועקגעפאָהרען קיין [...]בורג: בטאָ זעהר געבענקט נאָך איהם. ערשט

דאַן, ווען זי איז, פון איהם געווען צושיידט, האָט זי ערשט געזעהען ווי שטאַרק ליב זי האָט איהם און ווי שווער עס איז איהר צו זיין אָהן איהם. און לויט די בריף, וואָס ראַספּוטי'ן האָט געשריבען צו נעמי'ן קען מען זעהען, אַז ער איז אין איהר אויך געווען פערליבט. אָט וואָס ער שרייבט צו איהר אין זיין ערשטען בריף, די ערשטע איינדרוקען פון פעטערבורג:

„מיין שעהן ,ליב קעצעלע! עס איז זיך שווער צו גלויבען, אַז איך, גריגאָרי יעפימאָוויטש, פון דעם דאָרף פּאָקראָווסקאָיאַ, זאָל האָבען אַריבערגע־טראָטען די שוועל פון קייזערליכען הויף. אַז, עס האָט אָבער געטראָפען, און נאָך ווי אַזוי! וואָלסט געמעגט זעהען, קעצעלע מיינס, ווי אַזוי דער צאַר מיט דער צאַריצע האָבען פאַר מיר אויפגעפּאַלט די טירען ברייט און האָבען מיך אַריינגעפיהרט צו צאַרעוויטש. און די „גרויסע" דאָקטוירים, ווי אַזוי זיי זענען געשטאַנען און האָבען מיך אָנ־געקוקט ווי וועלף אַ שעפּעלע...

„האָסט געמעגט זעהן און הערען ווי אַזוי די צאַריצאַ האָט מיך מיט טרעהרען אין די אויגען גע־בעטען, אַז איך זאָל איהר בן - יחיד איהרען געזונד מאַכען, און ווי אַזוי ביים צאַר אין די אויגען זענען געשטאַנען טרעהרען, ווען איך בין צוגעגאַנגען צום צאַרעוויטש.עס בעט און ער האָט צו מיר אַ שמייכעל געטון, גלייך ווי עס וואָלט איהם שוין גרינגער געוואָרען...

„מען האָט מיר אָפּגעגעבען אַליין עטליכע צימערען, ווי די וועלדער גרויס, און וואָלסט גע־מעגט זעהען אויף וואָס פאַר אַ בעט איך שלאָף. אָבער, וועווירעקל מיינס, אָהן דיר איז מיר אומעטיג, און איך וויקעל זיך אויפ'ן געלעגער ביינאַכט און קען נישט שלאָפען, אַזוי בענק איך נאָך דיר. שרייב מיר יעדען טאָג און איך וועל דיר ענט־פערען".

און אויף די בריף צו נעמי'ן פלעגט זיך ראַס־פוטין אונטערשרייבען: „דיין גריגאָרי".

אַריבער דריי חדשים צייט האָט אָנגעהאַל־טען די קאָרעספּאָנדענץ צווישען נעמי'ן מיט ראַס־פוטינ'ען און אין דער צייט האָט זי פון איהם גע־האַט אַריבער צוואַנציג בריף, אין אַלע בריף צו איהר זענען געווען אָנגעפּיקעוועט מיט די צערט־ליכסטע און ליבסטע ווערטער. איין בריף, וואַרימער פונ'ם צווייטען, איינער פייערדיגער פונ'ם אַנדערען.

אין איין בריף צו נעמי'ן שרייבט איהר ראַס־פוטין:

„די צאַריצע איז גוט צו מיר און זי שמייכעלט אָבער גאָט אין הימעל ווייסט ,אַז ווען איך רעד מיט איהר, טראַכט איך וועגען דיר, און טראַכ־טענדיג וועגען דיר מאַכט מיך גליקליך, אַז איך בין טאַקע נישט קיין פשוט'ער מענש, נאָר עפּעס אַ העכערע קראַפט זיצט אין מיר, — ווייל אַנדערש וואָלט איך נישט געהאַט דעם זכות דיך צו האָבען"...

און אין נאָך אַ בריף שרייבט ער איהר — דאָס איז, ווייזט אויס, שוין געווען דאַן, ווען דער צאַרעוויטש האָט אָנגעהויבען פיהלען בעסער, ווען ער פלעגט שוין אפילו צוביסלעך אַרומגעהן פון בעט:

„צו מיין נישט פערגעסליכער נאַדיאַ'ן, נאַדיאַ טייערע!

„ערשט נעכטען פאַרנאַכט בין איך געזעסען אין קייזערליכען הויף צווישען א סך געהויבענע געסט, וואָס זענען ספּעציעל געקומען מיט מיר זיך צו בעקענען, און צווישען וועלכע עס האָבען זיך געפונען די שענסטע און פאָרנעמסטע דאַמען פון דער הויכער געזעלשאַפט, און דער צאַר מיט דער צאַריצאַ אַריינגערעכענט, און אַלע האָבען אויף מיר געקוקט מיט בעגייסטערונג. אָבער איך פער־זיכער דיר, ווי יעזוס איז אונזער גאָט, אַז די גאַנצע צייט ביזטו, נאָר דו, געשטאַנען פאַר מיינע אויגען און נאָר דיך האָב איך געזעהען, און נאָר דיין קול האָב איך געהערט. ערשט איצטער, ווען מיין גוף איז ווייט פון דיר, פיהל איך ערשט ווי אונ־זערע נשמות זענען נאָהענט ,אַזוי נאָהענט, אַז אונזערע ביידע נשמות זענען איין נשמה.

„עס איז אונמעגליך פאַר מיר זיך פון דאַנען אַרויסצורייסען, ווייל דער צאַרעוויטש דאַרף מיך זעהר האָבען, אָבער אינגיכען האָב איך אַ פּלאַן ווי אַזוי מיר זאָלען זיך זעהען צוזאַמען"...

וואָס פאַר א פּלאַן ראַספּוטין האָט דאַן גע־האַט פאַר נעמי'ן האָט זי נאָך נישט געוואוסט, אָבער ס'האָט לאַנג נישט גענומען און זי האָט זיך פון איהם דערוואוסט.

באַלד נאָר ווי ראַספּוטין האָט אין פעטערבורג אָנגעהויבען בעריהמט צו ווערען און אין קייזער־ליכען הויף איז פאַר איהם געווען אַנ'אָפענע טיר, האָט ער געשיקט נאָך נעמי'ן זי זאָל צו איהם קומען קיין פעטערבורג.

(ווייטער קומט).

ד"ר נחום גאלדמאן
וועגען די ציוניסטישע אויסזיכטען

(בריף פון בעלגיען)

ד"ר נחום גאָלדמאַן, מיטגליד פון דער עקזע-
קוטיווע און פערטרעטער פון דער יודישער אַגענץ
ביים פעלקער-בונד, האָט אין אַנטווערפען געהאַל-
טען אין „דיאמאנטקרינג" א רעפעראט וועגען די
„ציוניסטישע אויסזיכטען אין דער נאָהענטסטער
צייט".
אין ערשטען טייל פון זיין רעפעראַט שיל-
דערט דער רעדנער אויספיהרליך די לאַגע פון
די יודען אין די גלות-לענדער און בעיקר אין
דייטשלאַנד. די לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד
איז אַ פולקום אויסזיכטסלאָזע. און אַלץ וואָס
איז פאַר די לעצטע צוויי יאָהר פאָרגעקומען אין
דייטשלאַנד איז נאָר געווען אַן אידיליש פאָרשפיל
אין פערגלייך צו דער אויסראָטונגס-פּאָליטיק וואָס
האָט זיך אָנגעהויבן מיט די נירענבערגער געזעצן.
דער רעפערענט שילדערט דערנאָך אין אַ
שפּאַנענדער פאָרם די גרויסע ענטוישונג, וואָס
מיר האָבען געהאַט אין דער אַזוי געריפענער
ציווילּיזירטער וועלט. אוודאי, האָבען זיך דאָ און
דאָרט געלאָזט הערען איינצעלנע אויפריכטיגע פראָ-
טעסטען פון גרויסע פערזענליכקייטען, אָבער די
בילאַנץ פון די דערפאַהרונגען צווינגט אונז צו
מאַכען די מורא׳דיגע פעסטשטעלונג, אַז מיר קאָנען
נישט רעכענען אויף קיינעם נישט; אַז מיר קענען
נישט רעכענען אויף קיין פרעמדער הילף.
די טראַגעדיע פון די דייטשע יודען, וועלכע
האָט פערכאַפּט די וועלט אין אַזאַ דראמאַטישען
טעמפּאָ, האָט אָפּגעלענקט אונזער אויפמערקזאַמ-
קייט אויף פון אַנדערע יודישע טראַגעדיעס וואָס
עס שפּילען זיך אָפּ אין די מזרח-לענדער פון איי-
ראפּע אין פוילען, אין רומעניען און אין די אַרו-
מיגע לענדער איז די לאַגע פון די יודען אַ דורכ-
אויס אַ פערצווייפעלטע. הונדערטער טויזענטער
יודישע פאַמיליעס גייען דאָרט ממש אויס פון
הונגער און ווען אפילו מיר ווייסען, אַז אַ מענש
האָט פיל כּוח צו ליידען, נויטיגט מען זיך פאָרט
אין אַ מינימום אום כאָטש צו עסען צוויי מאָל אין
טאָג אַ שטיקעל טרוקען ברויט. אָבער אַפילו דאָס
איז פאַר הונדערטער טויזענטער אַן אומדערגרייכ-
באַרער אידעאַל.
און אויך דאָ שטעהען מיר פאַר אַן איינציגען
אויסוועג אויסוואַנדערען.
און דאָ שילדערט ד"ר גאָלדמאַן דאָס טראַגיש-
קאָמישע זוכען נאָך אימיגראַציע-לענדער פון דער
פעלקערבונד קאָמיסיע פאַר דייטשע פליטים, וואו
דער רעפערענט איז אַ מיטגליד. און דערציילענדיג
וועגען דער ערשטער זיצונג וואָס פראָפּ. ווייצמאַן
און ער האָבען מיט צוויי יאָהר צוריק אָפּגעהאַלטען
מיט דעם הויך-קאָמיסאַר מאַקדאָנאַלד, וועלכער
איז געווען אַזוי אָפּטימיסטיש און האָט פאַר זיי
ענטוויקעלט אַ גאַנצע רייהע גרויסצוגיקע פּלענער
בנוגע דער אויסוואַנדערונג פון די דייטשע פליטים,
דערמאָנט דאָס וואָרט פון פראָפ. ווייצמאַן וואָס
ער האָט איהם געזאָגט אויף דער טרעפּ פון יענעם
געבייפער האָטעל, ווען זיי האָבען פערלאָזען דעם
הויך-קאָמיסאַר:
— איך האָב מורא, אַז די טעטיגקייט פון
דער קאָמיסיע וועט זיך בעגרעניצען דערויף, וואָס
זיי וועט פערלאַנגען מעהר סערטיפיקאַטען ביי דער
יודישער אַגענץ!
ליידער זענען די דאָזיגע ווערטער פון פראָפּ.
ווייצמאַן מקוים געוואָרען. צוויי יאָהר נאָכאַנאַנד
האָט מען געהאַלטען אין איין זוכען אימיגראַציע-
לענדער: קאָלאמביא, עקוואדאר, טשילי, האנ-
דוראס, און נאָך פיל אַנדערע אומציילּיגע. פון
אַלץ האָט זיך אָבער אויסגעלאָזען אַ גאָרנישט
בקיצור, עס איז בעוויזען, אַז עס זענען נישט
געווען קיין שום אימיגראַציע-לענדער, אַז די אַר-
בייט פונ׳ם הויך-קאָמיסאַר איז דורכגעפאַלען און
ביי דער לעצטער זיצונג, וואו די קאָמיסיע האָט
זיך אויפגעלעזט, האָט מען טאַקע געשיקט אַ טע-
לעגראַמע צו דער יודישער אַגענץ בעטענדיג נאָך
סערטיפיקאַטען.
אַלזאָ עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז עס
איז פאַרהאַן איין אויסוואַנדערונגס-לאַנד. ארץ-
ישראל.
און דאָ גייט ד"ר גאָלדמאַן איבער צו דעם
אייגענטליכען הויפּט-טייל פון זיין רעפעראַט און
שילדערט די געוואַלדיגע לייסטונגען פון דער
אויפבוי-אַרבייט אין אַרץ-ישראל. דאָס, וואָס די
יודען האָבען פאַר דער קורצער צייט אויפגעטון אין
ארץ-ישראל אויפ׳ן קאָלאָניזאַטאָרישען געביט, איז
אַנ׳אוניקום אין דער קאָלאָניזאטארישער גע-
שיכטע. די אַלע פּאָליטיקער און מלוכה-מענער וואָס
האָבען זיך נאָך מיט עטליכע יאָהר צוריק סקעפּטיש
בעצויגען צו דער אויפבוי-אַרבייט אין פּאַלעסטינע,
האָבען היינט די גרעסטע בעוואונדערונג פאַר די
יודישע אויפטוען און נישט אַמוויינגסטען — וואָס
עס איז פאַר אונז אַזוי וויכטיג — די מאַנדאַט-
מאַכט גופא. און דער מייסטערהאַפטער רעדנער
דערמאָנט ווי אַזוי דער דאָזיגער רעספּעקט, די דאָ-
זיגע בעוואונדערונג איז געקומען צום אויסדרוק
אויף דער לעצטער זיצונג פון דער מאַנדאַט-
קאָמיסיע וואו עס זענען איינער נאָכ׳ן אַנדערען
אויפגעשטאַנען די פערטרעטער פון די גרעסטע
קאָלאָניאַלע אימפּעריעס, וועלכע זענען אוודאי נישט
קיין סענטימענטאַלע פעלטאָניסטען, נאָר גאַנץ
ניכטערע פּאָליטיקער — און האָבען אויסגעדריקט
זייער גרעסטע אַנערקענונג און בעוואונדערונג פאַר
די געוואַלדיגע לייסטונגען פון די יודען אין א"י.
און ד"ר גאָלדמאַן בעווייזט, ווי בערעכטיגט
עס איז די דאָזיגע אַנערקענונג, און ער שילדערט
דעם גרויסען אויפשוואונג פון ארץ-ישראל, וועל-
כעס האָט אין לעצטען יאָהר אויפגענומען 60 טוי-
זענד איינוואַנדערער און, וואָס איהר בודזשעט האָט
אַנ׳עודף פון 6 מיליאָן פונט.
פּאַלעסטינע איז היינט נישט מעהר קיין [...]
מאַזיע, נאָר עס האָט אָנגענומען די פאָרמען [...]
אַ רעאַל פולסירענדיג לעבען. מיר קעמפען [...]
נישט מעהר סתם אין דער וועלט אַריין, נאָר [...]
שאַפען עפּעס קאָנסטרוקטיוועס און ממשות׳די[...]
און ווען מיר האַלטען שוין ביי 60 טוי[זענד]
איינוואַנדערער אַ יאָהר, אַזוי ווייסען מיר,
מיר נויטיגען זיך שוין אין 120 אָדער 150 טוי[זענד]
איינוואַנדערער. אַזוי זעהען מיר ווי די איינו[אַנ]
דערונגס-מעגליכקייטען וואַקסען פון יאָהר [צו]
יאָהר און ווען מען נעמט אין אַכט דעם נאַטירל[יכען]
צוואוּקס פון דער בעפעלקערונג אין לאַנד [...]
קענען מיר מיט אַ געוויסער זיכערהייט האָ[פען]
אַז נאָך אונזער דור וועט דערלעבען צו [...]
די פערווירקליכונג פון דעם ציוניסטישען מאַ[קסי]
מאַל-פראָגראַם.
דער רעדנער דערמאָנט אויך דעם עבר [...]
וואו ער האָט, אַז מען וועט אין אַ צוויי [...]
יאהר אַרום קענען אָנהויבען א קאָלאָניזאטאָ[רישע]
טעטיגקייט און ער קומט צום אויספיהר, אַז [...]
אונזער דור, וועלכער שטעהט פאַר אַ ווענד[פּונקט]
אין דער געשיכטע, זאל זיך ווייזען אויף [דער]
הויך פון זיין אויפגאַבע, וועט דער חלום פון [...]
יאהר גלות קומען צו דער ווירקליכקייט.
דאָס וואָס עס איז ביים היינטיגען טאָג [...]
טיג, איז — הערואיזם און אַחדות אויף [...]
יודישער גאַס און די קאָנצענטרירונג פון [...]
יודישע כּוחות אין קאַמף פאַר דער פערווירק[ליכונג]
פון אונזערע צילען; פון אונז וועט זיין אָפּ[הענ]
גיג צי מיר וועלען זיין דער דור פון אונטער[גאַנג]
אָדער פון אויפשטייג.
ח. רעכטשפא[...]

דאָרט, וואו די פּאָרנאָגראַפיע איז אַריין אין געזעץ...
נאָך דער פערעפענטליכונג פון די אויספיהר-פעראָרדנונגען צו די נירענבערגער געזעצ[ען]

בערלין, (יט"א). אין אַלגעמיין גיט נישט
די נאַצי פרעסע קיין שום נייע פּובליציסטישע קאָמענ-
טאַרען צו די פריש- פערעפענטליכטע אויספיהר-
פעראָרדנונגען צו די נירענבערגער געזעצען, אַלע ציי-
טונגען שטרייכען אונטער אַז די איצטיגע פעראָרד-
נונגען זענען בלויז דער ערשטער טייל, נאָך וועלכען
עס וועלען קומען ווייטערע נעזעצליכע בעשטימונגען
וואָס וועלען רעגולירען די יודען פראַגע אין דייטש-
לאַנד.
פאַר דער יודישער בעפעלקערונג ענטהאַלטען
נישט אייגענטליך די אויספיהר - פעראָרדנונגען
קיין שום וועזענטליך-נייע בעשטימונגען חוץ דער
לעגאַליזירטער בערויבונג פון יודישע נאָטאַרען פון
רעכט צו פּראַקטיצירען (נאָטאַרען ווערען אין דייטש-
לאַנד בעטראַכט אַלס מלוכה בעאַמטע). די בעזייטי-
גונג פון די מלוכה פּאָסטענס פון געצעהלטע נאָך ביז
איצט נישט בעזייטיגטע יודישע שטאַטס בעאַמטע
קומט נישט אין בעטראַכט אַלס אקט פון גרעסערער
בעדייטונג, היות די דאָזיגע בעאַמטע (אויס-
שליסליך קריגס סאָלדאַטען) זענען אין צאָהל שוין
זעהר ווייניג און וואָלטען במילא אונטער אַזאַ אָדער
אַנדער אויסרייד, אינדיווידועל אָדער קאָלעקטיווע
געמוזט בעזייטיגט ווערען.
מחמת דעם קאָנצענטרירט זיך אויך דער יודי-
שען אינטערעס צו די ווייטערע אויספיהר פעראָרד-
נונגען, וואָס דאַרפען נאָך פערעפענטליכט ווערען
און וועלכע זאָלען, ווי מען ריכט זיך, רעגולירען
דעם יודישען סטאַטוס אין דער ווירטשאַפט אין אַ-
זעלכע בערופען ווי מעדיצין און אַדוואָקאַטור.
די אויספיהר פעראָרדנונגען האָבען אַרויסגערו-
פען אַ צומישונג צווישען די נישט-אַריער (נישט-יו-
דען), אַזוי למשל, שטעלען די אויספיהר פעראָרדנונ-
גען די נישט-אַריער אין אַזאַ לאַגע, דאָס זיי טאָרען
נישט חתונה האָבען -נישט מיט קיין יודען, נישט
מיט אַריער און אַפילו נישט מיט האַלב-אַריער אָ-
דער נישט-אַריער, לויט די דאָזיגע בעשטימונגען,
וועלכע וועלען נאָך אפשר אויפגעקלערט ווערען ווע-
גען זייער אָנווענדונג אין דער פּראַקטיק, טאָרען
נישט-אַריער בכלל נישט חתונה האָבען, און היות
יעדע פערבאָטענע געשלעכטליכע בעציהונג איז
פּונקט אַזוי שטראָפבאַר ווי אַ פערבאָטענע הייראַט,
רופען אַרויס די דאָזיגע בעשטימונגען לגבי די נישט
אַריער א גרויסע פערלעגענהייט און צורודערונג
(חוץ פערשטעהט זיך, כלעריי... וויצען פון גאַנץ
אָדער האַלב-פּאָרנאָגראַפישען אינהאַלט, פאַר וועלכע
די אויספיהר פעראָרדנונגען זענען בכלל געוואָרען
אַנ׳אונאויסשעפּליכער קוואַל...)
דער אָפיציעלער אָרגאַן פון די ברוינהעמדעל-
דיגע שטורמיסטען „דער ס.א.-מאַן" פערעפענטליכט
אַ פערבאָט פאַר שטורמיסטען צו שליסען הייראַטען
אַפילו מיט אַזעלכע נישט-אַריער, וואָס זענען, לויט
די אויספיהר פעראָרדנונגען כשר לחופּה (צב.
קריסטליכע נישט-אַריער, וואָס בלויז איין עלטער-
זיידע איז געווען אַ יוד), דער שטורמיסטען אָרגאַן
האַלט זיך דערביי אויך נישט אָפּ צו מאַכען די בע-
ליידיגענדע בעמערקונג אויפ׳ן אַדרעס פון קאַטאָלי-
קען שרייבענדיג, אַז „דער וואַנגעלישער שטורמיסט
מיידט אויס די קאַטוילישע מוילאַטען".
דערווייל האָט דאָס העכערע רייכס-געריכט אין
בערלין מבטל געמאַכט דעם אורטייל פון אַ געריכטס
פון אַ נידעריגערער אינסטאַנץ וואָס האָט צוגעפּסקענט
אַ גט דער אַרישער פרוי פון אַ יודישען מאַן. די
פרוי — אַנ׳אַקטריסע — איז געווען פערהייראַט
מיט איהר יודישען מאַן זייט 20 יאָהר און האָט בע-
קומען דעם גט. ווייל זי האָט טענהט דאָ[ס]
האָט נישט געוואוסט, אַז איהר מאַן איז אַ יוד[.]
רייכס געריכט האָט זיך געשטעלט אויפן שט[אַנד]
פּונקט דאָס עס איז נישט מעגליך, אַז נאָך צוו[אַנציג]
יאָהר פון צוזאַמענלעבען זאָל אַ פרוי נישט [...]
סען צי איהר מאַן איז אַ יוד אָדער נישט.
בערלין, (יט"א) דער פרעס דינסט
דער „היטלער יוגענד" האָט צושיקט אין דער
פרעסע אַנ׳אַרטיקעל אין וועלכען עס ווערט [...]
דערט אַז דער פערבאָט צו בעשעפטיגען אַרישע
דינערשאַפט דורך יודען זאָל פערברייטערט [ווערען]
אויך אויף דער אַרישער מענליכער הויז-דינערש[אַפט.]
די פאָדערונג שטעהט אין שייכות דערמיט [...]
אין פיל יודישע הייזער, פון וועלכע די אַרישע [...]
מיידלעך מוזען אָפּגעזאָגט ווערען ביזן 31טע[ן]
צעמבער, מעלדען זיך יונגע אַריער, וועלכע [...]
זיך אָן אַלס הויז דינער צו פערטרעטען די [...]
מיידלעך. אין טייל יודישע הייזער זאָל מען
זאָגאַר האָבען אָנגעשטעלט אַרישע הויז דינער[.]
פרעסע דינסט פון דער „היטלער-יוגענד" האַ[לט]
„עס איז געגען דעם גייסט פון דער נייער דיי[טשער]
יוגענד, אַז יודישע דייטשען זאָלען ווערען די[...]
פּוצער פון אַ פרעמדער ראַסע".
בערלין, (יט"א). די „פראַנקפורטער צ[ייטונג"]
דערצעהלט, אַז אַרישע קעכינס, עלטערע פ[ון ...]
יאָהר (וואָס פאַלען נישט אונטער דער [...]
פון נירענבערגער געזעץ ,צום שוץ פון ד[עם]
בלוט און דייטשער עהרע") פערלאָזען זייערע [...]
לעם אין אַרישע הייזער און זוכען די בעס[...]
צאָהלטע פּאָסטענס אין יודישע הויז ווירטש[אַפטען.]
די „פראַנקפורטער צייטונג" גיט דערביי [...]
וועגען קוריאָזע פאַלען. אין וועלכע קעכינס א[...]
טער פון איבער 45 יאָהר פערלאָזען מיליט[...]
קיכען אין פערשידענע נאַרגיזאַנען און קומ[ען]
די גרעסערע שטעט צו זוכען שטעלעס פון הו[...]
רינס אין יודישע ווירטשאַפטען...
בערלין, (יט"א) אין אַנ׳אויפקלערונג פ[ון ...]
פרעסע האָט אַ פאָרשטעהער פון ראַסען-דע[פּאַרט]
מענט מיטגעטיילט אַז אויפן סמך פון די או[יספיהר]
פעראָרדנונגען צו די נירענבערגער געזעצען
קענען אַנולירט ווערען די געמישטע הייראַט[ען]
וועלכע דער יודישער הייראַט-צד געהערט צ[ו]
יודישער רעליגיאָס געמיינדע, דאָס וועט אָפּ[הענגען]
קענען געטון ווערען אין די פאַלען, ווען דע[ר]
שער צד פון געמישטען פאַר-פאָלק איז געט[...]
דער רעליגיאָנסלאָז. די אויפלעזונג פון די ה[ייראַ]
טע געמישטע חתונות וועט קענען דורכגעפיה[רט]
רען ביי אַ פעראייגפאַכטער פראָצעדור.
בערלין (ימא) לויט אַנ׳אָפיציעלער מ[...]
וועלען די מיטגלידער פון דער „היטלער יוגע[נד]
זען דורכמאַכען צוואַנגס-קורסען פאַר ראַס[ען]
גען, אויף וועלכע עס וועלען פערנעהמען דע[...]
בען-אָן די נירענבערגער געטאָ-געזעצען און ד[...]
פיהר - פעראָרדנונגען צו זיי. פיהרער פון [...]
געגנד-גרופען" וועלען מוזען דורכגעהען ספ[...]
עקזאַמענס אין „ראַסענקונדע", און זיך אַזוי
איינשאַפען דיפּלאָמען, וואָס וועלען זיי גע[...]
רעכט „עפענטליך אַרויסצוטרעטען איבער א[...]
גען, וואָס זענען נוגע דער נאַציישער ראַס[ען פּאָ]
ליטיק."
בערלין, (יט"א). אַ דייטשער יוד, וואָס ה[...]
גען אַנ׳אַנטיסעמיטישען אורטייל פון דער [...]
אינסטאַנץ אַפּעלירט צום לאַנדעס-געריכט, ה[...]
אַפּעלאַציע פערשפּילט, ווייל דאָס העכערע [...]
האָט איינגעפונען, אַז (ווי עס לויטעט אָפיצ[יעל]
אורטייל) „צוליב דער איצטיגער בערעכטיגונ[ג]
טי-יודישער געזעצגעבונג דאַרף דער אורט[ייל]
דער ערשטער אינסטאַנץ בעשטעטיגט ווערען"
נאַיוועער יוד מוז נאָך בעצאָהלען אַנ׳ערך 150
געריכטס קאָסטען פון אַפּעלאַציאָנס פּראָצע[ס.]
בערלין, (יט"א). דער רייכס פּאָסט מ[...]
האָט פעראָרדענט אַלע פּאָסט-אַמטען אַרויסצ[...]
אויף די מיטטיילונגס - טאַפלען פון יעדען
אַמט אַנ׳עקזעמפּלאַר פון לופענדען נומער
ליום שטרייכערס שטירמער".

דאָס לעבען אין וואַרשע
(טעלעפאַנישע ידיעות פון דער הויפּט-שטאָט)

פּאָליטישע נייעס.

פרעמיער זינדראם קאָשטשאַלקאָווסקי האָט אויפ
גענומען די אוקראַאינישע דעפּוטאַטען געלעוויטש און
מודרי און דעם סענאַטאָר אָסטאַפּ לודקי.
* * *
דער סיים - מאַרשאַלעק צאַר האָט בעלעגט א ווי-
זיט דעם מיניסטער בעק.
* * *
דער אויסערן מיניסטער בעק האָט אויפגענומען
דעם שוועדישען געזאַנדטען אין וואַרשע באָהעמאַן
און דעם בולגאַרישען גיראָוו, ווי אויך דעם פראַנ-
צויזישען אַמבאַסאַדאָר נאָעל.
* * *
דער דירעקטאָר פון פּאָליטישען דעפאַרטאַמענט
אין אינערן מיניסטעריום ה' יאַזשי פּאַטשאַרקאָווסקי
האָט גענומען אָנגעהויבען אַמטירען.

אָפּגעלעגט א ריי פּראָצעסען צוליב[ען] פּראָצעס געגען די אַנטיילנעהמער אין מאָרד פון זמינ. פּיעראַצקי.

צוליב דעם וואָס דער פּראָצעס וועגען מאָרד
פון מיניסטער פּיעראַצקי וועט דויערען אַ פּאָר וואָ-
כען און דער הויפּט זאַל פון וואַרשאַווער קרייז-
געריכט וועט זיין די גאַנצע צייט פערנומען האָט
מען אַ גאַנצע רייה פּראָצעסען, וואָס האָבען געזאָלט
פּאָרקומען אין משך פון דער צייט צווישען סוף
נאָוועמבער און אָנהויב דעצעמבער — אָפּגעלעגט
ווערען.

ל. יפה וועט רעדען אין פּוילישען ראַדיאָ וועגען ארץ ישראל.

שבת דעם 23טען נאָוועמבער 10 אָוונד וועט
דער הויפּט דירעקטאָר פון „קרן היסוד" אין ירו-
שלים, ה' ליב יפה האַלטען אַ רעדע אין פּוילישען
ראַדיאָ א.ד.ט. „ווען א לאַנד בויט זיך, ווען א פאָלק
שטעהט אויף".
די רעדע וועט געהאַלטען ווערען אין העברעאיש.
די רעדע וועט אויך פאַרגעלעזן ווערען אין פּוילישער
איבערזעצונג.

אינהאַבער פון עפענטליכע לאָקאַלען פעראַנטוואָרטליך פאַר מינדעריעהריגע שפּילער.

אין די לעצטע צייטען זענען פערנאָטירט געוואָ-
רען פאַלען, ווען מינדעריעהריגע זענען צוגעלאָזט
געוואָרען צום האַזאַרד שפּילען אין די קאַפעע-הויי-
זער, רעסטאָראַנען, צו די בילאַרד אויטאָמאַטען
א.ד.גל. די שטאָטישע סטאַראָסטווע האָט בעשלאָסען
צוליב דעם שטרענג צו פערבאָטען, אונטער פערזענ-
ליכער פעראַנטוואָרטליכקייט פון די אינהאַבער פון
די עפענטליכע לאָקאַלען דאָס צולאָזען די מינדער-
יעהריגע צו האַזאַרד-שפּילען. עס איז, א שטייגער
פעסטגעשטעלט געוואָרען אַז א מינדעריעהריגער
האָט פערגנבעט זייגע עלטערען, פערקויפט די זאַכען
און פערשפּילט דאָס געלד אין בילאַרד.
די אינהאַבער פון די לאָקאַלען וועלען צאָהלען
גרויסען שטראָף אין פאַל ווען עס וועט פעסטגע-
שטעלט ווערען אַז אין זיין לאָקאַל האָט געשפּילט א
מינדעריעהריגער.

פון דער טעטיגקייט פון „זבולון".

די הויפּט פערוואַלטונג פון פערבאַנד „זבולון"
אין פוילען האָט בעשלאָסען צוזוטרעטען צו א ברייי-
טער און אינטענסיווער אַקציע מיטן צוועק איינצו-
קויפען א מאָטאָר שיף פאַר פיש-פאַנג. (לוגער) די
הויפּט פערוואַלטונג פון פערבאַנד „זבולון" האָט
איהר זיין אָרט אין קראָקאָ. בראש פון פערבאַנד
שטעהען די ה"ה דר. עמנואל שטיין און דר. עה-
רענפרייז.
גלייכצייטיג האָט דער פוילישער „זבולון" אָנגע-
קניפּט א שטענדיגען קאָנטאַקט מיטן ראַט. וואַלטער-
שטייניץ, דער שעפער פון פּראָיעקט צו שאַפען אין
תל אביב א הידראָביאָלאָגישע סטאַציע. דער פער-
באַנד „זבולון" האָט זיך פערפליכטעט צו פינאַנ-
סירען עטליכע פאָרשונגס ערטער אין דער זיך שאַ-
פענדער סטאַציע. די אַרבייטס ערטער וועלען בעזעצט
ווערען דורך יונגע געלעהרטע פון פוילען. (יט"א).

אָרימע משפחות פון דער פּראָווינץ, קומען קיין וואַרשאַ נאָך הילף.

קיין וואַרשע קומען לעצטענס פון דער פּראָווינץ
גאַנצע פּרנסה׳לאָזע משפחות וואָס האָבען אַן האָפ-
נונג צו בעקומען פון די אַמטען פון געזעלשאַפט-
ליכער שוץ עפּעס הילף. דער שטראָם פון דער פּראָווינץ
אין דער הויפּטשטאָט ווערט געוויסער מאָסען אפילו
געשטיצט דורך די פּראָווינצער הילפס אָפּטיילונגען
כדי פּטור צו ווערען פון די משפחות וועלכע זיי
קאָנען מיט גאָרנישט מיטהעלפען.
אויף די וואַרשאָווער וואָקזאַלען און עפענטליכע
ערטער איז לעצטענס צו בעמערקען גאַנצע לאַגערס
פון אַזעלכע אָנגעלאָפענע פון דער פּראָווינץ אַרי-
מעליים און כאָטש די מאַכט שיקט אַלע מאָל די
דאָזיגע וואַנדערער צוריק אין זייער היים אַריין,
קומען זיי דאָך מיט א צייט אַרום צוריק קיין
וואַרשע.

שאַפען אַ הויפּט-ראַט פון יודישען סוחרטום אין פוילען.

דער צענטראַלער פעראיין פון סוחרים טרעט צו
צום רעאַליזירען דעם פּראָיעקט וועגען שאַפען א
הויפּט-ראַט פון דעם יודישען סוחרטום אין פוילען.
אין ראַט זאָלען זיין רעפּרעזענטירט אַלע אָרגאַ-
ניזאַציעס פון יודישען סוחרטום אין פוילען.

א גרויסע מעטאַל פאַבריק בעט וועגען אויפזיכט.

אין דער צווייטער אָפּטיילונג פון האַנדעלס גע-
ריכט איז אַריינגעפלאָסען א בקשה פון איינער פון
ד גרעסטע מעטאַלורגישע פאַבריקען אין וואַרשע,
„אַקציען געזעלשאַפט „פּעליקאַן" (סטענפינסקא
16-10) וועגען אויפזיכט איבער דער פירמע.